

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Legal issue on possession and license of personal firearms

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice
School of Law Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล
ชื่อและนามสกุล	นางสาวโสภิตา ละจา
แขนงวิชา / วิชาเอก	กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย)

รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน

รักษาการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ผู้ศึกษา นางสาวโสภิตา ละจา รหัสนักศึกษา 2654001698

ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวุธปืน (2) ศึกษาเปรียบเทียบบทกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น (3) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล (4) ศึกษาข้อเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิจัยเอกสารจากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทบัญญัติของกฎหมาย บทความ และคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้โดยง่ายและน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และเสนอแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า (1) ตามแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ รวมถึงแนวคิดของหลักการป้องกัน ประกอบกับประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวุธปืน ทำให้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายอาวุธปืน (2) เมื่อศึกษากฎหมายอาวุธปืนของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น ทุกประเทศล้วนยอมรับสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่จะมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล แต่มีการออกกฎหมายควบคุมอาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรง (3) สำหรับประเทศไทยแม้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล คือพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวมีการใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง บทบัญญัติบางมาตราที่อ้างอิงกฎหมายอื่นจึงไม่เป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานที่ต่ำกว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น (4) ควรเสนอแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิขออนุญาต, การกำหนดประเภท ชนิด จำนวนอาวุธปืนที่อนุญาตให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมถึงการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

คำสำคัญ กฎหมายอาวุธปืน การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

Independent Study title: “Legal issue on possession and license of personal firearms ”

Author: “Miss. SOPIDA LAJA”; ID: “2654001698”;

Degree: Master of Laws

Independent Study Advisor: Assistant Professor Dr. Wanwipa Muangtham; Academic year: 2023

Abstract

This independent study, the legal issue on the licensing for possession and use of personal firearms, is conducted with the following objectives (1) To study concept, theory, and history of firearms laws. (2) To compare the licensing for possession and use of personal firearms laws of Thailand to firearms laws of United States and Japan. (3) To study and analyze legal issue on the licensing for possession and use of personal firearms. (4) To suggest a guideline for the amendment to the law on licensing for possession and use of personal firearms.

This independent study is qualitative research, with documentary researching, data collection from various academic text such as textbook, thesis, academy journal, the written laws, articles, and the decisions of foreign court, including the information from officials or reliable website, to conduct content analysis and suggest a guideline for the amendment to the law on licensing for possession and use of personal firearms.

The study finds that (1) Adhering to the theory on the protection of rights and freedoms and on maintaining public order, including the concept of legal defense, coupled with the history of firearm laws, the purpose of firearms laws is realized. (2) The comparison on firearms laws between Thailand, United States and Japan reveals that the laws recognize the individual rights and freedoms to possess and use personal firearms, but also enacts regulation as firearms is considered a lethal weapon. (3) Although Thailand has firearms laws, Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks and Imitation Firearms Act, B.E. 2490, but such law has been enacted for a long period of time without any revision or amendment to suit the changing circumstances. Therefore, some of its articles are not up to date and have lower firearms control standard than the laws of United States and Japan. (4) With the reasons stated hereinabove, the study proposes an amendment to the firearms laws on qualification and restriction of licensee, type and the number of allowed firearms, to better suits the changing circumstances and the purpose of the firearms laws and to include the review on the issued firearms license.

Keywords : Firearms Law, the licensing for possession and use of personal firearms.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้ความอนุเคราะห์ผู้ศึกษาในด้านการศึกษาค้นคว้า ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ผู้ศึกษาตระหนักถึงความตั้งใจจริง และความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในการนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดหลักสูตรของการศึกษาจนสามารถจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ได้จนประสบผลสำเร็จ รวมทั้งครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ที่เป็นแรงผลักดันในการฝ่าฟันอุปสรรค คอยช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจและความหวังเป็นอย่างดีเรื่อยมา

ผู้ศึกษาหวังว่า การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา และมีส่วนผลักดันเพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อแก้ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล หากมีข้อบกพร่องผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว และยินดีรับฟังคำแนะนำจากทุกท่าน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา การศึกษาค้นคว้ากฎหมายต่อไป

นางสาวโสภิตา ละจา

สารบัญ

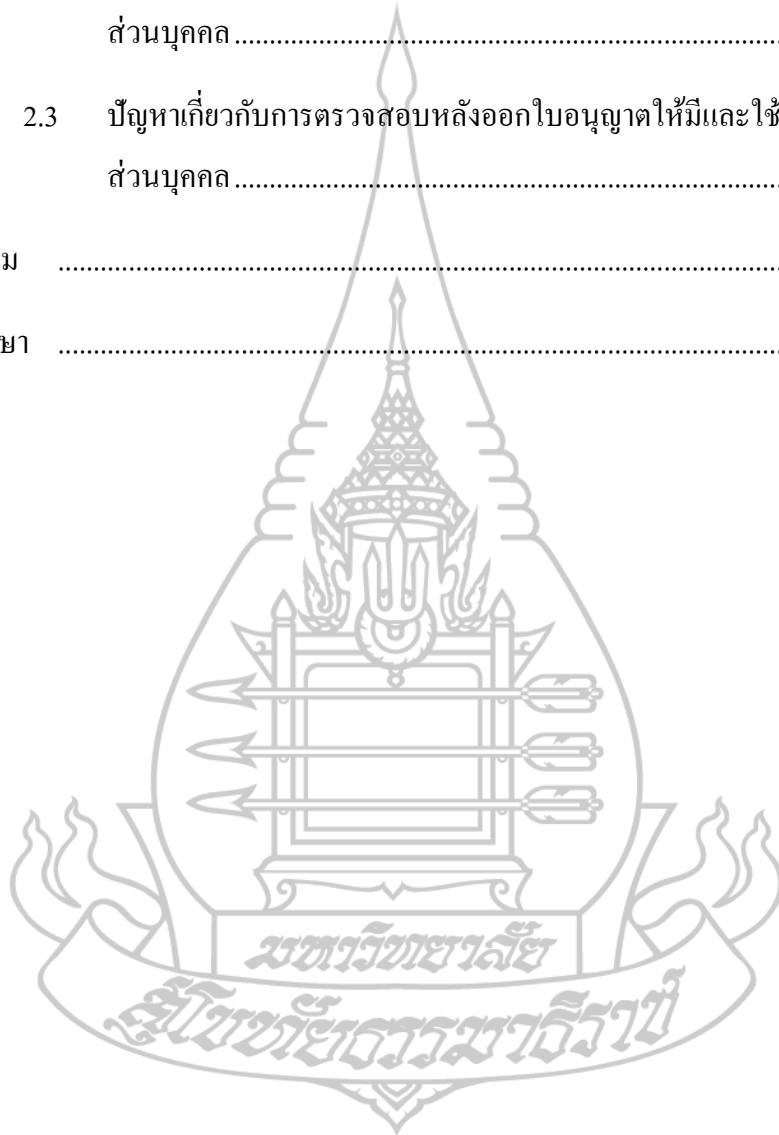
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	7
3. กรอบแนวคิดการวิจัย	7
4. สมมุติฐานการวิจัย	7
5. ขอบเขตการวิจัย	8
6. ระเบียบวิธีวิจัย	8
7. นิยามศัพท์เฉพาะ	8
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี ประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวรูป	10
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการรักษาความสงบ เรียบร้อยของรัฐ	10
1.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ	10
1.2 หลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติรัฐ	18
1.3 หลักนิติธรรม	21
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในการป้องกัน	23

2.1	แนวคิดที่สนับสนุนหลักการป้องกัน	23
2.2	การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68....	24
2.3	การป้องกันกันอันตรายไว้ล่วงหน้า	26
3.	ประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวุธปืนในประเทศไทย.....	31
บทที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของไทยและต่างประเทศ		37
1.	กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย	37
1.1	วัตถุประสงค์ในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล	37
1.2	คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล	39
1.3	ขั้นตอนการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล	40
1.4	อายุของใบอนุญาตสำหรับการมีและใช้อาวุธปืน.....	41
1.5	หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน	42
2.	กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	56
2.1	The Gun Control Act 1968	56
2.2	The New York Secure Ammunition and Firearms Enforcement Act of 2013.....	70
2.3	ประมวลกฎหมายอาญารัฐนิวยอร์ก	73
3.	กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของประเทศญี่ปุ่น	76
3.1	วัตถุประสงค์.....	76
3.2	ข้อห้ามครอบครอง	76
3.3	การอนุญาตในการครอบครองอาวุธปืน.....	77
3.4	การขออนุญาต	79

3.5	การสอบวัดทักษะ	81
3.6	พื้นที่จัดเก็บอาวุธปืน	82
<p>บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของไทย และต่างประเทศ</p>		
1.	วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้มี สิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ตามมาตรา 13	84
1.1	คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 13	84
1.2	ทักษะความสามารถในการใช้อาวุธปืน	90
2.	วิเคราะห์ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ส่วนบุคคล	91
2.1	การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการกีฬา	92
2.2	การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน	92
2.3	การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อยิงสัตว์	93
3.	วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ส่วนบุคคล	93
3.1	การกำหนดอายุใบอนุญาต	93
3.2	การจัดเก็บข้อมูลอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้	94
3.3	การเก็บรักษาอาวุธปืน	95
<p>บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ</p>		
1.	สรุป	96
2.	ข้อเสนอแนะ	99

2.1	ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้มีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล.....	99
2.2	ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล.....	101
2.3	ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล.....	101
บรรณานุกรม	103
ประวัติผู้ศึกษา	107

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาวุธปืน เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรง และสามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย ในอดีตที่สภาพสังคมการใช้ชีวิตไม่ได้ซับซ้อน มนุษย์ยังมีการล่าสัตว์เพื่อนำมาใช้เป็นอาหาร อาวุธปืนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของครัวเรือน แต่เมื่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ทั้งเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ชีวิต และความเป็นอยู่ อาวุธปืน ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการล่าสัตว์เท่านั้น ยังนำมาใช้เพื่อการกีฬา และเป็นอาวุธที่ใช้เพื่อการปกป้องร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของตนและบุคคลในครอบครัวจากภัยอันตรายต่าง ๆ รวมทั้งในภาครัฐ อาวุธปืนยังเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่นำไปใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ในขณะเดียวกัน นอกจากคุณประโยชน์ทั้งหลายที่ได้กล่าวนั้น ก็มีโทษด้วยเช่นกัน กรณีที่อาวุธปืนตกอยู่ในความครอบครองของอาชญากร ผู้กระทำความผิดต่อกฎหมาย หรือผู้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำอาวุธปืนไปใช้ในทางมิชอบ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงตามมา สร้างความหวาดหวั่นของประชาชนและสังคมส่วนรวมในการที่จะใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัย หรือในกรณีที่แม้จะมีได้นำอาวุธปืนไปเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการก่อเหตุอาชญากรรม หรือนำไปใช้ในทางที่ผิดกฎหมายโดยเจตนา แต่เนื่องจากอาวุธปืนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย โดยลักษณะวิธีการใช้ที่ไม่จำเป็นต้องใช้เวลานานก็สามารถทำอันตรายได้ถึงแก่ชีวิตในทันที เมื่อผู้ใช้อาวุธปืนมิได้มีความถนัดชำนาญ หรือไม่มีทักษะความรู้ในการใช้อาวุธปืนที่ดีเพียงพอ ทำให้เกิดอุบัติเหตุและเกิดการสูญเสียชีวิตจากอาวุธปืนดังที่เห็นจากข่าวอยู่อย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่า อาวุธปืนเป็นสิ่งที่มิอันตรายและยังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม ทุกประเทศจึงกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาวุธปืน โดยแต่ละประเทศมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการควบคุมอาวุธปืนที่แตกต่างกันไป ตามแต่หลักคิด บริบททางสังคม การเมือง ประเพณี และเหตุผลทางประวัติศาสตร์

สำหรับประเทศไทย มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมอาวุธปืนโดยผู้ที่ต้องการมีหรือใช้อาวุธปืนจะต้องมีใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 กล่าวเฉพาะใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนี้

จะต้องออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน ในการกีฬา หรือยิงสัตว์เท่านั้น ตามมาตรา 9 วรรคแรก¹ และออกให้แก่อาวุธปืนแต่ละกระบอกเป็นรายๆ ไป อีกทั้งยังมีข้อห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแก่บุคคลต้องห้ามตามมาตรา 13 ซึ่งมีได้เปิดโอกาสให้บุคคลมีหรือใช้อาวุธปืนได้อย่างเสรี แต่อย่างไรก็ตาม การจับกุมคดีเกี่ยวกับอาวุธปืนก็ยังคงเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ตามภาพแสดงสถิติการจับกุมคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับคดีอาวุธปืน ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2566 ดังนี้

พ.ศ.	ผลการจับกุมคดีเกี่ยวกับอาวุธปืน (คดี)			รวม
	อาวุธปืนธรรมดา		อาวุธปืนสงคราม	
	มีทะเบียน	ไม่มีทะเบียน		
2559	7439	22318	960	34359
2560	6883	24928	858	36143
2561	6513	26100	731	37044
2562	6352	24334	663	35794
2563	5514	28590	704	48663
2564	4588	24811	614	48701
2565	2212	25255	694	28161
2566*	6714	34806	812	42332

ภาพที่ 1.1 แสดงสถิติคดีเกี่ยวกับอาวุธปืน ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2566²

* หมายเหตุ ตั้งแต่วันที่ 01 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566³

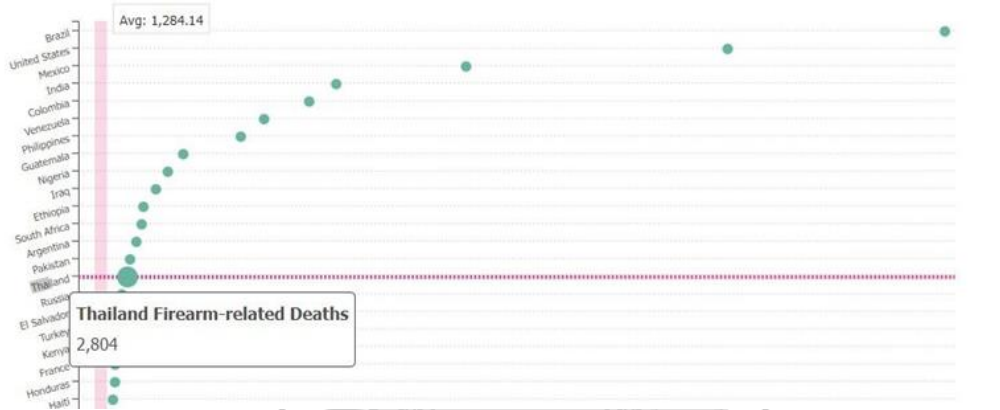
จะเห็นว่า จากภาพแสดงสถิติดังกล่าวข้างต้น ผลการจับกุมคดีเกี่ยวกับอาวุธปืนได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี แม้จะลดลงในปีพ.ศ. 2565 แต่ก็กลับเพิ่มขึ้นอีกในปีพ.ศ. 2566 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้บังคับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด

¹ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 มาตรา 9 วรรคแรก บัญญัติว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์

² ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สถิติฐานความผิดคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงานทั่วประเทศ. 14 ตุลาคม 2565. สืบค้นจาก: <https://www.crimespolice.com>.

³ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สถิติฐานความผิดคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม) หน่วยงานทั่วประเทศ. 1 พฤษภาคม 2567. สืบค้นจาก: <http://thaicrimes.org/pdf/crimes/2566.pdf>.

ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ว่าบทบัญญัติและระวางโทษที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถปราบปราม บังคับใช้ หรือก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดี อาวุธปืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากข้อมูลเชิงสถิติปีพ.ศ. 2565 ยังปรากฏว่า ประเทศไทยติด อันดับ 15 ประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตจากคดีอาวุธปืนมากที่สุดในโลก อีกทั้งยังเป็นประเทศที่ ครอบครองอาวุธปืนอยู่ในลำดับที่ 13 ของโลก และอันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียนและสถิติในปีพ.ศ. 2566 ยังคงปรากฏว่าพลเรือนคนไทยมีอาวุธปืนในครอบครองมากถึง 10.3 ล้านกระบอก ซึ่งสูงเป็น อันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียน⁴ โดยข้อมูลจากเว็บไซต์ World Population Review เผยสถิติรายงานว่า ในปีพ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตด้วยอาวุธปืนจำนวน 2,804 คน และการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับอาวุธปืนเฉลี่ยแล้ว 3.92 คนต่อประชากร 1 แสนคน⁵

ภาพที่ 1.2 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตจากอาวุธปืนในประเทศไทย

จากข้อมูลสถิติที่รวบรวมโดยเว็บไซต์ World Population Review ยังสอดคล้องกับ รายงานการครอบครองปืนในประเทศไทย จากองค์กรวิจัยในสวีตเซอร์แลนด์ Small Arms Survey เมื่อปี 2560 ที่ระบุว่า ประชาชนไทยครอบครองอาวุธปืนอยู่จำนวน 10,342,000 กระบอก เฉลี่ย 15.1 กระบอก ต่อ 100 คน ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่เยอะมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดประมาณ 67 ล้านคน เปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง เช่น ประเทศพม่า ที่มีประชากรประมาณ 54 ล้านคน มี จำนวนปืนประมาณ 877,000 กระบอก ขณะที่ประเทศเกาหลีใต้ ที่มีประชากรประมาณ 50 ล้านคน มีจำนวนปืนเพียง 79,000 กระบอกเท่านั้น ในลักษณะนี้จึงหมายความว่า ประเทศไทยมีส่วน

⁴ Thosapol. เผยสถิติ 2566 ไทยครอบครองอาวุธปืน 10.3 ล้านกระบอก สูงสุดในอาเซียน. *Thethaiger*. 1 พฤษภาคม 2567. สืบค้นจาก: <https://thethaiger.com/th/news/679328/>.

⁵ Nattatiti K. เปิดสถิติ “การครอบครองปืน” เมื่อประเทศไทยรั้งอันดับ 1 ของอาเซียน. *Sanook*. 1 พฤษภาคม 2567. สืบค้นจาก: <https://www.sanook.com/news/9063218/>.

อาวุธปืนต่อจำนวนประชากรที่สูงมาก โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่ประสบภาวะสงครามกลางเมืองอย่างประเทศพม่า หรือประเทศที่อยู่ในภาวะสงครามยืดเยื้อยาวนานอย่างประเทศเกาหลีใต้ นั่นทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ครอบครองอาวุธปืนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน และอยู่ที่อันดับ 13 ของโลก⁶

นอกจากนี้ เหตุกราดยิง (Mass Shooting) ซึ่งเดิมทีแทบจะไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย กลับเพิ่งปรากฏขึ้นเมื่อไม่กี่ปีมานี้ และกลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น บ่อยขึ้น ดังจะเห็นได้จากเหตุกราดยิงโคราช กุมภาพันธ์ 2563 มีผู้เสียชีวิต 31 ราย, เหตุกราดยิงจังหวัดอุบลราชธานี สิงหาคม 2565 มีผู้เสียชีวิต 3 ราย, ทหารกราดยิงเพื่อนร่วมงาน กันยายน 2565 มีผู้เสียชีวิต 2 ราย และเหตุกราดยิงในศูนย์เด็กเล็กหนองบัวลำภู เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2565 ซึ่งมีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 37 ราย⁷ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาท การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด เรื่องชู้สาว ปัญหาสุขภาพจิต พฤติกรรมที่เลียนแบบจากสื่อหรือคอนรอบข้าง พื้นฐานการเลี้ยงดูของครอบครัวที่แตกต่างกัน สภาพเศรษฐกิจ หรือความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย อาวุธปืนก็จะถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการก่อเหตุอาชญากรรม กลายเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงของคดีสะเทือนขวัญในสังคมไทย สร้างความหวั่นวิตกและบั่นทอนต่อความเชื่อมั่นถึงความปลอดภัยในสังคมแก่ประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนสะท้อนประสิทธิภาพของนโยบายการทำงาน และมาตรการเชิงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมอาวุธปืน

จะเห็นได้ว่า แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมอาวุธปืน คือพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งวางหลักเกณฑ์ในการที่บุคคลจะมีหรือใช้อาวุธปืนได้โดยขอใบอนุญาตและไม่มีคุณสมบัติต้องห้าม แต่จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นประกอบกับผลทางสถิติต่าง ๆ ประชาชนยังสามารถมีและใช้อาวุธปืนได้อย่างกว้างขวาง และสามารถเข้าถึงอาวุธปืนได้โดยง่าย จึงเกิดประเด็นคำถามว่ากฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบันนั้นมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ เนื่องจากได้บังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อาจเกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย อันได้แก่ ความล่าช้า ความคลุมเครือ หรือไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจสรุปเป็นประเด็นปัญหาได้ดังต่อไปนี้

⁶ Small Arms Survey. Calculated Ranking. From GunPolicy.org. 14 October 2022. Retrieved from: <https://www.gunpolicy.org/firearms/citation/quotes/15876>.

⁷ Jiratchaya Chaichumkhun. เปิดกฎหมายพกปืนในไทย ใครพกได้บ้าง ฝ่าฝืนมีโทษแค่ไหน?. *thematter*. 14 ตุลาคม 2565. สืบค้นจาก: <https://thematter.co/quick-bite/gun-law-in-thailand/187434>.

1.1 ปัญหาการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

แม้กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ได้กำหนดเงื่อนไขและข้อห้ามของบุคคลผู้จะขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไว้แล้ว แต่เมื่อกฎหมายดังกล่าวได้บังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน บทบัญญัติของกฎหมายที่อาจยังมีช่องโหว่และไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่ปรากฏเหตุจากการใช้อาวุธปืนยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในปี 2565 ได้เกิดเหตุอาชญากรรมร้ายแรงส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก⁸ สร้างความหวั่นวิตกแก่ประชาชนในสังคมอย่างมาก โดยปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนซึ่งมิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งในพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ อาทิเช่น

- การกำหนดอายุของผู้มีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน
- ปัญหากฎหมายที่มิได้บังคับให้ผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ต้องได้รับการฝึกอบรมการใช้อาวุธปืน ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยจากสถาบันที่รัฐรับรอง
- ปัญหากฎหมายที่มิได้กำหนดให้ผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนต้องเป็นผู้ไม่มีความผิดปกติทางจิต ผู้ติดยาเสพติดหรือยาที่ส่งผลต่อการควบคุมอารมณ์ โดยมิไ้รับรองจากสถานพยาบาลที่รัฐกำหนด

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเชิงกฎหมายให้เป็นประเทศที่ควบคุมการเข้าถึงอาวุธปืนอย่างเข้มงวดและทำให้กฎหมายสามารถนำไปบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยระบุคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลให้ละเอียดรัดกุม ไม่คลุมเครือ และสอดคล้องกับบริบทของสังคมในปัจจุบัน

1.2 ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

จากสถิติที่พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้ครอบครองอาวุธปืนจำนวนมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่นซึ่งมีประชากรใกล้เคียงกัน และยังมีอัตราการเสียชีวิตจากคดีอาวุธปืนสูงเป็นอันดับที่ 15 ของโลก เนื่องจากตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 กำหนดให้การออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน จะต้องออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน ในกรณีกีฬา หรือยิงสัตว์เท่านั้น แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดรายละเอียด กฎเกณฑ์ หรือความจำเป็นระดับใดจึงสมควรที่จะมีหรือใช้อาวุธปืนได้ อีกทั้งแม้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะออกให้ป็นแต่ละกระบอกเป็นราย ๆ ไป แต่ไม่ได้กำหนด

⁸ สรุปรุเหตุกราดยิงหนองบัวลำภูที่พรากชีวิตคนไปอย่างน้อย 36 ราย สู่คำถามต่อความปลอดภัยของ ปชช. *Thematter*. 14 ตุลาคม 2565. สืบค้นจาก: <https://thematter.co/brief/187342/187342>.

จำนวนสูงสุดที่บุคคลหนึ่งจะมีอาวุธปืนไว้เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน โดยให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ใช้ดุลพินิจพิจารณาคำขออนุญาต โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นของผู้ยื่นคำขอเป็นราย ๆ ไป ดังนี้ จึงเกิดปัญหาว่า บุคคลหนึ่งก็สามารถที่จะครอบครองอาวุธปืนก็กระบอกก็ได้ หากได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายควบคุมอาวุธปืน

1.3 ปัญหาการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

เมื่อมีการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล แต่ก็มีได้มีมาตรการใด ๆ ในการควบคุมอาวุธปืนอย่างต่อเนื่อง เพราะเหตุไม่มีกฎหมายระบุไว้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 23(3) ก็กำหนดให้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีอายุตลอดความเป็นเจ้าของอาวุธปืนของบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตนั้น⁹ ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าความจำเป็นที่ต้องมีอาวุธปืนยังคงอยู่หรือไม่อย่างไร รวมถึงกรณีของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทหารหรือตำรวจ หรือข้าราชการ ผู้ได้สิทธิอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อใช้ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ราชการ แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่แล้วนั้น ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนก็ยังมีอยู่ต่อไป รัฐไม่อาจควบคุมอาวุธปืนได้อย่างแท้จริง ทำให้การเข้าถึงและครอบครองอาวุธปืนทำได้ง่าย

ด้วยประเด็นปัญหาทั้งสามประการดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะหลักเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล และการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบครองอาวุธปืนของต่างประเทศ ทั้งในประเทศที่มีการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้อย่างเสรี คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศที่มีการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอย่างเข้มงวด คือ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลในประเทศไทยต่อไป

⁹ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 มาตรา 23(3) บัญญัติว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาชญากรรม
- 2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น
- 2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล
- 2.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลที่บังคับใช้ในปัจจุบัน กล่าวคือพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เปรียบเทียบกับกฎหมายควบคุมอาวุธปืนในส่วนของ การอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของต่างประเทศ ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีของการมีหรือใช้อาวุธปืน เช่น เสรีภาพของบุคคล หรือสิทธิป้องกันตนเอง รวมถึงหลักกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. สมมุติฐานการวิจัย

ปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มิได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข หรือคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไว้โดยละเอียดชัดเจน และไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน ปัญหาการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ปัญหากฎหมายที่มีได้จำกัดอายุใบอนุญาตทำให้ไม่สามารถทบทวนหรือตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลผู้ได้รับอนุญาต และมีได้จำกัดจำนวนอาวุธปืนที่บุคคลหนึ่งจะสามารถมีหรือใช้ได้ ทำให้มีการครอบครองอาวุธปืนมากจนเกินความจำเป็น มิได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อควบคุมอาวุธปืน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญที่สมควรจะต้องมีการศึกษา โดยวิเคราะห์จากกฎหมายของต่างประเทศประกอบ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม และเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลในประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายอนุญาตควบคุมอาวุธปืนของต่างประเทศ ทั้งในประเทศที่มีการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้อย่างเสรี คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศที่มีการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอย่างเข้มงวด คือ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อหาแนวทางสำหรับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปในประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

6. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร บทบัญญัติของกฎหมาย บทความ และคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้โดยง่ายและน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และเสนอแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

อาวุธปืน พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4(1) ได้กำหนดความหมายของคำว่า “อาวุธปืน” ไว้ว่า หมายรวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง¹⁰

กฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2491) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ข้อ 1 ส่วนของอาวุธปืนซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็น “อาวุธปืน” ตามความใน มาตรา 4 (1) คือ

- (1) ลากลั่น
- (2) เครื่องลูกเลื่อน หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลูกเลื่อน

¹⁰ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4(1).

(3) เครื่องลั่นไก หรือส่วนประกอบสำคัญของเครื่องลั่นไก

(4) เครื่องส่งกระสุน ของกระสุน หรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งเหล่านี้¹¹

ดังนั้น ความหมายโดยรวมของอาวุธปืน จึงน่าจะเป็นอาวุธหรือส่วนประกอบใดที่สามารถส่งเครื่องกระสุนปืนออกไปได้นั่นเอง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี และประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวุธปืน

8.2 ทำให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น

8.3 ทำให้ทราบถึงผลการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

8.4 ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

¹¹ คลังสารสนเทศของสภานิติบัญญัติ. กฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2491) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. 1 พฤษภาคม 2567. สืบค้นจาก: <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>.

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาชญากรรม

อาชญากรรม เป็นที่เข้าใจได้ว่าเป็นอาชญากรรมที่มีอำนาจร้ายแรง และสามารถทำอันตรายได้ถึงแก่ชีวิต จึงทำให้ในปัจจุบัน นานาประเทศต่างมีกฎหมายเพื่อใช้ในการควบคุมอาชญากรรม โดยกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีและใช้อาชญากรรมแตกต่างกัน มีทั้งประเทศที่อนุญาตให้ประชาชนมีหรือใช้อาชญากรรมได้โดยง่าย โดยถือว่าเป็นสิทธิเสรีภาพของบุคคลในอันที่จะมีอาชญากรรมไว้สำหรับป้องกันตนเองและทรัพย์สิน ยามที่รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองประชาชนได้ และประเทศที่มีกฎหมายควบคุมอาชญากรรมอย่างเข้มงวด โดยมีแนวคิดว่าการที่ประชาชนไม่มีอาชญากรรมแล้ว อาชญากรรมย่อมลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป¹² ทำให้การอนุญาตให้มีและใช้อาชญากรรมเป็นไปได้ยาก และมีหลากหลายขั้นตอน และมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการมีหรือใช้อาชญากรรมบางประเภทที่อาจเป็นอันตรายต่อสังคมส่วนรวม การพิจารณาว่าการอนุญาตให้มีและใช้อาชญากรรมมีขอบเขตเพียงใด จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงที่มา แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาชญากรรม เพื่อเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาชญากรรมได้ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ

1.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ

คำว่า “สิทธิ” (Right) หมายถึง ประโยชน์หรืออำนาจที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองให้แก่บุคคล ในการที่จะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของตน และสามารถเรียกร้องให้บุคคลอื่นกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้เป็นไปตามสิทธิของตนได้ ฉะนั้นกล่าวได้ว่าสิทธิก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลอื่นอยู่เสมอ สิทธิจึงคู่กับหน้าที่

¹² พรนัชชา ชวนชม. ปัญหากฎหมายควบคุมอาชญากรรม. 24 มิถุนายน 2567. (ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.2558). สืบค้นจาก:

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5501031800_4128_3179.pdf. หน้า 6.

เสมอ ส่วนกฎหมายที่ทำให้การรับรอง คุ่มครอง หรือปกป้องสิทธิของบุคคลนั้นจะเป็นกฎหมายเอกชนหรือมหาชนก็ได้¹³

ความหมายของสิทธิข้างต้นเป็นความหมายของสิทธิตามความหมายทั่วไป แต่สิทธิตามรัฐธรรมนูญนั้น ถือเป็นสิทธิตามกฎหมายมหาชน (das subjective oeffentliche Recht) ซึ่งหมายถึงอำนาจที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศได้บัญญัติรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคลในการที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้แก่บุคคลใดในการห้ามไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาแทรกแซงในขอบเขตแห่งสิทธิตามรัฐธรรมนูญของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรรัฐ และในบางกรณีได้ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องให้รัฐดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญนั้นสามารถกระทำได้ สิทธิตามรัฐธรรมนูญจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐ และผูกพันองค์กรผู้ใช้อำนาจของรัฐทั้งหลายที่จะต้องให้ความเคารพ และคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว เพื่อให้สิทธิตามรัฐธรรมนูญนั้นมีผลในทางปฏิบัติ

คำว่า "เสรีภาพ" (Liberty) หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้อื่น มีอิสระที่จะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำตามที่ต้องการ สิ่งใดที่รัฐธรรมนูญกำหนดเป็นเสรีภาพ หมายความว่า เป็นกรณีที่ประชาชนมีเสรีภาพตามที่กำหนดนั้น โดยรัฐไม่มีหน้าที่โดยเฉพาะที่จะต้องจัดหาสิ่งที่เป็นเสรีภาพให้ แต่รัฐมีหน้าที่ทั่วไปที่จะงดเว้นการกระทำใดที่จะขัดขวางการมีเสรีภาพนั้น¹⁴

“สิทธิเสรีภาพ” (Rights and Liberties) หมายความว่า สิทธิที่มีการบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายของแต่ละรัฐ ว่าประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใด มากน้อยแค่ไหน เพียงใด ขึ้นอยู่กับบริบทสังคมของประเทศนั้น ๆ

“สิทธิเสรีภาพ” (Rights and Liberties) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552 ได้บัญญัติไว้เป็น 2 คำ คือ “สิทธิ” หมายถึง อำนาจอันชอบธรรม บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ และอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย และ “เสรีภาพ” หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้ตามที่ตนปรารถนาโดยไม่มีอุปสรรค

¹³ บรรเจิด สิงคะเนติ. *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: วิญญชน. 2547. หน้า 58.

¹⁴ “เรื่องเดียวกัน”.

ขัดขวาง เช่น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการนับถือศาสนา ความมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น¹⁵

ทฤษฎีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามหลักปรัชญาทางกฎหมายที่มีความสำคัญ ได้แก่ หลักปรัชญากฎหมายธรรมชาติและหลักปรัชญากฎหมายบ้านเมือง

➤ หลักปรัชญากฎหมายธรรมชาติ (The Natural Law Theory)

กฎหมายธรรมชาติ หมายถึง “กฎหมายซึ่งบุคคลอ้างว่ามีอยู่ตามธรรมชาติ คือ เกิดมีมาเองโดยมนุษย์ไม่ได้ทำขึ้น เป็นกฎหมายอยู่เหนือรัฐและใช้ไม่ได้โดยไม่จำกัดกาลเทศะ กฎหมายจึงขึ้นอยู่กับเหตุผลซึ่งมีอยู่แล้วในธรรมชาติ ความถูกหรือความผิดไม่อาจเปลี่ยนแปลงด้วยอำนาจหรือตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจแห่งรัฐ”¹⁶

แนวความคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติ เป็นผลพลอยได้จากแนวคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ (natural right) ถูกคิดค้นและอ้างเรื่องสิทธิธรรมชาติขึ้นเพื่อเป็นข้อต่อรองหรือทุ่มเถียงอ้างสถานะที่เหนือกว่าสิทธิตามกฎหมาย เพื่อโต้แย้งการใช้อำนาจกดขี่ของผู้ปกครองซึ่งก้าวสิทธิของพลเมืองหรือจำกัดอำนาจรัฐหรือผู้มีอำนาจปกครองรัฐ

หลักกฎหมายธรรมชาติ เกิดจากปรัชญาเมธีกรีกเป็นผู้คิดค้นและวางรากฐานไว้ โดยเริ่มต้นจากเฮราคลิตัส (Heraclitus) ได้พยายามศึกษาค้นคว้าหาความจริงเกี่ยวกับแก่นสารของชีวิต และพบว่า แก่นสารของชีวิตเป็นสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติอันมีจุดหมายปลายทาง ระเบียบและเหตุผลอันแน่นอน ซึ่งไม่อาจแปรผันได้ นับเป็นการยืนยันว่ากฎเกณฑ์ซึ่งใช้เป็นตัวควบคุม “แก่นสารของชีวิต” นั้นย่อมมีปรากฏอยู่แล้วในธรรมชาติ มิได้เกิดขึ้นจากการบัญญัติหรือเจตจำนงของมนุษย์ผู้มีอำนาจคนใด โดยเป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นภาววิสัย (Objective) หรือเป็นจริงอยู่เอง โดยธรรมชาติซึ่งอยู่นอกและอยู่เหนือ โครงสร้างอำนาจรัฐ

แนวความคิดของเฮราคลิตัสได้ถูกนำมาเป็นพื้นฐานในทางความคิดของนักปราชญ์ในสำนักความคิดที่เรียกว่า “ผู้รู้แจ้งเห็นจริง” หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “พวกโซฟิสต์” (Sophists) สำนักความคิดนี้ก่อตัวขึ้นในระหว่างศตวรรษที่ 5 ก่อนคริสตกาล ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยุคกรีกกำลังพัฒนาในทางการเมือง สังคมและความคิดอย่างที่สุด ปัญหาทางในทางการเมืองและสังคมทำให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบของสังคมขึ้นมา บรรดานักปราชญ์เริ่มต้นคิดหา

¹⁵ อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์. “หลักสิทธิมนุษยชน” เรื่อง มุมมองหลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย. 24 มิถุนายน 2567. สืบค้นจาก: https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1397. หน้า 19.

¹⁶ กীরติ บุญเจือ. *ปรัชญาเบื้องต้นและตรรกวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลงวิทยาการพิมพ์. 2512. หน้า 153-154.

เหตุผล และความชอบธรรมของกฎหมายโดยอาศัยธรรมชาติ ในฐานะเป็นความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง เป็นหลักความชอบของกฎหมาย นักปราชญ์โซฟีสท์ได้หยิบเอากฎเกณฑ์ของธรรมชาติขึ้นมา เป็นเหตุผลสำหรับต่อต้านการปกครองแบบอยู่ดีธรรมที่เป็นอยู่ โดยถือว่าธรรมชาติเป็นธรรมอันศักดิ์สิทธิ์เหนือกว่ากฎหมายบ้านเมืองที่บัญญัติขึ้นมาอย่างไม่เป็นธรรม¹⁷

ปรัชญากฎหมายธรรมชาติได้รับการพัฒนาต่อมาโดยนักคิดแห่งสำนักสโตอิกส์ (Stoic School) ตามแนวคิดของสโตอิกส์ ธรรมชาติมิใช่เป็นเพียงระเบียบของสรรพสิ่งนอกตัวมนุษย์ แต่เป็นเหตุผลของมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวมนุษย์เองด้วย ดังนั้นโดยคิดดังกล่าวนี้เหตุผลของมนุษย์จึงเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติด้วย ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิวัติในทางความคิด และปรัชญากรีก ซึ่งนำโดยปรัชญาเมธีคนสำคัญ คือ โซเครติส (Socrates) เพลโต (Plato) และ อริสโตเติล (Aristotle) โซเครติส มีแนวความคิดทางกฎหมายในการอธิบายระบบศีลธรรมและหลักความยุติธรรม จากหลักที่ว่า “Know Thyself” และ “Knowledge is Virtus” แนวความคิดนี้สอนว่าเราควรปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะสิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ เป็นการวางรากฐานของศีลธรรมอยู่ที่ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) หรือพื้นฐานจิตใจของคนนั่นเอง อาจจะกล่าวได้ว่าโซเครติสเป็นผู้กรุยทางให้กับแนวความคิดสำนักกฎหมายธรรมชาติ (Nature Law) ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในเวลาต่อมา

ปรัชญาเมธีผู้ยิ่งใหญ่อีกท่านหนึ่งคือ เพลโต (Plato) เห็นว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นความคิดหรือแบบอันไม่มีวันเปลี่ยนแปลงที่ใช้เป็นบรรทัดฐานต่อกฎหมายบ้านเมือง (Positive Law) โดยกฎหมายที่ตราขึ้นใด ๆ ต้องสอดคล้องกับแบบแห่งกฎหมายธรรมชาตินั้น มิฉะนั้นก็ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นกฎหมายได้ และมีเพียงปรัชญาเมธีผู้มีญาณปัญญาอันบริสุทธิ์เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงแบบหรือเนื้อหาแห่งกฎหมายธรรมชาตินี้ได้¹⁸

อริสโตเติล (Aristotle) เห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนแต่มีจุดหมายปลายทางของมันด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะสิ่งมีชีวิตจะมีความโน้มเอียงที่จะพัฒนาไปสู่ภาวะที่เป็นอุดมคติ อาจกล่าวได้ว่าสภาวะที่เป็นอุดมคตินั้นเป็นเครื่องดึงดูดให้สิ่งต่าง ๆ พัฒนาไป และในที่สุดก็สรุปว่าสิ่งที่เป็นอุดมคติของสิ่งต่าง ๆ แท้จริงก็คือธรรมชาติของสิ่งนั่นเอง ดังนั้นการที่ทุกสิ่งทุกอย่างคลี่คลายเจริญไปนั้น เป็นการดำเนินไปตามธรรมชาติของมัน สำหรับทางด้านกฎหมายได้แยกออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. กฎหมายธรรมชาติ คือมิได้เกิดขึ้นโดยเจตจำนงของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่เป็นของที่มีอยู่โดยธรรมชาติของมัน เช่น ห้ามฆ่ากัน ห้ามทำร้ายกัน ห้ามลักทรัพย์ เป็นต้น และ

¹⁷ อนันต์ อริยะชัยพาณิชย์. “หลักสิทธิมนุษยชน” เรื่อง มุมมองหลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย. หน้า 4

¹⁸ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 5.

2. กฎหมายที่มนุษย์คิดบัญญัติขึ้น คือในบางกรณีมีลักษณะที่พิเศษแตกต่างออกไปตามแต่ ลักษณะของแต่ละกลุ่มสังคม ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป แนวคิดนี้เป็นต้นตอของกฎหมายธรรมชาติที่เกิดขึ้นต่อมา

สำนักสโตอิกส์ (Stoic School) ก่อตั้งขึ้นในราวศตวรรษที่ 3 ก่อนคริสตกาล ผู้ก่อตั้งสำนักคือ เซโน (Zeno) สำนักสโตอิกส์มีแนวความคิดพื้นฐานว่า ในจักรวาลซึ่งโลกมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งนั้น ประกอบด้วยแก่นสาร (Substance) อันสำคัญอย่างหนึ่งคือ “เหตุผล” หรือ “ความเป็นเหตุเป็นผล” นี้จะเป็นเสมือนกฎเกณฑ์ธรรมชาติที่มีลักษณะแน่นอนทั่วไป หรือเป็นระเบียบสม่ำเสมอ ซึ่งคอยควบคุมความเป็นไปของจักรวาลมนุษย์ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในธรรมชาติของจักรวาล และเป็นสัตว์โลกที่รู้จักคิดใช้เหตุผล จึงย่อมถูกกำหนดควบคุมโดย “เหตุผล” อันเป็นสากลดังกล่าว เหตุผลในฐานะเป็นพลังงานทางจักรวาลจึงเข้าไปครอบคลุมนทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งเป็นพื้นฐานของกฎหมายและความยุติธรรมด้วย ดังนี้ กฎเกณฑ์ธรรมชาติหรือกฎหมายธรรมชาติจึงย่อมถือเป็นสิ่งเดียวกับกฎเกณฑ์แห่งเหตุผล โดยเหตุนี้มนุษย์จึงย่อมเข้าถึงกฎหมายธรรมชาติได้ด้วยการใช้เหตุผลของตนเอง และเพราะเหตุนี้เองที่ทำให้มนุษย์แตกต่างไปจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายธรรมชาติและกฎหมายบ้านเมือง มีแนวความคิด 2 ทาง

1. แนวความคิดที่เห็นว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นกฎหมายที่สูงกว่า (Higher Law) ในแง่ นี้กฎหมายบ้านเมืองจะขัดแย้งกับกฎหมายธรรมชาติไม่ได้

2. แนวความคิดที่เห็นว่า กฎหมายธรรมชาติเป็นกฎหมายอุดมคติ (Ideal Law) กฎหมายที่ บัญญัติขึ้นเป็นกฎหมายที่เป็นจริง (Reality) ความสัมพันธ์ระหว่างอุดมคติกับความเป็นจริง เป็นความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งและมีลักษณะดึงดูดและผลักไสซึ่งกันและกัน ในทำนองความสัมพันธ์แบบ Dialectic เพราะความเป็นจริงกับอุดมคติแตกต่างกัน ในขณะที่อุดมคติเป็นอย่างหนึ่ง ความเป็นจริงเป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันก็พยายามพัฒนาความเป็นจริงเข้าสู่อุดมคติให้มากที่สุด และความเป็นจริงหากยิ่งห่างจากอุดมคติมากขึ้นเพียงใดก็ยิ่งไม่พึงปรารถนายิ่งขึ้นเท่านั้น ถ้าความเป็นจริงใกล้เคียงกับอุดมคติแสดงว่าดีขึ้น ถ้าความเป็นจริงห่างออกไปจากอุดมคติแสดงว่าเลวลง แต่ในความเป็นจริงจะเลวถึงขีดสุดไม่ได้ อุดมคติและความเป็นจริงจึงสัมพันธ์กันในลักษณะนี้

ในยุคกรีกนี้เองได้มีการคิดค้นคำว่า “พลเมือง (Citizen) หรือ Citoyen” ขึ้น กล่าวคือ บังเจกชนมิได้เป็นเพียงบุคคลซึ่งมีหน้าที่และคอยปฏิบัติตามคำสั่งแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังเป็น “พลเมือง” ที่มีสิทธิทางการเมืองด้วย แต่ในนครรัฐกรีกนั้นมนุษย์ทุกคนมิได้มีฐานะเป็นพลเมือง เพราะทาสและคนต่างด้าวไม่มีสิทธิของพลเมือง¹⁹

¹⁹ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 6.

แม้ว่านักปราชญ์กรีกจะก่อให้เกิดปรัชญากฎหมายธรรมชาติ แต่แนวความคิดของกฎหมายธรรมชาติก็ไม่ได้ถูกนำมาใช้ทางปฏิบัติอย่างจริงจังในนครรัฐกรีกเลย ต่อมาเมื่อนครรัฐกรีกเสื่อมอำนาจลง กรุงโรม ซึ่งเกิดขึ้นจากกลุ่มชนอันเป็นเผ่าชวานาเล็ก ๆ แต่เป็นนครบ จึงแผ่ขยายอาณาจักรออกไปกว้างใหญ่ไพศาล โดยเริ่มจากรูปแบบการปกครองแบบนครรัฐ จนกลายเป็นจักรวรรดิโรมัน (Roman Empire) ที่ยิ่งใหญ่ อารยธรรมโรมันรุ่งเรืองมากโดยเฉพาะในด้านความคิดทางกฎหมายและการปกครอง แต่เดิมนั้นกฎหมายโรมันถือว่าเป็นกฎหมายที่ใช้เฉพาะกับพลเมืองชาวโรมันเท่านั้น เรียกว่า Jus Civile ในกรณีที่ชาวต่างชาติเกิดข้อพิพาทกันเองจะไม่ใช้กฎหมายโรมันแต่จะใช้กฎหมายของชาตินั้น ๆ กันเอง แต่เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นระหว่างชาวโรมันกับชาวต่างชาติก็จะมีปัญหาว่า จะเอากฎหมายใดมาใช้จึงจะเป็นธรรม การจะเอากฎหมายของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินย่อมไม่เป็นธรรมแก่อีกฝ่ายหนึ่ง นักกฎหมายโรมันได้หาหลักเกณฑ์โดยอาศัยแนวความคิดของสำนักสโตอิกส์มาช่วย คือ จากความเชื่อว่ากฎหมายธรรมชาติ หรือ Jus Naturale เป็นกฎเกณฑ์ที่เป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกับธรรมชาติ มีผลใช้ได้ทั่วไปครอบคลุมทุกชาติทุกภาษา ดังนั้นหลักกฎหมายที่เป็นที่ยอมรับตรงกันในกลุ่มชนชาติต่าง ๆ ย่อมเป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปที่มีลักษณะสอดคล้องกับหลักกฎหมายธรรมชาติ และย่อมจะถือเป็นเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินข้อพิพาทระหว่างชาวโรมันกับชาวต่างชาติต่างภาษาได้ หลักกฎหมายที่เป็นที่ยอมรับกันในหมู่ชนชาติต่าง ๆ นี้เรียกว่า Jus Gentium ซึ่งแปลว่ากฎหมายนานาชาติ

นอกจากนี้ยังมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บรรดาผู้พิพากษาโรมันประกาศใช้บังคับในการพิจารณาคดีเพื่อความเป็นธรรม ซึ่งได้มีการใช้บังคับต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานาน เรียกว่า Jus Honorarium ซึ่งหมายถึงกฎหมายที่ผู้ดำรงตำแหน่งอันทรงเกียรติประกาศไว้ หลักเกณฑ์เหล่านี้เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้พิพากษาอาศัยหลักเหตุผลและความเป็นธรรมพัฒนาขึ้นเพื่อปรุงแต่งกฎหมายโรมัน Jus Civile ให้ยุติธรรมมากขึ้น กฎหมายโรมันได้พัฒนาจนกลายเป็นระบบกฎหมายที่ยิ่งใหญ่บริบูรณ์ ทั้งนี้เพราะความคิดเรื่องเหตุผลความเป็นธรรมตามทัศนะของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ เป็นเครื่องปรุงแต่งหล่อเลี้ยงประวัติศาสตร์กฎหมายโรมันจึงนับเป็นประวัติศาสตร์ กฎหมายที่แสดงให้เห็นอิทธิพลและการคลี่คลายตัวของกฎหมายธรรมชาติในระบบกฎหมายที่ใช้อยู่ในสมัยโรมัน

อย่างไรก็ตามก็มีข้อสังเกตว่า แม้ว่านักนิติศาสตร์โรมันจะแยกกฎหมายธรรมชาติออกจากกฎหมายบ้านเมืองก็ตาม แต่นักนิติศาสตร์โรมันถือว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นกฎเกณฑ์ที่ชักนำให้กฎหมายบ้านเมืองคล้อยตาม ไม่ใช่เป็นกฎหมายสูงกว่ากฎหมายบ้านเมืองที่หากกฎหมายบ้านเมืองขัดต่อกฎหมายธรรมชาติแล้วจะทำให้กฎหมายบ้านเมืองนั้นใช้บังคับไม่ได้แต่อย่างใด ในทางปฏิบัติ นักกฎหมายโรมันไม่เคยอ้างว่ากฎหมายบ้านเมืองไม่มีผลบังคับเพราะขัดต่อกฎหมายธรรมชาติเลย

นักปราชญ์คนสำคัญของโรมันคือ ซิเซโร (Cicero) ได้รับแนวความคิดมาจากปรัชญาของกรีกในเรื่องหลักกฎหมายธรรมชาติ ได้กล่าวว่า “กฎหมายที่แท้จริงคือเหตุผลที่ถูกต้องกลมกลืนสอดคล้องกับธรรมชาติ แม้ชานในทุกสิ่งทุกอย่างสม่ำเสมอนิรันดร เป็นกฎหมายที่ก่อให้เกิดหน้าที่โดยคำสั่งของกฎหมาย และห้ามกระทำจากความชั่วโดยข้อห้ามของกฎหมายเป็นหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์ที่จะไม่พยายามบัญญัติกฎหมายให้ขัดแย้งกับกฎหมายนี้เป็นสิ่งที่ไม่อาจยกเลิกหรือทำให้เสื่อมคลายลง อันที่จริงแล้ว ไม่ว่าจะเป็ นวุฒิสภาหรือประชาชนก็ตาม หากอาจหลุดพ้นจากความผูกพันของกฎหมายนี้ได้ไม่ และไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะพึงพาสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่นนอกจากตัวเราเองที่จะเป็นผู้แสดงออกหรือตีความกฎหมาย กฎหมายนี้ไม่ใช่อะไรหนึ่งที่กรุงโรมหรืออีกอย่างหนึ่งที่เอเธนส์ ไม่ใช่อะไรหนึ่งในขณะนี้ หรืออีกอย่างหนึ่งในเวลาต่อมา แต่เป็นกฎหมายประการเดียวที่เป็นนิรันดรและไม่เปลี่ยนแปลง และมีความผูกพันทุกชาติทุกภาษาดลอดกาล ซิเซโรได้ยืนยันว่ากฎหมายเป็นเรื่องเหตุผลที่เป็นไปโดยธรรมชาติ สอดคล้องกับธรรมชาติ และกฎหมายธรรมชาติเป็นกฎหมายที่อยู่สูงกว่ากฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้น²⁰

อิทธิพลของกฎหมายธรรมชาติ ก่อให้เกิดแนวคิดพื้นฐานสำคัญในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ รวมถึงสิทธิมนุษยชนซึ่งปรากฏให้เห็นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 ดังจะเห็นได้ในเอกสารที่ประกาศคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคลต่างๆ นับแต่ “The English Bill of Rights” ในอังกฤษปี ค.ศ. 1689 “American Declaration of Independence” ในอเมริกา ปี ค.ศ. 1776 “Declaration of the Right of Men and Citizens” กฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 และ “Bill of Rights of the United States of America” รัฐธรรมนูญอเมริกาในปี ค.ศ. 1791 ซึ่งทั้งหมดได้พัฒนาต่อมาเป็น UN’S Universal Declaration of Human Rights ซึ่งรู้จักกันในนามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในปี ค.ศ.1948²¹

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 1948 ถือเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่บรรดาประเทศทั่วโลกยอมรับ และมีอิทธิพลสำคัญต่อการร่างรัฐธรรมนูญของบรรดาประเทศที่ร่างรัฐธรรมนูญในเวลาต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาประเทศอาณานิคมได้อ้างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในการประกาศอิสรภาพช่วง ค.ศ. 1950-1960 และหลายประเทศนำข้อความในปฏิญญามาใช้ในการร่างรัฐธรรมนูญของตน

ลักษณะเฉพาะของสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มีดังต่อไปนี้ คือ

²⁰ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 7.

²¹ เฉลิมเกียรติ คิวณวล. *ปรัชญาสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม. 2530. หน้า 57.

1. เป็นสิทธิที่ติดตัวมากับมนุษย์ (Inherent) เมื่อคนเกิดมาก็มีสิทธิมนุษยชนติดตัวมา ด้วย เพราะมีความเป็นมนุษย์ ดังนั้นสิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิทธิที่ติดตัวแต่ละคนมา ไม่มีการให้ หรือซื้อ หรือสืบทอดมา

2. เป็นสิทธิที่เป็นสากล (Universal) คือเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนเหมือนกัน ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติ เพศ หรือนับถือศาสนาใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มาจากพื้นฐานทางสังคมหรือการเมืองอย่างไร มนุษย์ทุกคนเกิดมามีอิสระเสรี มีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ

3. เป็นสิทธิที่ไม่อาจถ่ายโอนให้แก่กันได้ (Inalienable) คือ ไม่มีใครจะมาแย่งชิงเอาสิทธิมนุษยชนไปจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ ถึงแม้ว่ากฎหมายของประเทศจะไม่ยอมรับรองสิทธิมนุษยชน หรือแม้ว่าจะละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ตาม ประชาชนของประเทศนั้นก็ยังมีความสิทธิมนุษยชนอยู่ ตัวอย่างเช่น ในสมัยค่าทาส ทาสทุกคนมีสิทธิมนุษยชน ถึงแม้ว่าสิทธิเหล่านั้นจะถูกละเมิดก็ตาม

4. เป็นสิทธิที่ไม่ถูกแยกออกจากกัน (Indivisible) กล่าวคือ เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพมีความมั่นคงและมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความเป็นมนุษย์ ดังนั้นสิทธิต่าง ๆ ของมนุษย์จะต้องไม่ถูกแยกออกจากกัน²²

➢ หลักปรัชญากฎหมายบ้านเมือง (The Positive Law Theory)

เมื่อแนวความคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติได้ถูกยอมรับและบัญญัติขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร เกิดกฎหมายที่ใช้บังคับในบ้านเมือง และด้วยสภาพสังคมและการเมืองยุโรปในช่วงศตวรรษที่ 18 และ 19 ที่มีการกำเนิดและฟื้นฟูของรัฐชาติ (Nation State) และรัฐสมัยใหม่ (Modern State) ซึ่งมีดินแดนและอำนาจการปกครองดินแดนที่แน่นอน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจรัฐดังกล่าวขึ้น²³ อีกทั้ง แนวความคิดเรื่อง “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน” ก็มีผลทำให้เกิดความไว้วางใจในการใช้อำนาจอธิปไตยโดยรัฐ เพราะเมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน การใช้อำนาจของประชาชนโดยผู้แทนประชาชน ย่อมเป็นหลักประกันว่าการใช้อำนาจดังกล่าวจะไม่สร้างผลร้ายแก่ประชาชน²⁴ ด้วยพัฒนาการทางสังคมและวิทยาศาสตร์ ทำให้แนวคิดสำนักกฎหมายบ้านเมืองก่อตัวขึ้นอย่างเป็นระบบในศตวรรษที่ 19 และได้รับการพัฒนาเรื่อยมา

²² แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ. 1 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก :

<http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/2582/6/6chap2.pdf>. หน้า 5.

²³ จริญ โฆษณานันท์. *นิติปรัชญา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557. หน้า 40.

²⁴ จริญ โฆษณานันท์. *นิติปรัชญา*. หน้า 40.

John Austin (1790 – 1859) ผู้ตั้งและสอนวิชา Jurisprudence ในอังกฤษเมื่อศตวรรษที่ 19 อันเป็นยุคที่ความคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยของรัฐกำลังได้รับความนิยม และเชื่อมั่นว่าการจัดการบ้านเมืองให้รุ่งเรือง จะต้องกระทำโดยอำนาจสิทธิขาดของรัฐ เขาได้ให้ความหมายของคำว่า “กฎหมาย” ว่าเป็นคำสั่งคำบัญชาของรัฐอธิปไตย ซึ่งบังคับใช้กับราษฎรทั้งหลาย ถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งปกติแล้ว ผู้นั้นต้องรับโทษ

John Austin ได้สรุปลักษณะของกฎหมาย (Positive Law) ว่ามีองค์ประกอบ 5 ประการด้วยกัน ได้แก่ ความปรารถนาของผู้ตั้ง (Wish) สภาพบังคับ (Sanction) การแสดงออกซึ่งความปรารถนา (Expression of the Wish) การมีผลบังคับทั่วไป (Generality) และการประกาศใช้โดยรัฐอธิปไตย (Sovereign) โดยเขาได้กำหนดนิยามของรัฐอธิปไตยให้หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจทางการเมืองสูงสุดในสังคมนั้น ซึ่งประชาชนให้การเคารพเชื่อฟังคำสั่งโดยสม่ำเสมอเพียงผู้เดียวหรือกลุ่มเดียว โดยที่องค์รัฐอธิปไตยนั้นมิได้ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของอำนาจทางกฎหมายใด ๆ อีก²⁵

แนวความคิดกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่ว่าต้องการให้กฎหมายมีข้อความตายตัว เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของราษฎรและบุคคลที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ สำนักความคิดนี้ไม่สนใจในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมหรือแนวคิดที่ว่ากฎหมายธรรมชาติมีอยู่จริงหรือไม่ แต่กลับถือว่ากฎหมายของรัฐที่บังคับใช้เป็นกฎหมายที่สมบูรณ์ใช้ได้จริง มีความแน่นอนและเคร่งครัด

1.2 หลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติรัฐ

ศาสตราจารย์ ชาร์ล กาดู อธิบายว่า หลักความชอบด้วยกฎหมาย (le principe de legalite) หมายความว่า นิติกรรมทุกอย่างของรัฐที่กระทำโดยบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลต้องสอดคล้องกับตัวบทกฎหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ฝ่ายปกครองจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น จึงเป็นหลักประกันที่สำคัญสำหรับ "ผู้อยู่ใต้ปกครอง" และก่อให้เกิด "นิติรัฐ" (l'Etat de droit) ขึ้น การเคารพหลักความชอบด้วยกฎหมายก็คือ การเคารพต่อลำดับชั้นของนิติกรรมซึ่งมีกฎหมายอยู่ในลำดับสูงสุด ภารกิจของศาลก็คือทำให้

²⁵ จริญ โฆษณานันท์. นิติปรัชญา. หน้า 48.

"ผู้ปกครอง" และ "ผู้ใต้ปกครอง" เคารพลำดับชั้นดังกล่าว ในรัฐเสรีประชาธิปไตย บังเอิญชนมีสิทธิเรียกร้องให้มีการเคารพต่อหลักความชอบด้วยกฎหมาย²⁶

หลักนิติรัฐ มีจุดกำเนิดและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่ประเทศเยอรมัน อันเป็นประเทศในระบบ Civil Law “นิติรัฐ” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาเยอรมันว่า “Rechtsstaat” ซึ่งคำว่า “Rechtsstaat” ประกอบขึ้นจากคำสองคือ คือคำว่า Recht ที่แปลว่า กฎหมาย (ในภาษาเยอรมันคำนี้แปลว่า “สิทธิ” ไปด้วย) และคำว่า Staat ที่แปลว่า รัฐ โดยแนวความคิดพื้นฐานของนิติรัฐ คือ การจำกัดอำนาจของรัฐหรือผู้ปกครองโดยกฎหมาย ให้อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การกระทำใดที่เป็น การกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนแล้ว จึงต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง และองค์กรฝ่ายปกครองต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตของกฎหมายเท่านั้น ในนิติรัฐ หลักความชอบด้วยกฎหมายจึงมีความสำคัญ ในส่วนของสิทธิเสรีภาพ นิติรัฐกำหนดให้สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น สิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน เป็นต้น มีค่าบังคับทางกฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญ และถือว่าบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานเป็นกฎหมายโดยตรงอีกด้วย และในบางกรณี โดยเฉพาะรัฐที่เป็นสังคมนิยมหรือรัฐสวัสดิการ สิทธิขั้นพื้นฐานยังมีลักษณะเป็นสิทธิที่ปัจเจกบุคคลสามารถเรียกร้องให้รัฐกระทำการที่เป็นประโยชน์แก่ตนได้ด้วย เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล เป็นต้น การทำให้รัฐต้องผูกพันอยู่กับหลักการพื้นฐานและคุณค่าทางกฎหมายโดยไม่อาจบิดพลิ้วได้นั้น เหตุนี้ หลักนิติรัฐจึงไม่มีความหมายแค่เพียงการบังคับให้รัฐต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลเท่านั้น แต่ยังเรียกร้องให้รัฐต้องดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นอย่างแท้จริงในสังคม²⁷

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อธิบาย ว่า ตามแนวความคิดเสรีนิยมประชาธิปไตยนั้นถือว่า แม้รัฐจะมีอำนาจอธิปไตย แต่รัฐก็ต้องเคารพกฎหมาย ซึ่งมีอยู่ 2 ทฤษฎีหลักๆ คือ

(1) ทฤษฎีว่าด้วยการจำกัดอำนาจตนเองด้วยความสมัครใจ (auto-limitation) ซึ่ง เยียริง (Ihering) และเจลลิเนค (Jellinek) เป็นผู้เสนอ ซึ่งมีหลักว่ารัฐไม่อาจถูกจำกัดอำนาจโดยกฎหมายได้ เว้นแต่รัฐจะสมัครใจผูกมัดตนเองด้วยกฎหมายที่ตนสร้างขึ้น และกฎหมายหลักที่รัฐสร้างขึ้นก็คือ

²⁶ ชาญชัย แสงศักดิ์. กฎหมายมหาชน ความเป็นมา ทฤษฎี และหลักการที่สำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วิญญชน. 2566. หน้า 275.

²⁷ วรเจตน์ ภาศิริรัตน์. หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม. 1 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก:

https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88sub_Jun/3journal/b142%20jul_9_1.pdf.

รัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดสถานะของอำนาจการเมืองในรัฐว่าอยู่ที่องค์กรใด ต้องใช้อย่างไร มีข้อจำกัดอย่างไร

(2) ทฤษฎีนิติรัฐ (Etat de Droit) ซึ่งรัฐโซและเมงเตสกีเยอ ได้เสนอแนวความคิดไว้เป็นคนแรกๆ และกาเร เดอ มัลแบร์ ได้สรุปแนวความคิดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งพอสรุปได้ว่า รัฐและหน่วยงานของรัฐกระทำการเพื่อประโยชน์สาธารณะและอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าเอกชน มีอำนาจก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในสิทธิหน้าที่แก่เอกชนฝ่ายเดียวโดยปัจเจกชนไม่สมัครใจได้ กฎหมายมหาชนให้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะได้ ในฐานะที่เหนือกว่าเอกชน แต่กฎหมายนั้นเองก็จำกัดอำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐไม่ให้ใช้อำนาจนอกกรอบที่กฎหมายกำหนดให้ไว้

สาระสำคัญของหลักนิติรัฐมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

(1) บรรดาการกระทำทั้งหลายขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารจะต้องชอบด้วยกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือ องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารจะมีอำนาจสั่งการให้ราษฎรกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ต่อเมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนและจะต้องใช้อำนาจนั้นภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้

(2) บรรดากฎหมายทั้งหลายที่องค์กรของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติได้ตราขึ้นจะต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่ให้อำนาจแก่องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารล่วงล้ำเข้าไปในแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของราษฎรนั้น จะต้องมีความระมัดระวังอย่างชัดเจนพอสมควรว่าในกรณีใดและภายในขอบเขตอย่างไร และกฎหมายดังกล่าวจะต้องไม่ให้อำนาจแก่องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารล่วงล้ำเข้าไปในแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของราษฎรเกินขอบเขตแห่งความจำเป็นเพื่อธำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์สาธารณะ

(3) การควบคุมไม่ให้การกระทำขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารขัดต่อกฎหมายก็ดี การควบคุมไม่ให้กฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญก็ดี จะต้องเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีความเป็นอิสระจากองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารและองค์กรของรัฐฝ่ายนิติบัญญัติ โดยองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร อาจจะเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการอีกองค์กรหนึ่ง แยกต่างหากจากองค์กรของรัฐฝ่ายตุลาการซึ่งทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาก็ได้²⁸

²⁸ ชาญชัย แสงศักดิ์. กฎหมายมหาชน ความเป็นมา ทฤษฎี และหลักการที่สำคัญ. หน้า 275-276.

1.3 หลักนิติธรรม

หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม ต่างเป็นหลักที่มุ่งเน้นจำกัดอำนาจของผู้ปกครองเหมือนกัน โดยมีต้นกำเนิดและรายละเอียดที่แตกต่างกัน ดังนี้

หลักนิติรัฐ (Legal State) หมายถึง การปกครองโดยกฎหมาย มิใช่การปกครองโดยอำเภอใจของผู้ปกครอง ประเทศที่เป็นนิติรัฐจึงต้องมีกฎหมายเป็นหลักในการปกครองประเทศ ผู้ปกครองประเทศจะกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการใด ๆ ได้ต้องมีกฎหมายรองรับ จะกระทำอะไรตามอำเภอใจไม่ได้²⁹

หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ความเป็นธรรมที่มีอยู่ในกฎหมายหรือกฎหมายให้ความเป็นธรรมได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ “คุณธรรมทางกฎหมาย” มีจุดเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ อันเป็นประเทศในระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) เป็นหลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย และเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่รวมถึงการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้บังคับของกฎหมาย หลักนิติธรรม เป็นกฎเกณฑ์เพื่อกำหนดว่าบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ตลอดจนรัฐบาลและสถาบันทุกสถาบันในชาติต้องปฏิบัติตาม กฎหมายของรัฐ เมื่อหลักนิติธรรมมีผลบังคับใช้กฎหมายทั้งหมดที่ได้ออกมาใช้บังคับแก่ประชาชน จะเป็นหลักประกันได้ว่าบุคคลในชาติทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค เท่าเทียม และด้วย ความโปร่งใส ยุติธรรม³⁰

ตามหลักนิติธรรม การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ฝ่ายบริหาร จึงควรเคารพต่อสิทธิต่าง ๆ ของเอกชนตามนัยแห่งหลักธรรม และมีการตรากฎหมายให้ทันสมัย และเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาค

ความหมายและแนวคิดของหลักนิติธรรมที่ได้รับการยอมรับ มีดังนี้

1. “หลักนิติธรรม” คือหลักกฎหมายสูงสุด การที่บุคคลใดจะถูกลงโทษได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นกระทำความผิดตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่จะนำมาใช้ลงโทษได้นั้น จะต้องถูกตราขึ้นก่อนที่จะมีการกระทำความผิด

²⁹ บรรพทัญ จงเจริญประเสริฐ. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมและนิติรัฐ. 1 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก:

https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1266. 2-3.

³⁰ กิริกัทร ด่านธีระภาค. หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลกับสังคมประชาธิปไตย. 1 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก:

<http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&actCode=13764>.

2. “หลักนิติธรรม” คือความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกัน เป็นกรณีที่บุคคลทุกคนในประเทศจะมีความเท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน ภายใต้กฎหมายเดียวกัน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะมีสถานบรรดาศักดิ์หรือเป็นนักการเมือง เป็นข้าราชการ เป็นนักธุรกิจ หรือเป็นประชาชนบุคคลทั่วไป ต้องไม่มีสิทธิพิเศษจากกฎหมาย หรือได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และจะละเมิดกฎหมายมิได้ หากมีการกระทำความผิดเรื่องเดียวกัน จะต้องถูกพิจารณาและถูกลงโทษภายใต้กฎหมายเดียวกัน โดยมาตรฐานอย่างเดียวกัน

3. “หลักนิติธรรม” คือการมีสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพตามขอบเขตของกฎหมาย โดยสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ได้อยู่แต่เฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น แต่ยังปรากฏอยู่ในกฎหมายจารีตประเพณีอีกด้วย และหากเกิดความเสียหายขึ้นกับบุคคลใดจากการที่มีผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย บุคคลผู้นั้นจะต้องได้รับการเยียวยาในทันที

4. “หลักนิติธรรม” คือการแสดงความเป็นอิสระและความเป็นกลางของผู้พิพากษา เพราะองค์กรตุลาการเป็นกลไกสำคัญในการอำนวยความยุติธรรมขั้นสุดท้าย จึงต้องมีความเป็นอิสระ ไม่ถูกแทรกแซงทั้งจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือแม้แต่ฝ่ายตุลาการด้วยกันเอง อีกทั้งผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาคดีด้วยใจที่เป็นกลาง โดยปราศจากอคติใด ๆ

5. “หลักนิติธรรม” คือการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ เป็นกรณีที่องค์กรของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้ไว้เท่านั้น โดยไม่สามารถใช้อำนาจที่เกินไปกว่าขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

6. “หลักนิติธรรม” คือกฎหมายที่ต้องไม่มีการยกเว้นความผิดให้แก่การกระทำในอนาคตก เป็นกรณีที่ไม่สามารถจะออกกฎหมายเพื่อรองรับให้มีการยกเว้นการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ เพื่อเป็นการป้องกันผู้มีอำนาจที่อาจฉ้อฉลโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในการป้องกันตัวเองจากการกระทำความผิดของตนในภายภาคหน้า³¹

³¹ ภิรภัทร ดำเนินธีระภากุล, หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลกับสังคมประชาธิปไตย, หน้า 1-2.

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในการป้องกัน

2.1 แนวคิดที่สนับสนุนหลักการป้องกัน

หลักการป้องกัน เป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ทั้งในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ Civil Law และประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบ Common Law โดยให้อำนาจบุคคลในการป้องกันสิทธิของตนและผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็สิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิอื่น ๆ ถ้าหากได้กระทำไปภายในขอบเขต มีผลให้ผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญา ทั้งนี้โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

2.1.1 เหตุผลในทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา

การลงโทษบุคคลผู้กระทำการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย มิได้มีประโยชน์และมีได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อให้ผู้นั้นกลับตัวเป็นคนดีแต่อย่างใด เพราะบุคคลผู้ใช้สิทธิป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายได้กระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือผู้อื่นให้พ้นจากอันตรายอันเกิดจากการประทุษร้ายอันมิชอบด้วยกฎหมาย มิได้มีเจตนาชั่วร้ายในการกระทำผิดทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสายตาของกฎหมายอาญาไม่ถือว่า การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นการเลวทรามแต่ประการใด³²

2.1.2 เหตุผลในกฎเกณฑ์ธรรมชาติ

การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย (self-defense) คือสิทธิที่อยู่ในหลักธรรมชาติ (law of nature) โดยเป็นหลักธรรมชาติที่บุคคลผู้ถูกประทุษร้ายจะมีสิทธิในการป้องกันตัวเอง³³

2.1.3 เหตุผลในเรื่องรัฐไม่อาจคุ้มครองบุคคลได้อย่างทันต่วงที

นักปรัชญาหลายท่าน เช่น ซิเซโร (Cicero), โกรติอุส (Grotius), วูลฟ์ (Wolff) และ คารารา (Carara) เห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าบ้านเมืองไม่อาจให้ความคุ้มครองบุคคลได้อย่างทันต่วงที

³² เอกพล ปริมา. "การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายไว้ล่วงหน้า". (ปริญญาฉบับที่ด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2542). 1 ธันวาคม 2565. สืบค้นจาก: http://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:117835. หน้า 6.

³³ Johannes Andenaes. The General Part of The Criminal Law of Norway. Trans. Thomas P. Oge, (London: sweet & magwell. 1965). 153.

บุคคลย่อมมีเหตุผลเพียงพอที่จะคุ้มครองป้องกันตนเองได้³⁴ รูสโซ (Rousseau) เห็นว่าเมื่อเกิดการทำร้ายรุกรานโดยไม่ชอบธรรมแล้ว สัญญาประชาคมก็เป็นอันไม่ใช่บังคับ ต้องกลับคืนสู่สภาพธรรมชาติและต้องใช้กำลังป้องกันตนเอง

เหตุผลที่สนับสนุนในเรื่องการไม่เอาผิดและโทษแก่ผู้กระทำการเพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่นได้มีมานานแต่โบราณ กล่าวได้ว่า เหตุผลที่กฎหมายยอมให้ประชาชนใช้สิทธิในการป้องกันได้โดยไม่ถือว่าเป็นความผิด เพราะกฎหมายยอมรับความจริงที่ว่า รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนได้อย่างทันทั่วถึงในทุกกรณี จึงจำต้องให้อำนาจแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ในการขจัดภัยอันตรายซึ่งกำลังจะมาถึงด้วยการใช้สิทธิในการป้องกัน หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งการใช้สิทธิป้องกัน คือ “การใช้บังคับกฎหมายด้วยตนเองประการหนึ่ง” นั่นเอง³⁵

2.1.4 เหตุผลในความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง

เป็นเหตุผลที่มาจากภาษิตของเยอรมัน ที่ว่าความถูกต้องไม่จำเป็นต้องอ่อนข้อให้กับความไม่ถูกต้อง (Recht bracht Unrecht nicht answeichen: Right need never yield to wrong) ซึ่งในเรื่องการป้องกันนั้น เป็นการขัดแย้งระหว่างความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง ผู้ใช้สิทธิป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายจะอยู่ฝ่ายความถูกต้อง ในขณะที่ผู้ประทุษร้ายจะอยู่ฝ่ายของความไม่ถูกต้อง³⁶ การประทุษร้ายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำที่กระทบต่อคุณธรรมของกฎหมาย (protected interest) ของผู้ใช้สิทธิป้องกัน ย่อมก่อให้เกิดสิทธิในการโต้ตอบการประทุษร้าย³⁷

2.2 การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68

สำหรับกฎหมายในเรื่องการป้องกันสิทธินั้น ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 ความว่า “ผู้ใดจำเป็นต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด”

³⁴ เอกพล ปริมา. การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายไว้ล่วงหน้า. หน้า 7.

³⁵ เกียรติจักร วัฒนสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. (พิมพ์ครั้งที่ 9 (แก้ไขเพิ่มเติม)). กรุงเทพฯ: หจก.จรัสวิชาการพิมพ์. 2549. หน้า 360.

³⁶ George p. Fletche. Proportionality and the Psychotic Aggressor: A Vignette in comparative Criminal Theory. 8 Israel Law Review. 367,380 (1973).

³⁷ เอกพล ปริมา. การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายไว้ล่วงหน้า. หน้า 9.

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นว่าหลักเกณฑ์ในการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย มีดังนี้³⁸

2.2.1 มีภัยอันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย แยกพิจารณา ดังนี้

- มีภัยอันตราย หมายความว่าถึง ภัยที่เป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน ฯลฯ ซึ่งเป็นสิทธิของบุคคล

- เป็นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย หมายความว่าผู้ก่อภัยอันตรายนั้นไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำได้ หากผู้ก่อภัยอันตรายนั้นมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้รับภัยอันตรายก็ไม่มีสิทธิที่จะป้องกัน

2.2.2 ภัยอันตรายนั้นใกล้จะถึง

หากภัยอันตรายนั้นยังอยู่ห่างไกล ผู้ที่จะรับภัยย่อมมีหนทางที่จะขจัดปัดเป่าภัยอันตรายซึ่งจะเกิดขึ้นได้ เช่น การขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงาน เป็นต้น โดยการใช้สิทธิป้องกันนั้นเริ่มตั้งแต่เมื่อภัยอันตรายนั้นใกล้จะถึง รวมตลอดถึงระยะเวลาที่ภัยอันตรายนั้นได้มาถึงตัวผู้รับภัยแล้ว ก่อนที่ภัยอันตรายนั้นสิ้นสุดลง

2.2.3 ผู้กระทำจำเป็นต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นภัยอันตราย

ถ้อยคำว่า “เพื่อป้องกันสิทธิ” หมายถึง กระทำโดยมีมูลเหตุจงใจหรือเจตนาพิเศษ เพื่อป้องกันสิทธิ ซึ่งการกระทำโดยป้องกันนั้น จะต้องเป็นการกระทำโดยเจตนา กล่าวคือ เจตนาประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล โดยมีเจตนาพิเศษ “เพื่อป้องกันสิทธิ” นั้นเอง และมูลเหตุจงใจเป็นไปในทางยกเว้นความผิด หากการกระทำนั้นขาดมูลเหตุจงใจดังกล่าวแต่กระทำไปโดยมีมูลเหตุจงใจอย่างอื่น เช่น เพื่อแก้แค้น ก็จะอ้างป้องกันไม่ได้

การกระทำโดยป้องกัน กฎหมายถือว่าไม่มีความผิด ทั้งนี้เพราะเป็นการกระทำต่อผู้ก่อภัย หากภัยอันตรายที่เกิดขึ้น ผู้กระทำไม่ได้กระทำต่อผู้ก่อภัย กลับไปกระทำต่อบุคคลที่สาม ย่อมอ้างป้องกันไม่ได้

ในส่วนของการกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของผู้อื่น แม้ว่าผู้ป้องกันและผู้อื่นนั้นจะไม่มี ความสัมพันธ์ใด ๆ ต่อกันเลยก็ตาม ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่จะต้องช่วยกันป้องกัน

³⁸ เกียรติจิกร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. หน้า 360.

ภัยอันตรายที่ผิดกฎหมาย การป้องกันสิทธิของผู้อื่นนี้ ต้องเป็นกรณีที่ผู้อื่นนั้นมีสิทธิป้องกันตนเองได้ อยู่แล้ว ผู้กระทำจึงป้องกันแทนผู้อื่นได้

2.2.4 การกระทำโดยป้องกันสิทธินั้น ไม่เกินขอบเขต

การกระทำโดยป้องกันนั้น จะต้องได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ กล่าวคือ ผู้กระทำ ได้กระทำการป้องกันสิทธิของตน หรือผู้อื่นให้พ้นจากภัยอันตรายนั้นด้วยวิธีทางน้อยที่สุดเท่าที่ จำต้องกระทำ และผู้กระทำได้กระทำการป้องกันโดยได้สัดส่วนกับภัยอันตรายที่เกิดจากการ ประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายนั้น

2.3 การป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า

การกระทำโดยป้องกันนั้น อาจเป็นการกระทำไว้ล่วงหน้าก่อนที่ภัยอันตรายนั้นจะมาถึง ก็ได้ ในกรณีนี้มีใช่เป็นการเข้าไปหาภัยอันตรายนั้น แต่เป็นการเพียงป้องกันไว้ล่วงหน้าก่อนที่ ภัยอันตรายนั้นจะเกิดขึ้นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้รับอันตรายมิใช่คนร้าย ก็จะอ้างป้องกันไม่ได้ เพราะถือว่าไม่มีภัยอันตรายที่เกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายแต่อย่างใด³⁹

แต่การเตรียมการป้องกันภัยอันตรายจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายที่ยัง ไม่เกิดขึ้น กล่าวคือยังไม่ใช่ภัยอันตรายอันใกล้จะถึง แต่ผู้กระทำคาดว่าจะเกิดขึ้นหรือน่าจะเกิดขึ้น หรือเพียงแต่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นไม่ช้า จะใช้สิทธิป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายได้หรือไม่ เรียกว่าการ กระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจเกิดจากเหตุหลักๆ ดังนี้

2.3.1 เหตุผลของการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า

1) เหตุผลในเรื่องความปลอดภัยของประชาชน

โดยหลักแล้วบุคคลทุกคนมีสิทธิใน ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือสิทธิอื่น ๆ ของตนซึ่งหากผู้ใดล่วงละเมิดย่อมมีความผิด ดังนั้น บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะป้องกันภัยอันตรายที่กำลัง จะมาถึงหรือกำลังเกิดขึ้นกับสิทธิต่าง ๆ ของตนได้โดยชอบธรรม โดยปกติเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นผู้ ที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และให้ความคุ้มครองภัยอันตรายต่าง ๆ อันละเมิดต่อ กฎหมายให้แก่ประชาชน ด้วยการใช้อำนาจรัฐตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้มีอำนาจกระทำได้อต่อ ผู้ฝ่าฝืนหรือผู้ก่อภัยอันตรายอันละเมิดต่อกฎหมายนั้น แต่ด้วยเหตุที่ประชาชนอันเป็นพลเมืองของรัฐ มีจำนวนมากกว่ากำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะสามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึง

³⁹ เกียรติจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบาย กฎหมายอาญา ภาค 1. หน้า 381.

ฉะนั้น เมื่อภัยอันตรายเกิดขึ้นหรือมีผู้พยายามจะก่อให้เกิดภัยอันตรายขึ้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจเข้ามาให้ความคุ้มครองความปลอดภัยหรือช่วยเหลือได้ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก็อาจจะทำให้เกิดผลเลวร้ายเกินกว่าผู้รับภัยอันตรายจะแก้ไขได้ ด้วยเหตุผลนี้ประชาชนจึงควรกระทำการป้องกันภัยอันตรายอันอาจจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าก่อน เพื่อความปลอดภัยประกอบกับในสภาพสังคมปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น อันส่งผลกระทบต่อความหวาดกลัวภัยของประชาชนที่รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งที่ปรากฏเป็นรูปธรรมให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน คือ การสร้างเหล็กดัดเพื่อป้องกันมิให้มีผู้บุกรุกเข้าไปในสิ่งก่อสร้างหรืออาคารที่พักอาศัย ตลอดจนการปักเศษแก้วหรือเหล็กแหลมคมตามรั้วบ้าน เป็นต้น

2) เหตุผลในทางนโยบายอาญา

นโยบายอาญาของรัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ฉะนั้นหากบุคคลใดจะใช้สิทธิป้องกันอาชญากรรมในอนาคต อันอาจจะเกิดขึ้นได้ตามสถานการณ์หรือแม้จะยังไม่มีอาชญากรรมเกิดขึ้นก็ตาม โดยที่บุคคลนั้น ไม่มีเจตนาชั่วร้ายในการป้องกันภัยล่วงหน้าแล้ว การที่กฎหมายจะลงโทษบุคคลผู้กระทำการเพื่อป้องกันสิทธิล่วงหน้าดังกล่าว น่าจะเป็นการขัดกับหลักนโยบายอาญาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอาจมีผลทำให้บุคคลผู้ที่เป็นพลเมืองดีต้องถูกลงโทษและน่าจะไม่ใช่เป็นการยุติธรรมด้วยเลยที่จะใช้กฎหมายลงโทษคนดีเพื่อรักษาคนไม่ดีไว้ ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงอาจใช้สิทธิป้องกันภัยล่วงหน้า เพื่อเป็นการป้องกันมิให้บุคคลนั้นได้รับภัยอันตรายจากการประกอบอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้⁴⁰

2.3.2 การป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้าในต่างประเทศ

1) การป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา หลักกฎหมายเรื่องการป้องกันของมลรัฐต่างๆ อาศัย Model Penal Code เป็นแม่แบบในการร่าง โดยแบ่งการป้องกันเป็น 3 กรณี คือ การป้องกันตนเอง (self defence), การป้องกันผู้อื่น (defence of another) และการป้องกันทรัพย์สิน (defence of property)⁴¹

ในเรื่องของการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า ได้เคยมีคำพิพากษาของศาลวางแนวทางไว้ ซึ่งเป็นเรื่องการวางปืนสปริง หรือกลไกประดิษฐ์อื่นๆ (spring guns and other traps) โดยทั่วไปแล้วจะไม่มี การอนุญาตให้ใช้สิทธิพิเศษใด ๆ ในการใช้ปืนสปริง

⁴⁰ เอกพล ปริมา. การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า. หน้า 62-64.

⁴¹ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 65.

หรือกลไกประดิษฐ์ต่าง ๆ โดยจุดมุ่งหมายที่จะทำลายผู้กระทำความผิด การติดตั้งปืนสปริงภายในที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันโจรผู้ร้ายในขณะที่ไม่มีคนอยู่อาศัยดังกล่าวซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตของผู้ที่จะโจรกรรมนั้น จะเป็นการชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อ มีสิทธิเช่นนั้นและมีความจำเป็นที่จะต้องปกป้องอาชญากรรมร้ายแรง ซึ่งไม่มีทางอื่นใดที่จะป้องกันได้เช่นนั้น แต่ในกรณีที่ไม่มีใครอยู่ในที่อาศัย ศาลวางหลักไว้ว่า สิทธิที่จะฆ่าโมยโดยการใส่ปืนสปริงก็ไม่สามารถจะทำได้ และถ้าผู้ตายไม่ใช่โจรผู้ร้ายแต่เป็นเพียงผู้ที่เข้ามาอาศัยหลบฝนเท่านั้น สิทธิดังกล่าวย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย

ดังกรณีเกิดขึ้นในคดี *People v. Ceballos* ข้อเท็จจริงมีว่า Don Ceballos ถูกศาลพิพากษา โดยความเห็นของคณะลูกขุนว่า ได้ทำร้ายร่างกายโดยใช้อาวุธร้ายแรง ซึ่งคดีนี้จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษา โดยคัดค้านว่าพฤติกรรมการชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้ที่ได้รับการบาดเจ็บนั้นพยายามที่จะลักทรัพย์ในขณะที่โดนยิงโดยปืนกับดักในโรงเก็บของที่บ้านของจำเลย ข้อเท็จจริงมีว่า จำเลยอาศัยโดยลำพังที่ San Anselmo โดยบางครั้งจำเลยก็นอนในโรงเก็บของซึ่งมีทรัพย์สินประมาณ 2,000 เหรียญ เก็บอยู่ในเดือนมีนาคม 1970 ปรากฏว่าเครื่องไม้เครื่องมือบางอย่างถูกขโมยไป ในวันที่ 12 พ.ค. 1970 จำเลยสังเกตเห็นร่องรอยจัดแจง จำเลยจึงนำปืนพกขนาด .22 caliber ไปติดตั้งไว้โดยทำเป็นกลไกให้ปืนลั่นแม้ประคองจะถูกเปิดเพียงเล็กน้อยก็ตาม ในที่สุดความเสียหายก็เกิดแก่เด็กชายวัย 16 ปี ซึ่ง เข้าไปกับเพื่อน โดยที่ไม่มีเด็กคนใดพกพาอาวุธไปเลยขณะที่จำเลยไม่อยู่บ้าน แล้วใช้ชะแลงจัดประคองจึงถูกกระสุนปืนเข้าที่ใบหน้า ในการสอบสวนของตำรวจ เด็กผู้ที่ได้เข้าไปยอมรับว่าเขาตั้งใจที่จะเข้าไปในโรงเก็บของจริง เพื่อค้นหาเครื่องเสียงของจำเลย เนื่องจากเขามีหน้าที่ต้องชดใช้แก่เพื่อน และวิธีที่จะใช้หนี้ก็คือการนำทรัพย์สินไปขาย ไม่ปรากฏว่าตั้งใจจะไปขโมยในครั้งนี้แต่อย่างใด

จำเลยอ้างว่า ถ้าเขาเจอเด็กด้วยตัวเอง เขาก็มีสิทธิที่จะยิงได้ โดยคดีนี้จำเลยอ้างคดี *United States v. William* ที่จำเลยมีสิทธิที่จะกระทำต่อการณ์นั้นแล้ว ก็จะทำให้ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ในคดีนี้ศาลก็ได้อธิบายว่า ในอเมริกาการใช้สิ่งประดิษฐ์ที่มีกลไกทำให้ถึงตายไว้ภายในบ้านและเกิดมีการตายหรือบาดเจ็บเพราะสิ่งประดิษฐ์เช่นนั้นแล้วก็มีคามผิด แต่การยอมรับเป็นการยกเว้นหลักว่าแม้จะเกิดการตายหรือบาดเจ็บเพราะสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นได้ ถ้าการบุกรุกซึ่งถ้ามีการเผชิญหน้ากันแล้ว เขามีสิทธิที่จะปลิดชีวิตหรือทำให้ผู้บุกรุกได้รับบาดเจ็บได้โดยตัวของเขาเอง ซึ่งเขาก็สามารถทำโดยวิธีใดก็ได้ (may do directly what which he is privileged to do directly) แต่ถ้าจะให้สิ่งประดิษฐ์นั้นทำลายชีวิตของบุคคลอื่น ดังเช่นเด็กพนักงานดับเพลิงหรือตำรวจ ซึ่งแม้จะมีการเผชิญหน้ากันก็ตาม ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะใช้ deadly force แต่เครื่องมือที่ประดิษฐ์นั้นเป็นเสมือนมัจจุราชเงียบที่สามารถทำลายทั้งผู้บริสุทธิ์ได้พอ ๆ กับผู้ก่ออาชญากรรมโดยไม่มีการเตือนใด ๆ

การคร่าชีวิตมนุษย์ในกรณีเช่นนี้ หรือกรณีทำให้บาดเจ็บสาหัสก็จะต้องถือเป็นการกระทำที่ป่าเถื่อน และไม่มีมนุษยธรรม

ดังนั้นเมื่อพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามา ไม่มีเหตุสมควรที่จะกลัวว่าต้องก่อภัยอันตรายอย่างรุนแรง จึงไม่มี เหตุที่จะต้องใช้อาวุธอันอาจทำให้ถึงแก่ความตายได้ คดีนี้เท่ากับการวางหลักในทางกลับกันว่าการป้องกันล่วงหน้านั้นใช้ได้ ถ้ามีสภาพอันจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายรุนแรงถึงขั้นต้องถึงแก่ชีวิต หรือไม่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บสาหัส เมื่อจำเลยไม่ได้อยู่ในที่อาศัยดังกล่าว ก็ไม่อาจจะมีเหตุผลใด ๆ ที่จะกลัวว่าจะมีอันตรายถึงชีวิตหรือตนจะได้รับบาดเจ็บสาหัส ประกอบกับผู้เข้ามาไม่ได้มีลักษณะหรือมีพฤติกรรมที่จะต่อถึงอันตรายอันอาจจะเป็นภัยแก่ชีวิตหรือร่างกายให้บาดเจ็บสาหัสต่อจำเลยแต่อย่างใด จึงเห็นว่าจำเลยยังไม่มีสิทธิที่จะใช้กลไกประติมากรรมที่มีอนุภาพร้ายแรง เพื่อปกป้องที่อยู่อาศัยจากการบุกรุกหรือลักทรัพย์ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดในที่อยู่อาศัยนั้นเลย⁴²

สรุปว่าการใช้ปืนสปริงจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ต้องพิจารณาโดยการสมมุติว่าถ้าผู้ใช้สิทธิป้องกันเผชิญกับเหตุการณ์นั้น เขามีสิทธิที่จะยิงผู้ร้ายด้วยตัวเองหรือไม่ หากผู้นั้นมีสิทธิกระทำการป้องกันได้ถ้าเขาอยู่ในที่เกิดเหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบ ส่วนการใช้ปืนสปริงเพื่อการปกป้องทรัพย์สิน ไม่ใช่เพื่อป้องกันบุคคลผู้อาศัยในเคหสถาน หากทำให้คนเสียชีวิตเพราะปืนสปริงนั้น ถือว่าเป็นการฆาตกรรม การใช้ปืนสปริงในกรณีดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อผู้บุกรุกมีลักษณะที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของผู้อยู่อาศัยด้วย⁴³ นอกจากนี้ ในการออกกฎหมายใหม่ ๆ ซึ่งพัฒนาจากคดีทั้งหลายในการใช้ปืนสปริงหรือกับดักต่าง ๆ ในรูปแบบอื่นใด เพื่อปกป้องที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ได้มีการวางแนวทางการใช้สิทธิในสิ่งที่มีลักษณะดังกล่าวไว้โดยเคร่งครัด คือต้องไม่ให้มีอันตรายที่ก่อให้เกิดถึงแก่ชีวิตหรือบาดเจ็บสาหัส หรือมิฉะนั้นก็ไม่ต้องใช้เสียเลย⁴⁴

2) การป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้าในประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศส ปัญหาเรื่องการกระทำไว้เพื่อป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า ศาลฎีกาฝรั่งเศสเคยวินิจฉัยไว้ว่า ถ้าหากเป็นการประทุษร้ายหรือภัยอันตรายนั้นเป็นภัยอันตราย

⁴² “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 70.

⁴³ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 67.

⁴⁴ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 68.

ในอนาคต ผู้ที่ถูกยกยั้นตรายนั้นคุกคามชอบที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและขอความคุ้มครองได้ ความกลัวว่าจะได้รับอันตรายไม่เป็นเหตุให้ป้องกันยกยั้นตรายไว้ล่วงหน้าได้

อย่างไรก็ตาม นักกฎหมายฝรั่งเศสมีความเห็นว่า ยกยั้นตรายในอนาคตนั้นไม่ควรตีความให้เคร่งครัดเกินไป ตราบใดที่การประทุษร้ายยังไม่หมดไป ผู้ถูกประทุษร้ายก็ยังสามารถช่วยทำหน้าที่ป้องกันสังคมอยู่และผู้นั้นยังอยู่ในฐานะที่จะกระทำการเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยกฎหมายอาญาฝรั่งเศสได้ยอมรับแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำไว้เพื่อป้องกันยกยั้นตรายไว้ล่วงหน้าระดับหนึ่ง กล่าวคือ ไม่ใช่บุคคลจะใช้สิทธิป้องกันได้ทุกกรณี การใช้สิทธิป้องกันล่วงหน้าจำกัดอยู่เฉพาะที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ซึ่งเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด จะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำเพื่อป้องกันทั้งสิ้น แต่ข้อสันนิษฐานดังกล่าวอีกฝ่ายนำสืบหักล้างได้ว่ามิใช่ยกยั้นตรายที่ใกล้จะถึงอันจะใช้สิทธิป้องกันได้⁴⁵

จะเห็นได้ว่าในต่างประเทศดังที่ยกตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศคอมมอนลอร์ การกระทำไว้เพื่อป้องกันยกยั้นตรายไว้ล่วงหน้านั้นอาจจะกระทำได้ โดยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นข้อยกเว้น แต่ในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศซีวิลลอร์ ก่อนข้างจะเคร่งครัดในการที่จะไม่อนุญาตให้มีการกระทำนอกเหนือจากที่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเรื่อง

เมื่อพิจารณาจากแนวคิดกฎหมายธรรมชาติที่ว่าบุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สิน อีกทั้งมีการบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ในกฎหมาย ประกอบกับหลักการป้องกันยกยั้นตรายไว้ล่วงหน้า ทำให้สอดคล้องกับการอนุญาตให้ประชาชนมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลเพื่อป้องกันสิทธิของตน แต่เนื่องจากอาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงสามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย หากปล่อยให้ประชาชนสามารถมีและใช้อาวุธได้โดยไม่จำกัด ย่อมทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดีใช้อาวุธปืนในการก่ออาชญากรรมหรือนำอาวุธปืนไปใช้ในทางมิชอบ และอาจก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น รัฐในฐานะผู้ควบคุมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแก่ประชาชนในสังคม จึงต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมและจำกัดการใช้อาวุธปืนตามกฎหมาย ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมาย ธรรมชาติในอันที่จะมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเอง ดังนั้น การใช้อำนาจของรัฐจึงต้องเป็นไปตามหลักนิติรัฐและนิติธรรม

⁴⁵ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 79.

3. ประวัติความเป็นมาของกฎหมายอาวูรป็นในประเทศไทย

เนื่องจากอาวูรป็นเป็นศาสตราวุธอันร้ายแรง สามารถที่จะทำอันตรายต่อชีวิตและร่างกายแก่บุคคลได้โดยง่าย หากอยู่ในความครอบครองของบุคคลและนำไปใช้ในทางมิชอบแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายให้แก่ผู้อื่น และอาจทำอันตรายถึงชีวิตได้ ดังนั้น ความคิดที่จะออกกฎหมายควบคุมการมีอาวูรป็นไว้ในครอบครองจึงมีมานานแล้ว จะเห็นได้ว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2295 ได้มีการออก “กฎให้แก่ผู้รักษาเมืองผู้รั้งกรมการเมือง จ.ศ. 114” กำหนดให้มีการทำตำหนิรูปพรรณป็นไว้ว่า

“ถ้าลูกบ้านนั้นมีป็นไว้สำหรับตัวใช้ก็ให้เอาป็นนั้นมาช่วยบอกแก่ผู้ใหญ่ในบ้าน และให้ผู้ใหญ่บ้านนั้นวัดชั่งยาว และกฎหมายเอารูปพรรณป็นนั้นไว้ ถ้าแลหาจากภูมิได้ก็ให้เอาไปให้ผู้รักษาเมือง ผู้รั้งกรมการเมืองจากป็นนั้นลงไว้ในล้ากล้อป็นนั้นให้สำคัญตามกฎหมาย แล้วให้มอบป็นนั้นไว้ให้แก่เจ้าของให้เอาไว้สำหรับตัว...”

ต่อมาก็ได้มีข้อบังคับเกี่ยวกับอาวูรป็น เท่าที่ปรากฏส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปของประกาศ กล่าวคือ ในปี จ.ศ. 1220 (พ.ศ. 2401) ได้มี “ประกาศตั้งผู้จับคนยิงป็นในแขวงกรุงเทพฯ โดยมีได้บอกปากเสียง” และในปี จ.ศ. 1220 นั้นเองก็ได้มี “ประกาศเรื่องยิงป็นให้ขออนุญาตก่อน”

ในปี จ.ศ. 1229 (พ.ศ. 2401) มี “ประกาศห้ามไม่ให้พนักงานผู้ยิงป็นพิธิตรุษทำอย่างอายนาก อ้ายแย้ม ปีเถาะนพศก” ในประกาศฉบับนี้มีความบัญญัติว่า อายนากหลวงสุรินทรเดชและอ้ายแย้มจงใจยุทธ ทำความผิดให้ขัดเคืองได้ฝ่าละอองฯ ให้ลงพระราชอาญาจำไว้ ณ คุณ ถ้าพนักงานยิงป็นในพระราชพิธิตรุษ ณ วัน 15 ๔ 4 ค่ำ ปีเถาะนพศก ถ้าผู้ต้องเกณฑ์ยิงป็น กระทำความผิดให้ขัดเคืองได้ฝ่าละอองฯ เหมือนอย่างอายนาก อ้ายแย้ม จะเอาตัวผู้นั้นทำโทษถึงประหารชีวิตพร้อมด้วยกันกับอายนาก อ้ายแย้มนั้น

ในปี จ.ศ. 1236 (พ.ศ. 2417) มี “ประกาศเรื่องป็นแคตริงกัน” โดยกำหนดห้ามมิให้ซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือหาไว้ให้ใช้สอยซึ่งป็นแคตริงกัน⁴⁶

ในปี จ.ศ. 1246 (พ.ศ. 2427) มี “ประกาศห้ามเครื่องศาสตราวุธ กระสุนดินดำ” โดยกำหนดห้ามมิให้นำเครื่องศาสตราวุธและกระสุนดินดำและเครื่องระเบิดต่าง ๆ เข้ามาในราชอาณาจักร และในปี จ.ศ. 1246 (พ.ศ. 2427) มี “ประกาศเจ้านครเชียงใหม่ ห้ามมิให้ราษฎรลักลอบซื้อเครื่องศาสตราวุธ กระสุนดินดำ”

⁴⁶ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือปฏิบัติงานอาวูรป็น เล่มที่ 1 ฉบับรวมกฎหมายอาวูรป็น. 4 พฤษภาคม 2567. สืบค้นจาก: https://multi.dopa.go.th/ilab/work_manual/read9. หน้า 243

ต่อมา ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) มี “ประกาศข้อบังคับสำหรับอาวุธต่าง ๆ กระสุนปืนปืน ซึ่งมาจากต่างประเทศให้ใช้ไปพลางก่อน ร.ศ. 118” โดยห้ามมิให้ผู้ใดบรรทุกเครื่องศาสตราวุธ กระสุนปืนเข้ามาในราชอาณาจักรสยาม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานฝ่ายสยามก่อน และให้ตราพระราชบัญญัติสำหรับเครื่องกระสุนปืนต่าง ๆ ซึ่งมาจากต่างประเทศและให้ใช้ไปพลางก่อนคือ ผู้ที่ฝ่าฝืนนำอาวุธต่าง ๆ เข้าโดยผิดกฎหมายที่กำหนดไว้มีโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้รับเป็นของรัฐบาลสยาม

ในปี ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) อีกเช่นกันได้มี “ประกาศห้ามมิให้ถืออาวุธปืนและยิงปืน และให้จู่ดัดตามเพลิงในเวลากลางคืนในมณฑลต่าง ๆ” แต่ประกาศฉบับนี้ก็ได้ถูกยกเลิกไปในปี ร.ศ. 128 (พ.ศ. 2452)

ในปี ร.ศ. 125 (พ.ศ. 2449) ก็ได้มี “ประกาศข้อบังคับสำหรับการที่จะนำปืนและปิดตัน กระสุนปืนเข้ามาในมณฑลภูเก็ต” ซึ่งเป็นการให้อำนาจข้าหลวงเทศาภิบาล และผู้ว่าราชการ เมืองในมณฑลภูเก็ต ออกใบอนุญาตให้นำปืนเข้ามาในเมืองได้ตามข้อบังคับที่กำหนดไว้

จากนั้นในปี ร.ศ. 131 (พ.ศ. 2455) จึงได้มี “พระราชบัญญัติอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน รัตนโกสินทรศก 131” พระราชบัญญัติฉบับนี้ห้ามมิให้ผู้ใดทำ หรือซ่อมแซม หรือค้าขาย หรือมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนในราชอาณาจักร โดยมีได้รับอนุญาตจากรัฐบาลและห้ามมิให้ส่งเข้ามา ในราชอาณาจักรหรือซึ่งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาล ส่วนอาวุธ ปืน และเครื่องกระสุนปืนที่ใช้ในการสงครามห้ามมิให้ออกใบอนุญาตในการการนำเข้า ทำ ซ่อมแซม ซ่อมแซม เป็นอันขาด แต่เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนรัตนโกสิ นทรศก 131 (พ.ศ. 2455) นั้น ให้ใช้บังคับเฉพาะกรุงเทพฯ (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม ร.ศ. 131 เป็นต้นไป) และได้กำหนดว่า ถ้าจะใช้บังคับในมณฑลอื่นจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนกระทั่งวันที่ 6 สิงหาคม ร.ศ. 132 (พ.ศ. 2456) จึงมี “ประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน รัตนโกสินทรศก 131” กำหนดให้ใช้บังคับใน 17 มณฑล ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน ร.ศ. 132 (พ.ศ. 2456) เป็นต้นไป

หลังจากได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน รัตนโกสินทร ศก 131 แล้ว ก็ได้มีประกาศและกฎเสนาบดีต่าง ๆ ที่ออกตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอาวุธ ปืน และเครื่องกระสุนปืน รัตนโกสินทรศก 131 และในปี พ.ศ. 2458 ก็ได้มี “ประกาศแก้ไข เปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน รัตนโกสินทรศก 131” โดยกำหนด คำ

ว่าอาวุธปืนเสียใหม่ ให้หมายความว่าอาวุธปืนทุกชนิดรวมทั้งปืนที่ใช้ยิงได้โดยวิธีอัตโนมัติ หรือเครื่องกลอย่างใด ๆ และตลอดถึงส่วนของอาวุธปืน ๆ ด้วย แต่ไม่กินความถึงปืนสำหรับเด็กเล่น⁴⁷

จนถึงปี 2477 จึงได้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช 2477” บทบัญญัติของพระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ห้ามมิให้บุคคลใดมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนบางชนิด เช่น อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนที่ใช้ในการสงคราม

(2) กำหนดการอนุญาตให้บุคคลผู้มีใบอนุญาตออกร้านค้าอาวุธปืน หรือผู้ทำมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนได้โดยการได้รับอนุญาตก่อน

(3) มีการอนุญาตให้ผู้ออกร้านค้าอาวุธปืน หรือผู้สั่งทำ ซ่อม และค้าอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนได้โดยการได้รับอนุญาตก่อน

(4) วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง ห้ามมิให้ผู้ใดทำ สั่งนำเข้า ค้า หรือมี เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตก่อน

(5) ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ ต้องระวางโทษจำคุก ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช 2477 นั้น ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวม 5 ครั้งโดย

1. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477 ซึ่งเป็นการแก้ไขบทเฉพาะกาลโดยกำหนดให้มีผู้มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน โดยไม่ได้รับอนุญาตไปขอรับใบอนุญาตได้

2. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2477 (ฉบับที่ 3) เป็นการแก้ไขคุณสมบัติของผู้ที่จะขอใบอนุญาตมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน

3. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2479 โดยกำหนดยกเว้นไม่ให้บังคับอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง ซึ่งเจ้าพนักงานได้รับมาจากรัฐบาลเพื่อทำการตามหน้าที่หรือรัฐบาลสั่งเข้ามา นำเข้ามาส่งออกไป ทำขึ้นได้มา ชาย หรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น แต่อาวุธปืนของกระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาล นอกจากกระทรวงกลาโหมและกรมตำรวจให้รัฐมนตรีผู้มีหน้าที่รักษาการมีอำนาจจำกัด

⁴⁷ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 244.

ชนิดและจำนวนได้ และไม่บังคับถึงอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ หรือดอกไม้เพลิงในเรือเดินทะเลซึ่งเป็นของประจำเรือที่มีได้ตามปกติ

4. พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ และดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2484 โดยกำหนดให้มีการแก้ไขวันที่และเดือนเท่านั้น

5. พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ และดอกไม้เพลิง (ฉบับที่ 6) พุทธศักราช 2487 ซึ่งอนุญาตให้ผู้ที่มิอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน โดยไม่มีใบอนุญาต ถ้ายื่นขอใบอนุญาตตามกำหนดผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ⁴⁸

และในที่สุดก็ได้ประกาศใช้ “พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น พ.ศ. 2490” ใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. 2490 จนถึงปัจจุบัน

ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง ดังนี้

1. พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2491

2. พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2501⁴⁹ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยนิยามอย่างชัดเจนว่าอย่างไรเรียกว่าอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุประสงค์ใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม, เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ โดยมีชอบด้วยกฎหมาย นำเอาอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ดังกล่าวมาขอรับใบอนุญาตเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย และกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมขึ้น

3. พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510⁵⁰ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ โดยมีชอบด้วยกฎหมาย นำเอาอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ดังกล่าวมาขอรับอนุญาตเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมโทษด้วย

⁴⁸ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 245.

⁴⁹ พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2501. ราชกิจจานุเบกษา 75, 72 (16 กันยายน 2501). 449.

⁵⁰ พระราชบัญญัติอาวฐป็น เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวฐป็น (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510. ราชกิจจานุเบกษา 84, 93 (3 ตุลาคม 2510). 771.

4. พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2517⁵¹ โดยให้เหตุผลในการประกาศว่า “เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในการพิพากษาคดีเกี่ยวกับบทลงโทษผู้มีเครื่องกระสุนป็นเพียงเล็กน้อยให้ได้รับโทษโดยความเป็นธรรม”

5. พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2518⁵² เนื่องจากมีผู้ผลิตอาวูรป็นจำหน่ายและมีอาวูรป็นไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นจำนวนมาก ทำให้การปราบปรามอาวูรป็นเถื่อนไม่ได้ผลตามความมุ่งหมาย และมีการใช้อาวูรป็นเถื่อนในการโจรกรรมกันทั่วไป จึงเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาวูรป็นเครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย นำเอาอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิดดังกล่าวมาขอรับอนุญาตเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำนองเดียวกับที่เคยเปิดโอกาสให้กระทำมาแล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่ายังคงมีเจตนารมณ์ในการลดจำนวนอาวูรป็นเถื่อนอย่างต่อเนื่อง

6. คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519

7. คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 44 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ได้มีการกำหนดให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสามารถมีและใช้อาวูรป็นได้เพื่อป้องกันทรัพย์สินอันใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะและเป็นการลดภาระหน้าที่ของราชการตำรวจหรือทหาร และได้เปลี่ยนแปลงอัตราโทษตามกฎหมายเดิมให้สูงเพิ่มขึ้น

8. พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2522⁵³ เนื่องจากรัฐบาลได้ขยายโครงการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือราชการของทหารและตำรวจมากขึ้น เพื่อป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้ปลอดจากภัยต่าง ๆ ที่กำลังคุกคามอยู่ สมควรให้ประชาชนผู้ให้ความร่วมมือแก่ทางราชการดังกล่าวสามารถมีและใช้อาวูรป็นประเภทและอาจพาดิตตัวได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ที่บังคับสำหรับประชาชนทั่วไป โดยให้กำหนดแต่เฉพาะอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น และวัตถูระเบิดที่เอกชนอาจมีได้แทนการกำหนดอาวูรป็นให้ป็นอาวูรป็นที่ใช้เฉพาะในราชการสงคราม และมีการกำหนดโทษทางอาญาน้อยลงจากที่กำหนดคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 44 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519

⁵¹ พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2517. ราชกิจจานุเบกษา 91, 109 (ฉบับพิเศษ) (26 มิถุนายน 2517): 22.

⁵² พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2518. ราชกิจจานุเบกษา 92, 174 (ฉบับพิเศษ) (29 สิงหาคม 2518): 1.

⁵³ พระราชบัญญัติอาวูรป็น เครื่องกระสุนป็น วัตถูระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูรป็น (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2522. ราชกิจจานุเบกษา 96, 28 (ฉบับพิเศษ) (1 มีนาคม 2522): 13.

9. พระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2530⁵⁴ โดยมีการแก้ไขบทกำหนดโทษใหม่ และยกเว้นโทษให้แก่ผู้มีอาวรุปีนที่ใช้เฉพาะในการสงครามหรืออาวรุปีนที่กฎหมายไม่อนุญาตให้มีและใช้ที่นำอาวรุปีนนั้น ๆ มามอบให้แก่ นายทะเบียนท้องที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

10. พระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2543 โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรุปีน และใบอนุญาตให้มีอาวรุปีนติดตัว⁵⁵

และมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุดคือประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 87/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557⁵⁶

เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์หรือเหตุผลในการออกร่างพระราชบัญญัติอาวรุปีนฯ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้น จะเห็นว่าเพื่อลดจำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้อาวรุปีนที่ใช้ในเฉพาะการสงครามหรืออาวรุปีนที่กฎหมายไม่อนุญาตให้มีและใช้ ที่เรียกว่า “ปืนเถื่อน” โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีและใช้อาวรุปีนดังกล่าวนำอาวรุปีนนั้นมามอบให้แก่ นายทะเบียนท้องที่ และไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีลดปัญหาปืนเถื่อนหรืออาวรุปีนไม่มีทะเบียนในประเทศไทย และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีและใช้อาวรุปีนที่มีทะเบียนหรือถูกกฎหมาย ทั้งยังเปิดโอกาสให้มีการพกพาในสถานการณ์ที่เหมาะสม⁵⁷ รวมถึงมีการแก้ไขอัตราโทษอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

⁵⁴ พระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2530. ราชกิจจานุเบกษา 104, 141 (ฉบับพิเศษ) (24 กรกฎาคม 2530): 22.

⁵⁵ พระราชบัญญัติอาวรุปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรุปีน (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2543 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117. ตอนที่ 92 ก. (11 ตุลาคม 2543): 4.

⁵⁶ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 87/2557. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131 (ตอนพิเศษ). 134 ง. (21 กรกฎาคม 2557): 18.

⁵⁷ บงกช เอกกาญจนกร. “ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวรุปีนในประเทศไทย”. (ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.2557). 24 มิถุนายน 2567. สืบค้นจาก: <https://repository.nida.ac.th/items/4b52304c-28b8-4bc1-9b27-65f9fa17505d>. หน้า 26.

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของไทย และต่างประเทศ

1. กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายในการควบคุมอาวุธปืน คือพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยกำหนดให้บุคคลสามารถมีและใช้อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่⁵⁸ อาวุธปืนที่ได้ออกใบอนุญาตแล้ว นายทะเบียนจะทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง⁵⁹ โดยหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนั้น ออกให้แก่บุคคลที่มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ⁶⁰

1. เพื่อใช้ในการป้องกันตัว
2. เพื่อใช้ในการกีฬา
3. เพื่อใช้ในการยิงสัตว์

⁵⁸ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 มาตรา 7 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซ้อม มี ใช้นั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่อง กระสุนปืน เว้นแต่จะ ได้รับใบอนุญาตจาก นายทะเบียนท้องที่”

⁵⁹ “เรื่องเดียวกัน”. มาตรา 10.

⁶⁰ “เรื่องเดียวกัน”. มาตรา 9.

โดยใบอนุญาตนั้นออกให้สำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก การกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน⁶¹ ที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา 7 ถูกกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ข้อ 2⁶² ดังนี้

(1) อาวุธปืนชนิดลากล้องมีเกลียวที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลากล้องไม่เกิน 11.45 มม.

(2) อาวุธปืนชนิดลากล้องไม่มีเกลียว ดังต่อไปนี้

(ก) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลากล้องไม่ถึง 20 มม.

(ข) ปืนบรรจุปาก ปืนลูกซอง และปืนพลุสัญญาณ

(3) อาวุธปืนชนิดที่มีเครื่องกลไกสำหรับบรรจุกระสุนเองให้สามารถยิงซ้ำได้ ดังต่อไปนี้

(ก) ขนาดความยาวของลากล้องไม่ถึง 160 มม.

(ข) ปืนลูกซอง

(ค) ปืนลูกกรดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลากล้อง ไม่เกิน 5.6 มม.

(4) อาวุธปืนชนิดไม่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาดูปกติ

(5) อาวุธปืนชนิดที่ไม่ใช้กระสุนเป็นที่บรรจุวัตถุเคมีที่ทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ หรือไม่ใช่เครื่องกระสุนปืนที่บรรจุเชื้อโรค เชื้อเพลิง หรือวัตถุกัมมันตภาพรังสี

ในกรณีที่ประชาชนต้องการมีอาวุธปืนส่วนบุคคลไว้เพียงเพื่อเก็บ โดยไม่ต้องการที่จะใช้อาวุธปืนนั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัว การกีฬา หรือการยิงสัตว์ ก็สามารถขอใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บได้ โดยจะต้องเป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนเห็นว่าซาร์จจนใช้ยิงไม่ได้ หรืออาวุธปืนแบบพ่นสมัย หรืออาวุธปืนซึ่งได้รับเป็นรางวัลจากการแข่งขันยิงปืนในทางราชการ ตามมาตรา 11 ซึ่งหากได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อการเก็บนั้น กฎหมายกำหนดห้ามมิให้ยิงและห้ามมีเครื่องกระสุนปืนไว้สำหรับอาวุธปืนนั้น ๆ

⁶¹ “เรื่องเดียวกัน”. มาตรา 55.

⁶² กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96. ตอนที่ 140 (ฉบับพิเศษ). 14 สิงหาคม 2522: หน้า 1.

1.2 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(1) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 97 ถึงมาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 ถึงมาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 หรือมาตรา 293 ถึงมาตรา 303

(ข) มาตรา 254 ถึงมาตรา 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทสะ

(2) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช 2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 หรือมาตรา 33 หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

(3) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (1) และ (2) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(4) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(5) บุคคลซึ่งไม่สามารถใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา 11

(6) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(7) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(8) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(9) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่าหกเดือน”

1.3 ขั้นตอนการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ในขั้นแรกผู้ขออนุญาตฯ จะต้องขอใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป.3) และใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแบบชั่วคราว (แบบ ป.4 ชั่วคราว) ก่อน เพื่อที่จะได้ไปจัดการหาซื้ออาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนมาให้พร้อมเสียก่อนโดยไม่ผิดกฎหมาย จากนั้นผู้ขออนุญาตต้องนำอาวุธปืนดังกล่าวไปให้นายทะเบียนตรวจสอบว่าอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่จะหามา นั้น มีชนิดและขนาดตรงตามที่ระบุไว้ในแบบ ป.3 และ ป.4 ชั่วคราวหรือไม่ ถ้าตรงกัน นายทะเบียนจึงจะออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอย่างถาวร (แบบ ป.4 ถาวร) ต่อไป แต่ทั้งนี้จะต้องนำอาวุธปืนไปให้นายทะเบียนตรวจสอบภายในกำหนด 6 เดือน นับแต่วันที่ได้ออกใบอนุญาตชั่วคราวให้ ถ้าเกินกำหนด 6 เดือนดังกล่าวไป ถือว่าผู้ขออนุญาตนั้นมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต

กรณีซื้ออาวุธปืนจากเจ้าของที่ได้รับอนุญาตแล้ว ผู้ซื้อจะต้องไปขอรับใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนนั้นจากนายทะเบียนก่อน จากนั้นให้ผู้ซื้อไปขออนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนไปขอรับปืนจากผู้ขายได้ หรือจะไปหานายทะเบียนพร้อมกันทั้งผู้ซื้อและเจ้าของปืน ซึ่งนายทะเบียนก็จะทำการออกแบบ ป.4 ให้ผู้ซื้อต่อไป

สถานที่ติดต่อในการขออนุญาตฯ ในกรุงเทพมหานคร คือศูนย์บริการประชาชนวังไซยา ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด คือที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง โดยคู่มือสำหรับประชาชน ของศูนย์บริการประชาชน ได้กำหนดรายละเอียด เอกสารหรือหลักฐานที่ต้องใช้ในการขออนุญาตได้ ดังนี้

1.3.1 กรณีผู้ซื้อเป็นข้าราชการพลเรือน ข้าราชการอื่น ๆ หรือ พนักงานองค์การของรัฐ/รัฐวิสาหกิจทหาร/ตำรวจ

เอกสาร/หลักฐานที่ใช้

- สำเนาทะเบียนบ้านและ สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
- หนังสือรับรองความประพฤติจากผู้บังคับบัญชา (ออกให้ไว้ไม่เกิน 5 เดือน)
- สำเนาบัตรสมาชิกกีฬายิงปืน ซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 610 วัน และหนังสือรับรองจาก สนามกีฬายิงปืน (เฉพาะกรณีที่ขอซื้ออาวุธปืนเพื่อกีฬา หรือขอซื้ออาวุธปืนชนิดเดี่ยวไรเฟิล ทุกขนาด และอาวุธปืนทุกชนิดที่มีขนาด .410,.44,.45,.357)
- หลักฐานที่แสดงว่าผ่านการฝึกอบรมการใช้อาวุธปืน (ถ้ามี)
- สำเนาใบ ป.4 ทุกใบ ที่มีอยู่ในความครอบครอง (ถ้ามี)

- หนังสือตอบรับการเข้าร่วมโครงการ (กรณีซื้อจากสวัสดิการ)
- หนังสือตอบรับการเข้าร่วมโครงการ (กรณีซื้อจากสวัสดิการ)

1.3.2 กรณีผู้ซื้อเป็นข้าราชการบำนาญ หรือประชาชนทั่วไป

เอกสาร/หลักฐานที่ใช้

- บัตรประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาหรือบัตรข้าราชการบำนาญพร้อมสำเนา
 - สำเนาทะเบียนบ้าน
 - หนังสือรับรองความประพฤติ โดยผู้รับรองต้องเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป
 - หลักฐานประกอบอาชีพ เช่น ใบทะเบียนพาณิชย์ หนังสือรับรองตำแหน่งหน้าที่เงินเดือน หากทำนา ทำสวน ทำไร่ ค้าขายหรือเร่ขายของหรือรับเหมาต่าง ๆ โดยไม่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ให้ใช้ ถ่ายภาพกิจการนั้น ๆ 2 - 4 ภาพ
 - สำเนาบัตรสมาชิกกีฬาขิงปิ่น ซึ่งเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 610 วัน และหนังสือรับรองจาก สนามกีฬาขิงปิ่น (เฉพาะกรณีที่ขอซื้ออาวุธขิงปิ่นเพื่อการเล่นกีฬา หรือขอซื้ออาวุธขิงปิ่นชนิดเดี่ยวไรเฟิล ทุกขนาด และอาวุธขิงปิ่นทุกชนิดที่มีขนาด .410,.44,.45,.357)
 - สำเนาหลักทรัพย์ เช่น สำเนาโฉนดที่ดิน รายการเงินฝาก สำเนาสมุดบัญชีธนาคาร หรือหลักฐานอื่น ๆ
 - สำเนาใบ ป.4 ทุกใบ ที่อยู่ในความครอบครอง (ถ้ามี)
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธขิงปิ่น
- ปืนยาวบรรจุปาก ปืนอัดลมฉบับละ 100 บาท ปืนอื่น ๆ ฉบับละ 500 บาท
 - ใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธขิงปิ่น กระบอกละ 5 บาท ใบอนุญาตให้ซื้อกระสุนขิงปิ่น นอกจากกระสุน อัดลมร้อยละหรือเศษของร้อย 1 บาท⁶³

1.4 อายุของใบอนุญาตสำหรับการมีและใช้อาวุธขิงปิ่น

ใบอนุญาตสำหรับอาวุธขิงปิ่นและเครื่องกระสุนขิงปิ่นมีกำหนดอายุแตกต่างกันออกไปตามประเภทของใบอนุญาต โดยระบุไว้ตามมาตรา 23 มีรายละเอียดดังนี้

⁶³ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือสำหรับประชาชน.(ออนไลน์). 24 มิถุนายน 2567. สืบค้นจาก: <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER6/DRAWER031/GENERAL/DATA0000/00000040.PDF>. หน้า 2-3.

- ใบอนุญาตให้ทำ ให้ออกได้เฉพาะสำหรับทำดินปืนมีควันสำหรับใช้เองและเฉพาะผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนซึ่งใช้ดินปืนมีควัน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้นั้นมีใบอนุญาต ให้มีและใช้อาวุธปืนนั้นอยู่
- ใบอนุญาตให้ซื้อ มีอายุ 6 เดือนนับแต่วันออกใบอนุญาต
- ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น
- ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนชั่วคราวมีอายุ 6 เดือนนับแต่วันออก
- ใบอนุญาตให้ส่ง หรือนำเข้า มีอายุ 1 ปีนับแต่วันออก
- ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้เพื่อเก็บ มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตมีอาวุธปืนนั้นไว้เพื่อเก็บ
- ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัว มีอายุ 1 ปีนับแต่วันออก

1.5 หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน

ในส่วนนี้จะเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานทะเบียนอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ โดยวางหลักเกณฑ์ไว้ในคู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน⁶⁴ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 การขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

พิจารณาคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

1. เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ
2. ไม่เป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ
3. ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือวิกลจริต
4. ประกอบสัมมาอาชีพ มีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่ขออนุญาต และมีชื่อในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ไม่น้อยกว่า 5 เดือน
5. ไม่เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน
6. ไม่เคยต้องโทษจำคุกในฐานะความผิดที่กฎหมายกำหนด ดังต่อไปนี้

⁶⁴ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือปฏิบัติงานอาวุธ พ.ศ. 2555 เล่มที่ 1. 24 มิถุนายน 2567. สืบค้นจาก:

6.1 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 97 ถึงมาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 ถึงมาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 หรือ มาตรา 298 ถึงมาตรา 303

(ข) มาตรา 254 ถึงมาตรา 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันที่ยื่นคำขออนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกยั่วโทษ

6.2 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 หรือมาตรา 33 หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

6.3 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ในระหว่างห้าปีนับย้อนหลังขึ้นไปจากวันที่ยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากบัญญัติไว้ใน 6.1 และ 6.2 เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

เอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต

1. บัตรประจำตัวประชาชน พร้อมสำเนา
2. ทะเบียนบ้าน พร้อมสำเนา
3. บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบัตรประจำตัวพนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ พร้อมสำเนา
4. หลักฐานการประกอบอาชีพ รายได้ และหลักทรัพย์ พร้อมสำเนา
5. หลักฐานการเป็นนักกีฬาที่ยื่นรับรองโดยนายสนามยิงปืนหรือนายกสมาคมกีฬาที่ยื่นจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งระบุชนิด ขนาดและประเภทของอาวุธปืนที่ใช้ในการกีฬา และหลักฐานการเป็นสมาชิกสนามยิงปืนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน กรณีขออนุญาตเพื่อการกีฬา
6. หลักฐานที่แสดงว่าผู้ขออนุญาตได้รับการฝึกอบรมวิธีใช้อาวุธปืนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. หนังสือรับรองความประพฤติ และเหตุผลความจำเป็นที่ขออนุญาตที่ออกไว้ไม่เกิน 60 วัน ดังนี้

7.1 ผู้ขออนุญาตเป็นทหาร หรือตำรวจ ผู้รับรองต้องเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ยศตั้งแต่พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก หรือพันตำรวจเอกขึ้นไป

7.2 ผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการพลเรือน ผู้รับรองต้องเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่าขึ้นไปในส่วนกลาง และหัวหน้าส่วนราชการขึ้นไป ในส่วนภูมิภาค

7.3 ผู้ขออนุญาตเป็นพนักงานองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้รับรองต้องเป็นผู้บังคับบัญชา โดยตรง มีตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน หรือหัวหน้าคณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น

7.4 ผู้ขออนุญาตเป็นลูกจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่หรือความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ส่วนบุคคล ผู้รับรองต้องเป็นเจ้าของกิจการ หรือกรรมการผู้จัดการที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

7.5 ผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลทั่วไปที่ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนในกรุงเทพมหานคร ผู้รับรองต้องเป็นข้าราชการพลเรือนระดับ 5 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ผู้รับรองต้องเป็นนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปกครองท้องถิ่นที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนา

7.6 ผู้ขออนุญาตเป็นเจ้าของพนักงานที่รัฐบาลต่างประเทศที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ประจำ ประเทศไทย ผู้รับรองต้องเป็นเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ และหนังสือรับรองต้องแปลเป็น ภาษาไทยที่รับรองความถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศของไทย⁶⁵

1.5.2 การขออนุญาตซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนจากร้านค้า

การยื่นคำขอ

1. ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอตามแบบ ป. 1 ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ขออนุญาตมีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้านพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต คำขอจะต้องระบุว่า จะขออนุญาตซื้ออาวุธปืน ชนิด ขนาดใด พร้อมเครื่องกระสุนปืนจำนวนเท่าใด จะซื้อจากร้านค้าใด ในท้องที่แห่งใด และเพื่อวัตถุประสงค์ใด

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานผู้ขออนุญาตเมื่อเห็นว่าครบถ้วนถูกต้อง ให้ผู้ขออนุญาตลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน

3. เจ้าหน้าที่สอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ตามแบบ ปค. 14 ว่าเป็นผู้ต้องห้ามออกไปอนุญาตตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 หรือไม่ และ

⁶⁵ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือปฏิบัติงานอาวุธ พ.ศ. 2555 เล่มที่ 1. หน้า 220.

สอบสวนสภาพความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 674/2490 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 ข้อ 12 ในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 97 ถึงมาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 ถึงมาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 หรือ มาตรา 298 ถึงมาตรา 303

(ข) มาตรา 254 ถึงมาตรา 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันที่ยื่นคำขออนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทสะ

3.2 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 หรือมาตรา 33 หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

3.3 ไม่เป็นบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ในระหว่างห้าปีนับย้อนหลังขึ้นไปจากวันที่ยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากบัญญัติไว้ใน 3.1 และ 3.2 เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

3.4 เป็นบุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่

3.5 เป็นบุคคลไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บ

3.6 เป็นบุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือไม่

3.7 เป็นบุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้หรือไม่

3.8 เป็นบุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือไม่

3.9 เป็นบุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่

3.10 มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและมีถิ่นที่อยู่ประจำ ในท้องที่ที่ขออนุญาตไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือไม่

3.11 ผู้ขออนุญาตมีอายุเท่าใด เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้อาศัยผู้ใดอยู่

3.12 บ้านอยู่ในที่เปลี่ยวหรือไม่ และในบ้านนั้นมีผู้ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนอย่างใดอยู่บ้างแล้วหรือไม่

- เท่าใด
- 3.13 บ้านที่อยู่เป็นของผู้รับใบอนุญาตเองหรือเช่าเขาอยู่
- 3.14 ความประพฤติตามปกติเป็นอย่างไร
- 3.15 เคยต้องโทษอาญาอย่างไรมาบ้างหรือไม่
- 3.16 เกี่ยวข้องกับพวกคนพาลหรือพวกนักเลงหรือไม่
- 3.17 มีหลักทรัพย์สมบัติอะไรบ้าง ประมาณราคามากน้อย
- พิเศษอย่างไรบ้างหรือไม่
- 3.18 ประกอบอาชีพทางใด
- 3.19 การขอมืออาวุธปืนเพื่อประโยชน์อย่างไร
- 3.20 มีหน้าที่เกี่ยวกับการต้องรักษาเงิน หรือทรัพย์สินเป็น
- ว่าจะทำร้ายอย่างไรบ้างหรือไม่
- 3.21 เคยถูกผู้ร้ายประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและร่างกาย หรือเช็ดถู
- 3.22 เป็นคนมีสติไม่ปกติเป็นบางครั้งบางคราวหรือไม่
- 3.23 เป็นคนมีนิสัยจุนเจิวหรือเกะกะระรานเพื่อนบ้าน
- ใกล้เคียงหรือผู้อื่นบ้างหรือไม่
- 3.24 เคยได้รับใบอนุญาตมีอาวุธปืนมาแล้วหรือเปล่า ถ้าเคยมี
- แล้ว เหตุใดจึงขออนุญาตอีก
- 3.25 เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ใกล้ชิด เช่น สารวัตร
- ตำรวจนครบาลผู้บังคับกอง ตำรวจภูธร หัวหน้าสถานีตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เห็นสมควรอนุญาต
- หรือไม่
- 3.26 ถ้าเป็นบุคคลต่างด้าวต้องสอบให้ทราบว่า
- ก. มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศนานเท่าใด
- ข. พูดภาษาไทยได้หรือไม่
- ค. มีครอบครัวเป็นคนต่างด้าวหรือคนไทย อยู่
- ในประเทศไทยหรือไม่
4. เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตตามข้อ 7.4-7.5 เพื่อตรวจสอบ
- ประวัติการกระทำความผิด
5. เจ้าหน้าที่ออกหลักฐานการรับเรื่องให้ผู้ขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน⁶⁶

⁶⁶ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 221.

ขั้นตอนการพิจารณา

1. เจ้าหน้าที่จัดส่งแบบพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ขออนุญาต ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานวิทยาการตำรวจ เพื่อตรวจสอบประวัติการต้องหาคดีอาญา

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจากฐานข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ว่าผู้ขออนุญาตเคยได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

3. เมื่อได้เอกสารหลักฐานครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทำความเข้าใจความคิดเห็นเสนอนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณา โดยต้องพิจารณาถึงฐานะเหตุผลความจำเป็นของผู้ขออนุญาตเป็นราย ๆ ไป และพึงตระหนักว่าการอนุญาตให้เอกชนมีอาวุธปืนเป็นการอนุญาตตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ที่กำหนดให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬา หรือยิงสัตว์ ซึ่งใบอนุญาตนั้นให้ออกสำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอกโดยให้คำนึงถึงหลักสำคัญดังต่อไปนี้

3.1 การมีเพื่อป้องกันตัวและทรัพย์สิน ต้องเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การปราบปรามป้องกันประเทศ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อช่วยเหลือราชการของ ทหาร ตำรวจ หรือหน่วยราชการแล้วแต่กรณี หรือเป็นผู้มีทรัพย์สินพอสมควรแก่ฐานานุกรมที่จะต้อง มีอาวุธปืนไว้ป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน

3.2 การมีเพื่อการกีฬา ต้องมีหลักฐานครบถ้วน ว่าเป็นนักกีฬายิงปืนชนิด และขนาดที่ขออนุญาต

3.3 การมีเพื่อยิงสัตว์ ต้องตระหนักว่าปัจจุบัน ไม่มีสัตว์ขนาดใหญ่ให้ยิงอีก แล้ว การยิงสัตว์เป็นการ สัตว์ขนาดเล็กที่เป็นศัตรูของเกษตรกร หากการขออนุญาตโดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อยิงสัตว์ควรอนุญาตเป็นขาวชนิดและขนาดที่เหมาะสม เช่น ปืนลูกซอง ปืนลูกกรด ขนาด .22

3.4 อาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ ต้องเป็นชนิดและ ขนาดที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. 2490 ดังต่อไปนี้

3.4.1 อาวุธปืนชนิดลำกล้องมีเกลียว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ปากลำกล้องไม่เกิน 11.44 มม.

3.4.2 อาวุธปืนชนิดลำกล้องไม่มีเกลียว ดังต่อไปนี้

(ก) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลำกล้องไม่ถึง 20 มม.

(ข) ปืนบรรจุปาก ปืนลูกซอง และปืนพลู

สามารถยิงซ้ำได้ ดังต่อไปนี้

3.4.3 อาวุธชนิดที่เครื่องกลไก สำหรับบรรจุกระสุนเองให้

(ก) ขนาดความยาวของลำกล้องไม่เกิน 160 มม.

(ข) ปืนลูกซอง

(ค) ปืนลูกกรดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางปากลำกล้องไม่เกิน 5.6 มม.

3.4.4 อาวุธปืนชนิดไม่มีเครื่องบังคับเสียงให้เบาผิดปกติ

3.4.5 อาวุธปืนชนิดที่ไม่ใช้กระสุนเป็นที่บรรจุวัตถุเคมีที่ทำให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษหรือไม่ใช้เครื่องกระสุนปืนที่บรรจุเชื้อโรค เชื้อเพลิง หรือวัตถุกำมันตภาพรังสี

3.5 เครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ต้องเป็นเครื่องกระสุนที่ใช้กับอาวุธปืนตามข้อ 3.4 ที่ได้รับอนุญาตแต่ต้องไม่เป็นเครื่องกระสุนปืนชนิดเจาะเกาะหรือชนิดกระสุนเพลิง

3.6 การอนุญาตให้ซื้อกระสุนปืนให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 295/2494 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2494 โดยต้องคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นเพียงใดสำหรับอัตราที่อนุญาต ให้ถือตามกำหนดและอัตราอย่างสูงดังต่อไปนี้

3.6.1 กระสุนโคดปืนยาวทุกชนิด ไม่เกินปีละ 50 นัด อนุญาตไม่เกินคราวละ 15 นัด

3.6.2 กระสุนปืนพกทุกชนิด ไม่เกินปีละ 36 นัด อนุญาตไม่เกินคราวละ 12 นัด

3.6.3 กระสุนปืนลูกซอง ไม่เกินปีละ 500 นัด อนุญาตไม่เกินคราวละ 25 นัด

3.6.4 กระสุนปืนอัดลม ไม่เกินคราวละ 1,000 นัด

3.6.5 กระสุนปืนลูกกรด ไม่เกินปีละ 1,000 นัด อนุญาตไม่เกินคราวละ 200 นัด

3.7 การกลั่นกรองอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามปกติควรมีไว้เพียง 2 กระบอก คือ ปืนสั้น 1 กระบอก และปืนยาว 1 กระบอก แต่ในการอนุญาตมาน้อยเพียงใดแล้วแต่ หลักฐานความจำเป็นของแต่ละบุคคล และควรเข้มงวดอย่าให้มีมากเกินไปจนความจำเป็นและซ้ำซ้อนกัน โดยให้ประทับตราวงสีแดงถึงวัตถุประสงค์ที่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนในใบอนุญาต (แบบ ป. 4) ให้ชัดเจนด้วยตราวงสีแดง เช่น อนุญาตให้มีไว้เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน อนุญาตให้มีไว้เพื่อการศึกษา หรืออนุญาตให้มีไว้เพื่อยิงสัตว์

3.8 เจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาของนายทะเบียนให้ผู้ขออนุญาตทราบ หากนายทะเบียนมีคำสั่งอนุญาตก็ให้ออกใบอนุญาตให้ใช้อาวุธปืน (แบบ ป. 3) สำหรับใช้อาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล พร้อมประทับตราประจำตำแหน่งและให้ผู้ขออนุญาตพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือหรือเขียน ชื่อตัว ชื่อสกุลไว้ท้ายใบอนุญาตทั้ง 3 ตอน โดยนายทะเบียนต้องลงนามรับรองกำกับไว้ด้วยทุกตอน มอบแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 ให้ผู้ขออนุญาตพร้อมทั้งเก็บค่าธรรมเนียม 5 บาท ต่ออาวุธปืน 1 กระบอก กระสุนปืนนอกจากกระสุนปืนอัดลมเก็บค่าธรรมเนียมอัตราร้อยละ 1 บาท เศษของร้อยละให้เก็บเพิ่ม อีก 1 บาท กระสุนอัดลมร้อยละ 25 สตางค์ และส่งแบบ ป. 3 ตอนที่ 2 ไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ร้านค้าอาวุธปืนตั้งอยู่โดยไปรษณีย์ลงทะเบียน ไม่ควรให้ผู้ขออนุญาตถือไปเอง เว้นแต่เป็นกรณี จำเป็นจริง ๆ จึงอนุโลมได้แต่ต้องบันทึกและแจ้งการผ่อนผัน ไปให้นายทะเบียนท้องที่ ที่ร้านค้าอาวุธปืน ตั้งอยู่ทราบด้วยทุกครั้ง (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 15703/2506 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2506 และแนะนำให้ผู้ขออนุญาตนำแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 พร้อมด้วย ตอนที่ 2 (กรณีผ่อนผันให้ถือไป) ไปซื้ออาวุธจากร้านค้าในท้องที่ที่กำหนดไว้ในคำขอ

3.9 ผู้ขออนุญาตนำแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 พร้อมด้วยตอนที่ 2 (กรณีผ่อนผันให้ถือไป) ไปซื้ออาวุธปืนจากร้านค้าในท้องที่ที่กำหนดไว้ในคำขอ เมื่อซื้ออาวุธปืนได้แล้วให้นำอาวุธพร้อมทั้งป. 3 ตอนที่ 3 ไปพบนายทะเบียนท้องที่ที่ร้านค้าอาวุธปืนตั้งอยู่นายทะเบียนท้องที่ที่ร้านค้าอาวุธปืนตั้งอยู่ตรวจสอบแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 และตอนที่ 2 ซึ่งนายทะเบียนท้องที่ที่ออก ป. 3 ส่งมาให้ และอาวุธปืนหากถูกต้อง ให้ออกใบคู่มือประจำปีให้กับผู้ขออนุญาต และเก็บแบบ ป. 3 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ไว้เป็นหลักฐาน

3.10 ผู้ขออนุญาตนำอาวุธปืนพร้อมใบคู่มือประจำปีไปพบนายทะเบียนท้องที่ยื่นคำขอ ภายใน 15 วัน

3.11 นายทะเบียนท้องที่ที่ออกใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตรวจสอบอาวุธปืน และใบคู่มือประจำปี หากถูกต้องตรงกันกับเงื่อนไขในแบบ ป. 3 ก็ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (แบบ ป.4) ถ้าผิดเงื่อนไขให้แจ้งการออกใบอนุญาตและสั่งให้

จำหน่ายแก่บุคคลอื่นต่อไป กรณีนำอาวุธปืนและใบคู่มือประจำปีไปขอรับใบอนุญาต แบบ ป. 4 เกินเงื่อนไขเวลาในใบคู่มือ คือเกิน 15 วัน ถ้าหากไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีในระหว่างนั้น ก็อนุโลมให้ออกใบอนุญาตแบบ ป. 4 ได้ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย 27393/2497 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2497)

3.12 เก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนี้

ก. ปืนยาวประจูปาก ปืนอัดลม ฉบับละ 100 บาท

ข. ปืนอื่น ๆ ฉบับละ 500 บาท

และยกเว้นแต่ค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิ สำหรับการขอมิและใช้อาวุธปืนกระบอกแรก (หนังสือ ที่ มท 0313/ว 288 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2509)

3.13 ถ้าอาวุธปืนที่นำมาขอรับใบอนุญาตแบบป. 4 นั้น ยังไม่มีเครื่องหมายทะเบียน ให้นำทะเบียนท้องที่ทำเครื่องหมายให้ ซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวมีลักษณะดังนี้ คือ อักษรย่อตาม จังหวัด ตามด้วยเลขลำดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอของจังหวัดนั้น แล้วทับ (/) ด้วย เลขลำดับอาวุธปืน ที่ทำเครื่องหมายโดยนายทะเบียนท้องที่นั้นมาแล้ว เช่น ชม 01/380001 (คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 674/2490 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 ข้อ 19 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 0302/ว 3518 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2536)

3.14 คัดรายการจากต้นขั้วใบอนุญาต แบบ ป. 4 ลงในทะเบียนอาวุธปืนประจำตำบล

3.15 หากนายทะเบียนท้องที่พิจารณาไม่อนุญาต ให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 แก่ผู้ขออนุญาตว่าอาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่ากระทรวงมหาดไทย ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้นายทะเบียนท้องที่ เสนอคำอุทธรณ์นั้นต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขออนุญาต⁶⁷

1.5.3 การขอรับโอนอาวุธปืนจากหน่วยงานของราชการ

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313/ว 126 ลงวันที่ 25 มกราคม 2526)

การยื่นคำขอ

⁶⁷ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 222-225.

1. ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอตามแบบป 1 ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ขออนุญาตมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านพร้อมด้วยหลักฐานเอกสารประกอบคำขออนุญาต คำขอจะต้องระบุว่าขออนุญาตรับโอนอาวุธปืน ชนิด ขนาดใด พร้อมด้วยเครื่องกระสุนปืนจำนวนเท่าใด จากหน่วยราชการใด อยู่ในท้องที่อำเภอ จังหวัดใด

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้ขออนุญาต เมื่อเห็นว่าครบถ้วนถูกต้องให้ผู้ขออนุญาตลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน

3. เจ้าหน้าที่สอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ตามแบบ ปค. 14 ว่าเป็นผู้ต้องห้ามออกใบอนุญาตตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 หรือไม่ และสอบสวนสภาพความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 674/2490 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 ข้อ 12 เช่นเดียวกับการขอซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน และเครื่องกระสุนปืนจากร้านค้า

4. เจ้าหน้าที่ออกหลักฐานการรับเรื่องให้ผู้ขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน
ขั้นตอนการพิจารณา

1. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจากหลักฐานข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ว่าผู้ขออนุญาตเคยได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

2. เจ้าหน้าที่ทำความเห็นเสนอนายทะเบียนพิจารณาโดยต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ การพิจารณาเช่นเดียวกับการขออนุญาตซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนจากร้านค้า

3. เจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาของนายทะเบียนให้ผู้ขออนุญาตทราบ หากนายทะเบียนมีคำสั่งอนุญาตก็ให้ออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป. 3) สำหรับซื้ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล พร้อมประทับตราประจำตำแหน่งและให้ผู้ขออนุญาตพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือหรือเขียนชื่อ ตัว - ชื่อสกุลไว้ท้ายใบอนุญาตทั้ง 3 ตอน โดยนายทะเบียนต้องลงนามกำกับไว้ด้วยทุกตอน มอบแบบ ป. 3 ตอน 3 ให้ผู้ขออนุญาตนำไป ส่วนตอนที่ 2 ให้ส่งไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่หน่วยราชการนั้นตั้งอยู่โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ถ้าจะอนุโลมให้ผู้ขออนุญาตถือไปเองก็ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานในต้นขั้วใบอนุญาตดังกล่าว และลงนามรับรองแล้วแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ ที่หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ได้ทราบด้วย

ผู้ขออนุญาตนำใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตอนที่ 3 ไปแสดง และขอรับโอนอาวุธปืนฯ จากหน่วยงานผู้โอน ให้หน่วยงานผู้โอนมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ที่หน่วยงานผู้โอนตั้งอยู่ทราบด้วย ส่วนใบอนุญาตแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 นั้น ให้มอบคืนผู้รับโอนนำไปแสดงต่อนายทะเบียนท้องที่นั้นต่อไป

เมื่อผู้ขออนุญาตได้รับมอบอาวรุปีนฯ ไปจากหน่วยงานที่โอนให้แล้วให้นำอาวรุปีนฯ ไปพบนายทะเบียนท้องที่ที่หน่วยงานผู้โอนนั้นตั้งอยู่เพื่อสลักหลังใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตอนที่ 3 การสลักหลังจะกระทำต่อเมื่อนายทะเบียนท้องที่ที่ได้รับหนังสือแจ้งการโอนจากหน่วยงานผู้โอน และได้ตรวจสอบกับ แบบ ป. 3 ตอนที่ 2 ว่าถูกต้องตรงกันแล้ว การสลักหลังให้มีใจความว่า ผู้รับโอน ได้รับโอนจากหน่วยงานงานใด แล้วลงชื่อผู้รับโอนและนายทะเบียนท้องที่พร้อมทั้งประทับตราประจำตำแหน่ง การสลักหลังไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและให้ใช้ใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตอนที่ 3 นั้น เสมือนใบคู่มือประจำปี ส่วนใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตอนที่ 2 นั้น นายทะเบียนท้องที่ที่หน่วยงานของผู้โอนตั้งอยู่เก็บไว้เป็นหลักฐาน

4. ผู้ขออนุญาตนำใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตอนที่ 3 และอาวรุปีนฯ ไปขอรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรุปีน (แบบ ป. 4) จากนายทะเบียนท้องที่ที่ยื่นคำขอภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ ได้รับมอบใบอนุญาตแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 ซึ่งสลักหลังแล้ว

5. นายทะเบียนท้องที่ที่ออกใบอนุญาต แบบ ป. 3 ตรวจสอบอาวรุปีน และแบบ ป. 3 ตอนที่ 3 ที่ได้สลักหลังแล้ว หากถูกต้องตรงกันกับเงื่อนไขในแบบ ป. 3 ก็ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรุปีน (แบบ ป. 4) ให้แก่ผู้ขออนุญาตและยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิ สำหรับการขอมิและใช้อาวรุปีนกระบอกแรกเช่นเดียวกับกรณีใช้อาวรุปีนจากร้านค้า

6. หากอาวรุปีนนั้นยังไม่มีเครื่องหมายประจำอาวรุปีน (เครื่องหมายทะเบียน) ก็ให้นายทะเบียนท้องที่ผู้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรุปีน (แบบ ป. 4) ทำเครื่องหมายให้ทันทีโดยตอกเลขทะเบียนต่อจากลำดับเลขทะเบียนของอาวรุปีนซึ่งได้ออกโดยนายทะเบียนท้องที่นั้นมาแล้ว

7. เพิ่มรายการในทะเบียนอาวรุปีนประจำตำบล

8. หากนายทะเบียนไม่อนุญาต ให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติอาวรุปีนฯ พ.ศ. 2490 แก่ผู้ขออนุญาตว่า อาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง การปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์ นั้นต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขออนุญาต⁶⁸

1.5.4 การขอรับโอนอาวรุปีนระหว่างบุคคล

การยื่นคำขอ

1. ผู้ขออนุญาตรับโอนอาวรุปีนฯ ยื่นคำขอตามแบบ ป. ๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้ขออนุญาตมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน พร้อมหลักฐานเอกสารประกอบคำขอต้องระบุว่า จะขออนุญาตรับ

⁶⁸ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 226.

โอนอาวุธปืน ชนิด ขนาดใด พร้อมด้วยกระสุนจำนวนเท่าใด จากใคร อยู่ในท้องที่อำเภอใด จังหวัดใด

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้ขออนุญาต เมื่อเห็นว่าครบถ้วน ถูกต้อง ให้ผู้ขออนุญาตลงลายมือชื่อรับรองสำเนาถูกต้องเพื่อเป็นหลักฐาน

3. เจ้าหน้าที่สอบสวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ตามแบบ ป. 14 ว่าเป็นผู้ต้องห้ามออกใบอนุญาตตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 หรือไม่ และสอบสวน สภาพความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 674/2490 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 ข้อ 12 เช่นเดียวกับการขออนุญาตซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน จากร้านค้า

4. เจ้าหน้าที่พิมพ์ลายนิ้วมือผู้ขออนุญาตเพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด

5. เจ้าหน้าที่ออกหลักฐานการรับเรื่องให้ผู้ขออนุญาตไว้เป็นหลักฐาน

ขั้นตอนการพิจารณา

1. การพิจารณาดำเนินการ เช่นเดียวกับการซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนจากร้านค้า และให้เจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาของนายทะเบียนให้ผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ หากนายทะเบียน มีคำสั่งอนุญาตก็ให้ออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป. 3) สำหรับซื้ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคลพร้อมประทับตราประจำตำแหน่งและให้ผู้ขออนุญาตพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือหรือเขียน ชื่อตัว - ชื่อสกุลไว้ท้ายใบอนุญาตทั้ง 3 ตอน โดยนายทะเบียนต้องลงนามรับรองกำกับไว้ด้วยทุกตอน

เจ้าหน้าที่แจ้งผลการพิจารณาของนายทะเบียนให้ผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ หากนายทะเบียนมีคำสั่งอนุญาตก็ให้ออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป. 3) สำหรับซื้ออาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล พร้อมประทับตราประจำตำแหน่งและให้ผู้ขออนุญาตพิมพ์ลายนิ้วมือ หรือเขียนชื่อตัว - ชื่อสกุลไว้ท้ายใบอนุญาตทั้ง 3 ตอน โดยนายทะเบียนต้องลงนามรับรองกำกับไว้ด้วยทุกตอน

กรณีผู้โอนและผู้รับโอนอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน นายทะเบียนท้องที่จะต้องตรวจสอบ ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป. 4) ของผู้โอนและอาวุธปืน เมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้สลักหลัง ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป. 4) ว่าผู้โอนได้โอนอาวุธปืนให้แก่ผู้รับโอนแล้วและลงลายมือ ชื่อต่อหน้านายทะเบียน นายทะเบียนลงนาม กับพร้อมประทับตราประจำตำแหน่งการสลักหลัง ป. 4 ไม่เสียค่าธรรมเนียมแล้วจึงออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแบบ ป. 4 ใหม่ ให้กับผู้รับโอนและเก็บ ใบอนุญาตการรับโอนแบบ ป. 3 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 และใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป. 4) ของผู้โอนไว้เป็นหลักฐานเรียกเก็บค่าธรรมเนียม

ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป. 4) จากผู้รับโอนตามระเบียบและแก้ไขทะเบียนอาวุธปืนประจำตำบลให้เป็นปัจจุบัน

กรณีผู้โอนและผู้รับโอนอยู่ต่างท้องที่ นายทะเบียนท้องที่ที่ผู้รับโอนยื่นคำขออนุญาตฯ ออกใบอนุญาตให้รับโอนอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน (แบบ ป. 3) ให้แล้วจะต้องมอบตอนที่ 3 ให้ผู้ขออนุญาต ส่วนตอนที่ 2 ให้ส่งไปยังนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้โอนมีภูมิลำเนาอยู่ โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ถ้าจะอนุโลมให้ผู้ขออนุญาตถือไปเองก็ต้องบันทึกไว้เป็นหลักฐานในต้นฉบับของใบอนุญาตดังกล่าว และแจ้งให้นายทะเบียนท้องที่ที่ผู้โอนมีภูมิลำเนาได้ทราบด้วย

2. หากนายทะเบียนไม่อนุญาต ให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 แก่ผู้ขออนุญาตว่าอาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องที่ และให้นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์นั้นต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขออนุญาต

1.5.5 การขอรับโอนมรดก

การยื่นคำขอ

1. ทายาทของเจ้าของมรดกหรือผู้รับพินัยกรรมยื่นคำขอตามแบบ ป.1 ขอรับโอนมรดกอาวุธปืนต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านพร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต คำขอจะต้องระบุว่าขอรับโอนมรดกอาวุธปืนชนิด ขนาดใด พร้อมด้วยกระสุนจำนวนรับโอนจากใครอยู่ในท้องที่ อำเภอ จังหวัดใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด

2. เจ้าหน้าที่ดำเนินการเช่นเดียวกับการขออนุญาตซื้ออาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนจากร้านค้า หากไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้จัดการมรดกหรือพินัยกรรม จะต้องสอบให้ได้ว่ามีทายาทใดคัดค้านการขอรับโอนหรือไม่ และถ้ามีข้อโต้แย้งถึงสิทธิของทายาท ก็ให้เก็บรักษาอาวุธปืนไว้จนกว่าข้อโต้แย้งนั้นถึงที่สุด

ขั้นตอนการพิจารณา

เจ้าหน้าที่ดำเนินการเช่นเดียวกับการขอรับโอนระหว่างบุคคล⁶⁹

1.5.6 การขออนุญาตให้ผู้อื่นมีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเพื่อรักษาทรัพย์สินของตน

บุคคลใดมีความประสงค์ให้ผู้อื่นมีและใช้อาวุธปืน หรือเครื่องกระสุนปืนที่ตนได้รับอนุญาตไว้สำหรับรักษาทรัพย์สินของตนซึ่งต้องใช้ให้ผู้อื่นดูแลหรือต้องส่งนำเข้า หรือซื้อ

⁶⁹ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 227-229.

อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเพื่อความประสงค์นั้น อาจขอรับหนังสืออนุญาตพิเศษจากนายทะเบียนท้องที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่ หนังสืออนุญาตนี้นายทะเบียนจะออกให้ได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไว้ ตามมาตรา 14

คุณสมบัติของผู้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

ผู้รับมอบอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน

เอกสารหลักฐานประกอบคำขอ

ใช้เอกสารหลักฐานเช่นเดียวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน โดยต้องนำอาวุธปืนที่จะมอบให้ผู้อื่นใช้และใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (แบบ ป.4) เพื่อตรวจสอบด้วย

การยื่นคำขอ

ผู้ประสงค์จะให้บุคคลอื่นมีและใช้อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ที่ตนเองได้รับอนุญาตสำหรับรักษาทรัพย์สินของตนยื่นคำขอตามแบบป.1 ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน พร้อมใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.4) และกรอกข้อความในคำขอ ป.1 ให้มีสาระสำคัญว่ามีความประสงค์ให้ผู้ใดมีและใช้อาวุธปืนชนิด ขนาดใด เลขหมายประจำอาวุธปืน เครื่องหมายทะเบียน เพื่อใช้สำหรับรักษาทรัพย์สินที่ใด ตั้งแต่วันที่เท่าใดถึงวันที่เท่าไร

ขั้นตอนการพิจารณา

เจ้าหน้าที่ดำเนินการเช่นเดียวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน เมื่อนายทะเบียนท้องที่มีคำสั่งเป็นอย่างใด ให้ทำเรื่องพร้อมทั้งความเห็นเสนอขออนุมัติต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งไว้ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 4 มกราคม 2544 เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนเจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 ข้อ 3. ซึ่งได้แก่

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตจังหวัดอื่น

เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้นายทะเบียนท้องที่ออกหนังสืออนุญาตพิเศษตามแบบท้ายคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 674/2590 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 ให้แก่ผู้ขออนุญาตและการออกหนังสือดังกล่าวไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม

หากนายทะเบียนท้องที่พิจารณาแล้วไม่อนุมัติ ให้แจ้งผู้ขออนุญาตทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 แก่ผู้ขออนุญาตว่าอาจยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการ

แจ้งการปฏิเสธเป็นหนังสือ คำอุทธรณ์ให้ยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น และให้นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์นั้นต่อรัฐมนตรีโดยมิชักช้า คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ยื่นคำขออนุญาต⁷⁰

2. กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกา

สิทธิในการมีและถือครองอาวุธปืนถูกรับรองไว้ใน The Second Amendment (Amendment II) ของรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม ค. ศ. 1791 โดยระบุว่า “พลเรือนติดอาวุธที่ได้รับการควบคุมอย่างดี มีความจำเป็นต่อความมั่นคงของรัฐ สิทธิของประชาชนในการถือครองและพกพาอาวุธจะไม่ถูกละเมิด”⁷¹

2.1 The Gun Control Act 1968

The Gun Control Act 1968 (GCA หรือ GCA168) หรือพระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 เป็นพระราชบัญญัติฉบับที่ 18 ตามประมวลกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ถูกบัญญัติขึ้นโดยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรของอเมริกา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.1.1 วัตถุประสงค์

มาตรา 101 สถานิติบัญญัติได้ประกาศว่าวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้คือเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายกลาง กฎหมายมลรัฐ และกฎหมายท้องถิ่น ในการต่อต้านอาชญากรรมและความรุนแรง พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มภาระหรือเพิ่มข้อจำกัดแก่ประชาชนผู้ที่มีความเคารพกฎหมายในการซื้อ การครอบครอง หรือใช้อาวุธปืน เพื่อวัตถุประสงค์ในการล่าสัตว์ การกีฬา การป้องกันตัว หรือกิจกรรมอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย และพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการกีดกันหรือจำกัดการเป็นเจ้าของ หรือการใช้อาวุธปืนโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือการเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับของกฎหมายกลางในกิจกรรมหรือข้อบังคับใด นอกจากนี้จะมีเหตุจำเป็นในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้⁷²

⁷⁰ “เรื่องเดียวกัน”. หน้า 235.

⁷¹ Second Amendment. <https://constitution.congress.gov/browse/amendment-2/>. (Accessed November 30, 2022)

⁷² Sec.101. The Congress hereby declares that the purpose of this title is to provide support to Federal, State, and local law enforcement officials in their fight against crime and violence, and it is not the purpose of this title to place any undue or unnecessary Federal restrictions or burdens on law-abiding citizens with respect to the acquisition, possession, or use of

จากมาตรา 101 ข้างต้น จะเห็นได้ว่า กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการมีอาวุธในครอบครองและใช้อาวุธปืนไว้ ดังนี้

1. เพื่อการล่าสัตว์
2. เพื่อการกีฬา
3. เพื่อการป้องกันตัว
4. เพื่อประกอบกิจกรรมอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย

2.1.2 นิยาม

The Gun Control Act 1968 หรือ พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 ได้มีการกำหนดนิยาม หรือความหมายของอาวุธปืน รวมถึงความหมายของคำสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา 921 ซึ่งมีใจความสำคัญดังต่อไปนี้

มาตรา 931⁷³

(a) สำหรับใช้ในบทนี้

(1) “บุคคล” และ “ใครก็ตาม” หมายถึง บุคคลใด ๆ นิติบุคคล บริษัท สมาคม องค์กร ห้างหุ้นส่วน สังคม หรือบริษัทที่ออกทุนร่วมกัน

(3) “อาวุธปืน” (Firearm) หมายถึง

(A) อาวุธใด ๆ (รวมถึงปืนอัดลม) ที่จะหรือได้รับการออกแบบหรือถูกดัดแปลงไปเพื่อปล่อยหรือยิงวัตถุด้วยการจุดระเบิด

(B) กรอบหรือภาชนะของอาวุธนั้น ๆ

(C) เครื่องขจัดเสียงหรือเครื่องเก็บเสียงของอาวุธปืน หรือ

(D) อุปกรณ์ในการทำลายใด ๆ ความดังกล่าวไม่หมายรวมถึงอาวุธปืนโบราณ

(4) “อุปกรณ์ทำลาย” หมายถึง

firearms appropriate to the purpose of hunting, trapshooting, target shooting, personal protection, or any other lawful activity, and that this title is not intended to discourage or eliminate the private ownership or use of firearms by law-abiding citizens for lawful purposes, or provide for the imposition by Federal regulations of any procedures or requirements other than those reasonably necessary to implement and effectuate the provisions of this title.

⁷³ 18 U.S. Code § 921 - Definitions. (Accessed November 30, 2022)

(A) การระเบิด การวางเพลิง หรือก๊าซพิษใด

- (i) ระเบิด
- (ii) ลูกระเบิดเล็ก
- (iii) จีปนาวุธมีประจุมากกว่าสี่ออนซ์
- (iv) จีปนาวุธที่ประกอบไปด้วยระเบิดและประจุเพลิงมากกว่าหนึ่งในสี่ออนซ์
- (v) ทุ่นระเบิด
- (vi) อุปกรณ์ที่คล้ายคลึงกับอุปกรณ์ที่อธิบายในส่วนก่อนหน้านี้

(B) ชนิดของอาวุธใด (ที่ไม่ใช่ปืนพกหรือเปลือกปืนพกซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมรู้จักโดยทั่วไปซึ่งเหมาะสำหรับวัตถุประสงค์ทางด้านกีฬา) โดยไม่ว่าจะรู้จักกันในชื่อใดก็ตามหรือถูกเปลี่ยนแปลงยังจีปนาวุธโดยการระเบิดหรือการขับเคลื่อนอย่างอื่น และกระบอกสูบใดซึ่งสูบได้มากกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางครึ่งนิ้ว และ

(C) การรวมตัวของชิ้นส่วนที่ถูกรื้อออกแบบหรือใช้สำหรับแปลงอุปกรณ์ใด ๆ เป็นอุปกรณ์ทำลายที่อธิบายใน (A) หรือ (B) และที่ซึ่งอาจพร้อมประกอบกับอุปกรณ์ทำลาย

คำว่า “อุปกรณ์ทำลายล้าง” จะไม่รวมถึงอุปกรณ์ใด ๆ ที่ไม่ได้รื้อออกแบบหรือออกแบบใหม่เพื่อใช้เป็นอาวุธ อุปกรณ์ใด ๆ แม้ว่าแต่เดิมออกแบบมาเพื่อใช้เป็นอาวุธ แต่ได้รับการออกแบบใหม่เพื่อใช้เป็นสัญญาณ การเล่นเกมไม้ไฟ การโยนห่วง อุปกรณ์รักษาความปลอดภัย หรืออุปกรณ์ที่คล้ายกัน อาวุธยุทธโศปกรณ์ส่วนเกินที่ขาย ยืม หรือมอบให้โดยเลขาธิการกองทัพบกตามบทบัญญัติของมาตรา 7684(2), 7685 หรือ 7686 ของหัวข้อ 10; หรืออุปกรณ์อื่นใดที่อัยการสูงสุดพบว่าไม่น่าจะใช้ได้แก่เช่นเดียวกับอาวุธ เป็นโบราณวัตถุ หรือเป็นปืนไรเฟิลที่เจ้าของตั้งใจจะใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการกีฬา นันทนาการ หรือวัฒนธรรมเท่านั้น

(5) คำว่า “ปืนลูกซอง” หมายถึง อาวุธที่ออกแบบหรือออกแบบใหม่ ทำหรือทำขึ้นใหม่ และตั้งใจให้ยิงจากบ่า และออกแบบหรือออกแบบใหม่ และทำหรือทำใหม่เพื่อใช้พลังงานของวัฏจักรระเบิดสำหรับการยิงกระสุนหลายนัดผ่านปากกระบอกเรียบ หรือการปล่อยกระสุนเดี่ยวสำหรับการเหนี่ยวไกแต่ละครั้ง

(6) คำว่า “ปืนลูกซองล่ากลิ้งสั้น” หมายถึง ปืนลูกซองที่มีความยาวลำกล้องน้อยกว่า 18 นิ้วตั้งแต่หนึ่งกระบอกขึ้นไป และอาวุธใด ๆ ที่ทำจากปืนลูกซอง (ไม่ว่าจะดัดแปลง แก้วไข หรืออื่น ๆ) หากอาวุธที่ดัดแปลงมีความยาวโดยรวมทั้งกระบอกไม่เกิน 26 นิ้ว

(7) คำว่า “ปืนไรเฟิล” หมายถึง อาวุธที่ออกแบบหรือออกแบบใหม่ ทำหรือทำขึ้นใหม่ และตั้งใจให้ยิงจากบ่า และออกแบบหรือออกแบบใหม่ และทำหรือทำใหม่เพื่อใช้พลังงานของวัตถุระเบิดในการยิงกระสุนปืนเพียงนัดเดียวผ่านปากกระบอกปืนไรเฟิลในการการเหนี่ยวไกแต่ละครั้ง

(8) คำว่า “ปืนไรเฟิลล่ากลิ้งสั้น” หมายความว่า ปืนไรเฟิลที่มีความยาวลำกล้องน้อยกว่า 16 นิ้วตั้งแต่หนึ่งลำกล้องขึ้นไป และอาวุธใด ๆ ที่ทำขึ้นจากปืนไรเฟิล (ไม่ว่าจะดัดแปลง แก้วไข หรืออื่น ๆ) หากอาวุธตามที่ดัดแปลงนั้นมีความยาวโดยรวมน้อยกว่า 26 นิ้ว

(9) คำว่า “ผู้นำเข้า” หมายถึงบุคคลใดก็ตามที่ประกอบธุรกิจนำเข้าหรือนำอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเข้ามาในสหรัฐอเมริกาเพื่อวัตถุประสงค์ในการขายหรือจำหน่าย และคำว่า “ผู้นำเข้าที่ได้รับใบอนุญาต” หมายถึงบุคคลใด ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติของหมวดนี้

(10) คำว่า “ผู้ผลิต” หมายถึงบุคคลใด ๆ ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนเพื่อการขายหรือจำหน่าย และคำว่า “ผู้ผลิตที่ได้รับใบอนุญาต” หมายถึงบุคคลใด ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตภายใต้บทบัญญัติของบทนี้

(11) คำว่า “ตัวแทนจำหน่าย” หมายถึง (ก) บุคคลใด ๆ ที่ประกอบธุรกิจขายอาวุธปืนทั้งขายปลีกและขายส่ง (ข) บุคคลใด ๆ ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการซ่อมแซมอาวุธปืนหรือทำหรือติดตั้งลำกล้องพิเศษ เก็บสินค้า หรือกลไกที่เหนี่ยวไกปืน หรือ (ค) บุคคลใด ๆ ที่เป็นผู้รับจํานำ และคำว่า “ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับใบอนุญาต” หมายถึงตัวแทนจำหน่ายใด ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตภายใต้บทบัญญัติของบทนี้

(12) คำว่า “ผู้รับจํานำ” หมายถึงบุคคลใด ๆ ซึ่งมีธุรกิจหรืออาชีพรวมถึงการรับหรือรับจํานำหรือรับจํานำซึ่งอาวุธปืนใด ๆ เพื่อเป็นประกันการชำระเงินหรือการชำระคืนเงิน

(24) คำว่า “ปืนกล” มีความหมายตามที่กำหนดในมาตรา 5845(b) ของพระราชบัญญัติอาวุธปืนแห่งชาติ (National Firearms Act 26 U.S.C. 5845(b))

(25) คำว่า “อุปกรณ์เก็บเสียงอาวุธปืน” และ “อุปกรณ์จัดเสียงอาวุธปืน” หมายถึง อุปกรณ์ใดๆ สำหรับทำให้เสียงเงียบ ปิดเสียง หรือลดเสียงของอาวุธปืน รวมถึงส่วนประกอบใดๆ ที่ออกแบบหรือออกแบบใหม่ และมีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบหรือประดิษฐ์อุปกรณ์เก็บเสียงอาวุธปืนหรืออุปกรณ์จัดเสียงอาวุธปืน และส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีไว้สำหรับใช้ในการประกอบหรือประดิษฐ์ดังกล่าวเท่านั้น

(29) คำว่า “ปืนไรเฟิลกึ่งอัตโนมัติ” หมายถึงปืนไรเฟิลใด ๆ ที่สามารถยิงซ้ำโดยใช้พลังงานส่วนหนึ่งของดรัมยิงเพื่อแยกกล่องบรรจุกระสุนและห้องบรรจุกระสุนในรอบถัดไป และต้องใช้การเหนี่ยวไกแยกต่างหากเพื่อยิงแต่ละดรัม

(30) คำว่า “ปืนสั้น หรือปืนพก” (handgun) หมายถึง

(A) อาวุธปืนที่มีลำสั้นและออกแบบให้ถือและยิงได้ด้วยมือข้างเดียว และ

(B) ชิ้นส่วนใด ๆ ที่สามารถประกอบเป็นอาวุธปืนที่อธิบายไว้ในอนุวรรค (A) ได้

2.1.3 การขออนุญาต

ในการพิจารณาการอนุญาตให้ประชาชนนำเข้า ผลิต จำหน่ายอาวุธปืนนั้น ต้องพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา 923 ซึ่งมีใจความดังต่อไปนี้

มาตรา 923⁷⁴

(a) ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการนำเข้า ผลิต หรือจำหน่ายอาวุธปืน หรือนำเข้า ผลิต หรือจำหน่ายเครื่องกระสุนปืน จนกว่าจะได้ยื่นคำขอและได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม คำขอจะต้องอยู่ในรูปแบบดังกล่าวและมีข้อมูลที่จำเป็นในการพิจารณาคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตตามที่รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยระเบียบ รวมทั้งต้องมีรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ยื่นคำขอ ผู้ขอรับใบอนุญาตแต่ละรายจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการขอรับใบอนุญาตดังกล่าว โดยเป็นค่าธรรมเนียมแยกต่างหากสำหรับแต่ละประเภทที่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ดังนี้

(1) หากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต

⁷⁴ Ibid. 18 U.S. Code § 923 - Licensing.

(A) อุปกรณ์ทำลาย กระสุนสำหรับอุปกรณ์ทำลาย หรือ กระสุนเจาะเกราะ ค่าธรรมเนียม 1,000 ดอลลาร์ต่อปี

(B) อาวุธปืนนอกเหนือจากอุปกรณ์ทำลาย ค่าธรรมเนียม 50 ดอลลาร์ต่อปี หรือ

(C) กระสุนสำหรับอาวุธปืน นอกเหนือจากกระสุนสำหรับ อุปกรณ์ทำลายหรือกระสุนเจาะเกราะ ค่าธรรมเนียม 10 ดอลลาร์ต่อปี

(2) หากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้นำเข้า

(A) อุปกรณ์ทำลาย กระสุนสำหรับอุปกรณ์ทำลาย หรือ กระสุนเจาะเกราะ ค่าธรรมเนียม 1,000 ดอลลาร์ต่อปี หรือ

(B) ของอาวุธปืนนอกเหนือจากอุปกรณ์ทำลาย หรือกระสุน สำหรับอาวุธปืนที่ไม่ใช่อุปกรณ์ทำลาย หรือกระสุนนอกเหนือจากกระสุนเจาะเกราะ ค่าธรรมเนียม 50 ดอลลาร์ต่อปี

(3) หากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนจำหน่าย

(A) อุปกรณ์ทำลายหรือกระสุนสำหรับอุปกรณ์ทำลาย ค่าธรรมเนียม 1,000 ดอลลาร์ต่อปี

(B) ที่ไม่ใช่ตัวแทนจำหน่ายอุปกรณ์ทำลาย ค่าธรรมเนียม 200 ดอลลาร์ เป็นเวลา 3 ปี ยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุใบอนุญาตจะอยู่ที่ 90 ดอลลาร์ เป็นเวลา 3 ปี

(b) ผู้ใดประสงค์จะรับใบอนุญาตเป็นผู้เก็บ ให้ยื่นคำขอต่อรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม คำขอจะต้องอยู่ในรูปแบบดังกล่าวและมีข้อมูลที่เป็นในการพิจารณาคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรี กระทรวงยุติธรรมกำหนดตามระเบียบ ค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตดังกล่าวจะเท่ากับ 10 ดอลลาร์ต่อปี ใบอนุญาตใด ๆ ที่ได้รับภายใต้ใบอนุญาตนี้จะใช้เฉพาะกับการทำธุรกรรมในวัตถุ โบราณและโบราณวัตถุ

จากความในมาตรา 923 ข้างต้น จะเห็นได้ว่า กฎหมายควบคุมอาวุธปืนมีการควบคุม จากต้นทาง คือจากผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จัดจำหน่าย โดยผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้า ผลิต จำหน่ายอาวุธปืนนั้น คือ รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม

2.1.4 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

The Gun Control Act 1968 หรือ พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตไว้ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากมาตรา 923 ประกอบมาตรา 922 ดังต่อไปนี้

มาตรา 923

(d)(1) คำขอใดที่ยื่นตามอนุมาตรา (a) หรือ (b) ของส่วนนี้จะได้รับการอนุมัติถ้า

(A) ผู้สมัครมีอายุยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(B) ผู้ขอ (รวมถึงในกรณีของบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือสมาคม บุคคลใดก็ตามที่มีอำนาจโดยตรงหรือโดยอ้อมในการสั่งการหรือก่อให้เกิดการจัดการและนโยบายของบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือสมาคม) ไม่ต้องห้ามขนส่ง จัดส่ง หรือรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนในการค้าระหว่างรัฐหรือต่างประเทศภายใต้มาตรา 922(g) และ (n) ของบทนี้

(C) ผู้ขอไม่ได้ตั้งใจละเมิดบทบัญญัติใด ๆ ของบทนี้หรือข้อบังคับที่ออกตามนั้น

(D) ผู้ขอไม่ได้ตั้งใจจะเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็น หรือไม่ได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคำขอของผู้ขอ

(E) ผู้ขอมีที่อยู่ในรัฐ (i) สถานที่ซึ่งเขาประกอบธุรกิจตามใบอนุญาตภายใต้บทนี้ หรือสถานที่ที่ตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวภายในระยะเวลาอันสมควร หรือ (ii) ในกรณีของผู้เก็บ สถานที่ซึ่งเขาคำเนินการเก็บตามใบอนุญาตภายใต้บทนี้ หรือสถานที่ที่ตั้งใจจะดำเนินการเก็บดังกล่าวภายในระยะเวลาอันสมควร

(F) ผู้ขอต้องรับรองว่า

(i) การดำเนินธุรกิจตามใบอนุญาตไม่ต้องห้ามโดยกฎหมายของรัฐ หรือกฎหมายท้องถิ่นในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่;

(ii)(I) ภายใน 30 วันหลังจากได้รับการอนุญาต ธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐและกฎหมายท้องถิ่นที่ใช้บังคับกับการดำเนินธุรกิจ...

(G) ในกรณีคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนจำหน่าย ผู้ขอจะต้องรับรองว่าสถานที่เก็บรักษาปืนมีความปลอดภัย หรืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัยจะสามารถใช้ได้สถานที่ที่อาวุธปืนจะขายตามใบอนุญาตให้กับบุคคลที่ไม่ได้รับใบอนุญาต (ยกเว้นว่าในกรณีใด ๆ ที่สถานที่เก็บรักษาปืนมีความปลอดภัย หรืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัยไม่สามารถใช้งานได้ชั่วคราวเนื่องจากการโจรกรรม การสูญหาย ขายให้กับผู้บริโภค สินค้าค้างส่งจากผู้ผลิต หรือเหตุผลอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้รับใบอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายจะไม่ได้รับการพิจารณาให้เป็นการละเมิดข้อกำหนดภายใต้ใบอนุญาตนี้เพื่อให้มีอุปกรณ์ดังกล่าว)

(2) รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมต้องอนุมัติหรือปฏิเสธคำขอใบอนุญาตภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันที่ได้รับใบอนุญาต หากรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้ยื่นคำขออาจดำเนินการตามมาตรา 1361 ของลักษณะ 28 เพื่อบังคับให้รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมดำเนินการ ถ้ารัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมอนุมัติคำขอของผู้ขอ ผู้ขอนั้นจะได้รับใบอนุญาตเมื่อชำระค่าธรรมเนียมที่กำหนด

มาตรา 922⁷⁵

(d) ถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายสำหรับบุคคลใด ๆ ที่ขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนให้แก่บุคคลที่ตนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าว รวมถึงผู้เยาว์

(1) อยู่ภายใต้ข้อกล่าวหา หรือถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดในความผิดซึ่งมีโทษจำคุกเกินหนึ่งปี

(2) เป็นผู้หลบหนีจากกระบวนการยุติธรรม

(3) เป็นผู้ใช้สารควบคุมอย่างผิดกฎหมายหรือติดสารควบคุมใด ๆ (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 102 ของพระราชบัญญัติสารควบคุม (21 U.S.C. 802))

(4) ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นผู้บกพร่องทางจิตหรือเคยเข้ารับการรักษานในสถาบันทางจิตเวชใดๆ เมื่ออายุ 16 ปีขึ้นไป

(5) ซึ่งเป็นคนต่างด้าว

(A) ผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายในสหรัฐอเมริกา; หรือ

⁷⁵ Ibid. 18 U.S. Code § 922 - Unlawful acts.

(B) ยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในหมวดย่อย (y)(2) ผู้ซึ่งได้เดินทางเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาภายใต้วีซ่าชั่วคราว (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 101(a)(26) ของกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองและสัญชาติ (8 U.S.C. 1101(ก)(26)));

(6) ซึ่งถูกปลดจากกองทัพภายใต้เงื่อนไขอันน่าอับอาย

(7) ซึ่งเคยเป็นพลเมืองของสหรัฐอเมริกาแล้วได้สละสัญชาติของตน

(8) อยู่ภายใต้คำสั่งศาลที่ห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวล่วงละเมิด สะกดรอยตาม หรือคุกคามผู้ใกล้ชิด (intimate partner)⁷⁶ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่และเด็กของบุคคลดังกล่าว หรือลูกของผู้ใกล้ชิดหรือบุคคลดังกล่าว หรือมีส่วนร่วมในพฤติกรรมอื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้ใกล้ชิดรู้สึกหวาดกลัว ตามสมควรว่าจะได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เว้นแต่คำสั่งศาลที่

(A) ออกให้ภายหลังการพิจารณาคดีซึ่งบุคคลดังกล่าวได้รับการแจ้งตามจริง และบุคคลดังกล่าวมีโอกาสเข้าร่วม และ

(B) (i) รวมถึงพบว่าบุคคลที่ถูกศาลสั่งดังกล่าว แสดงถึงการคุกคามอันเชื่อได้ว่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยทางกายภาพของผู้ที่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก หรือ

(ii) ตามข้อกำหนดห้ามการใช้ การพยายามใช้ หรือการขู่จะใช้กำลังทางกายภาพกับผู้ใกล้ชิดซึ่งเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก เนื่องจากมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะทำให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกายอย่างสมเหตุสมผล

(9) เคยต้องโทษในศาลใด ๆ ในคดีอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

(10) ตั้งใจที่จะขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนในลักษณะอื่นที่ส่งเสริมอาชญากรรม อาชญากรรมการก่อการร้ายของรัฐบาลกลาง หรือความผิดฐานค้ายาเสพติด (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 932(a) หรือ

⁷⁶ The term “intimate partner” means, with respect to a person, the spouse of the person, a former spouse of the person, an individual who is a parent of a child of the person, and an individual who cohabitates or has cohabited with the person.

(11) ตั้งใจที่จะขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนให้กับบุคคลที่อธิบายไว้ในวรรคใดวรรคหนึ่ง (1) ถึง (10)

2.1.5 ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน

ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน ซึ่งกำหนดเป็นลักษณะข้อห้าม และการฝ่าฝืนข้อห้าม เช่นว่านั้นเป็นการผิดกฎหมาย โดยระบุไว้ในมาตรา 922 อันมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรา 922

(a) การกระทำต่อไปนี้ถือว่าผิดกฎหมาย

(1) สำหรับบุคคลใด

(A) เว้นแต่ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับใบอนุญาต หรือตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต เพื่อประกอบธุรกิจนำเข้า ผลิต หรือค้าเกี่ยวกับอาวุธปืน หรือในการดำเนินกิจการดังกล่าวทางพาณิชย์เพื่อจัดส่ง ขนส่ง หรือรับอาวุธปืนใด ๆ ในรัฐหรือต่างประเทศ หรือ

(B) ยกเว้นผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาตหรือผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ให้ประกอบธุรกิจนำเข้าหรือผลิตกระสุนปืน หรือในธุรกิจดังกล่าว เพื่อจัดส่ง ขนส่ง หรือรับเครื่องกระสุนปืนใด ๆ ในการค้าระหว่างรัฐหรือต่างประเทศ

(2) สำหรับผู้นำเข้า ผู้ผลิต ตัวแทนจำหน่าย หรือผู้เก็บสะสม ที่ได้รับอนุญาตภายใต้บทบัญญัติของบทนี้เพื่อจัดส่งหรือขนส่งอาวุธปืนในการค้าระหว่างรัฐหรือต่างประเทศไปยังบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสม ที่มีใบอนุญาต ยกเว้นว่า

(A) ตามวรรคนี้และอนุมาตราข้อย (b)(3) จะไม่ถือเป็นการกีดกันผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่ได้รับอนุญาตจากการส่งคืนอาวุธปืนหรืออาวุธปืนทดแทนชนิดเดียวกันให้กับบุคคลที่ส่งให้ และย่อหน้านี้จะไม่ถือเป็นการกีดกันบุคคลจากการส่งปืนที่เป็นเจ้าของตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง กฎหมายรัฐ และกฎหมายท้องถิ่นทางไปรษณีย์ไปยังผู้นำเข้าที่มีใบอนุญาต ผู้ผลิตที่มีใบอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่มีใบอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่มีใบอนุญาต

(B) วรรคนี้จะไม่ถือเป็นการกีดกันผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต หรือตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาตจากการฝากอาวุธปืนสำหรับการขนส่ง

ทางไปรษณีย์ไปยังเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง ตัวแทน หรือยามซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา 1715 ของหมวดนี้ ซึ่งมีสิทธิ์ได้รับปันผล ปันผลลูกโม และอาวุธปืนอื่น ๆ ทางไปรษณีย์ที่สามารถซ่อนไว้กับตัวบุคคลได้ เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และ

(3) สำหรับบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่ได้รับอนุญาตให้ขนส่งในรัฐที่เขาอาศัยอยู่ (หรือหากบุคคลนั้นเป็นบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจอื่น ๆ รัฐที่บุคคลนั้น มีสถานที่ประกอบการ) อาวุธปืนใด ๆ ที่บุคคลดังกล่าวซื้อหรือได้มาโดยประการอื่นนอกจากรัฐนั้น เว้นแต่ว่าวรรคนี้ (A) จะไม่กีดกันบุคคลใด ๆ ที่ได้มาซึ่งปืนโดยชอบด้วยกฎหมายโดยการให้มรดกหรือการสืบทอดในรัฐอื่น นอกเหนือจากรัฐที่ตนพำนักอยู่ จากการขนส่งอาวุธปืนเข้าไปในหรือรับไว้ในรัฐนั้น ถ้ากฎหมายให้บุคคลนั้นซื้อหรือมีอาวุธปืนนั้นในรัฐนั้น (B) มิให้ใช้บังคับกับการขนส่งหรือรับอาวุธปืนที่ได้มาตามอนุมาตรา (b.) (3) ของมาตรานี้ และ (C) จะไม่นำไปใช้กับการขนส่งอาวุธปืนใด ๆ ที่ได้มาในรัฐใด ๆ ก่อนวันที่บทนี้มีผลบังคับใช้

(4) สำหรับบุคคลอื่น นอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่ได้รับอนุญาต เพื่อขนส่งในการค้าระหว่างรัฐหรือต่างประเทศ ปืนกล (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5845 ของ Internal Revenue Code ปี 1986) ปืนลูกซอง ล่ากึ่งสั้นหรือปืนไรเฟิลล่ากึ่งสั้น เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นการเฉพาะเพื่อให้สอดคล้องกับความปลอดภัยและความจำเป็นของประชาชน

(5) สำหรับบุคคลใด ๆ (นอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต, ผู้ผลิตที่มีใบอนุญาต, ตัวแทนจำหน่ายที่มีใบอนุญาตหรือผู้เก็บสะสมที่มีใบอนุญาต) เพื่อโอน, ขาย, แลกเปลี่ยน, ให้, ขนส่งหรือส่งมอบอาวุธปืนใด ๆ ให้กับบุคคลใด ๆ (นอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับใบอนุญาต, ผู้ผลิตที่ได้รับใบอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับใบอนุญาตหรือผู้รวบรวมที่มีใบอนุญาต) ซึ่งผู้โอนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าไม่ได้อาศัยอยู่ใน (หรือหากบุคคลนั้นเป็นบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจอื่น ๆ ไม่ได้มีสถานประกอบการอยู่ใน) รัฐที่ผู้โอน อาศัยอยู่ เว้นแต่ความในวรรคนี้จะไม่นำไปใช้กับ

(A) การโอน การขนส่ง หรือการส่งมอบอาวุธปืนที่ทำขึ้นเพื่อดำเนินการตามพันธกรรม หรือการได้มาโดยการรับช่วงต่อของปืนโดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ได้มา หรือครอบครองอาวุธปืนตามกฎหมายของรัฐที่ตนพำนักอยู่ และ

(B) การให้ยืมหรือเช่าอาวุธปืนแก่บุคคลใด ๆ เพื่อใช้ในการชั่วคราวเพื่อจุดประสงค์ทางการกีฬาที่ชอบด้วยกฎหมาย

(6) สำหรับบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการได้มาหรือพยายามที่จะได้มาซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนใด ๆ จากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่มีใบอนุญาต โดยมีเจตนาหลอกลวง มีการระบุตัวตนที่เป็นเท็จ สมมติขึ้น หรือบิดเบือนความจริง หรือมีแนวโน้มว่าจะหลอกลวงผู้นำเข้า ผู้ผลิต ตัวแทนจำหน่าย หรือผู้เก็บสะสมดังกล่าวด้วยข้อเท็จจริงใด ๆ ว่าการขายหรือการจำหน่ายอื่น ๆ ของปืนหรือเครื่องกระสุนปืนดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายของทบัตัญญัติหมวดนี้ (7) ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องกระสุนเจาะเกราะ เว้นแต่

(A) การผลิตกระสุนปืนดังกล่าวมีไว้สำหรับการใช้งานของหน่วยงานใด ๆ ของสหรัฐอเมริกาและรัฐอื่น ๆ

(B) การผลิตเครื่องกระสุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออก หรือ

(C) การผลิตหรือนำเข้าเครื่องกระสุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการทดสอบหรือทดลองและได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(8) ผู้ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขายหรือจัดส่งเครื่องกระสุนปืนเจาะเกราะ เว้นแต่การขายหรือส่งมอบดังกล่าว

(A) มีไว้สำหรับการใช้งานของหน่วยงานใด ๆ ของสหรัฐอเมริกาและรัฐอื่น ๆ

(B) มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งออก หรือ

(C) มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบหรือทดลองและได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(9) สำหรับบุคคลใด ๆ นอกเหนือจากผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่ได้รับอนุญาต ซึ่งไม่ได้อาศัยอยู่ในรัฐใด ๆ เพื่อรับอาวุธปืน เว้นแต่การรับนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการกีฬาที่ชอบด้วยกฎหมาย

(b) กรณีต่อไปนี้เป็นเรื่องผิดกฎหมายสำหรับผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต หรือผู้เก็บสะสมที่มีใบอนุญาตในการขายหรือส่งมอบนั้น

(1) อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนแก่บุคคลที่ผู้รับอนุญาตรัฐหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีอายุน้อยกว่าสิบแปดปี และถ้าอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนนั้นไม่ใช่ปืนลูกซองหรือปืนไรเฟิล แก่บุคคลซึ่งผู้รับอนุญาตรัฐหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีอายุไม่ถึงยี่สิบเอ็ดปี

(2) อาวุธปืนให้กับบุคคลในรัฐใด ๆ ที่การซื้อหรือครอบครองโดยบุคคลดังกล่าวของอาวุธปืนนั้นจะเป็นการละเมิดกฎหมายของรัฐใดรัฐหนึ่ง หรือกฎหมายที่เผยแพร่ใด ๆ ที่บังคับใช้ ณ สถานที่ขาย การส่งมอบหรือการจัดการอื่น ๆ เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะทราบ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการซื้อหรือครอบครองจะไม่เป็นการละเมิดกฎหมายของรัฐหรือกฎหมายที่เผยแพร่

(3) อาวุธปืนให้แก่บุคคลใด ๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตรัฐหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าไม่ได้อาศัยอยู่ใน (หรือหากบุคคลนั้นเป็นบริษัทหรือองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ไม่ได้มีสถานประกอบการใน) รัฐที่ผู้รับอนุญาต สถานที่ประกอบธุรกิจตั้งอยู่ ยกเว้นว่าวรรคนี้ (A) การขายหรือการส่งมอบปืนไรเฟิลหรือปืนลูกซองให้กับผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐอื่นนอกเหนือจากรัฐที่สถานประกอบการประกอบธุรกิจของผู้รับอนุญาตตั้งอยู่ หากผู้รับโอนพบกันกับผู้โอนเพื่อให้การโอนเสร็จสมบูรณ์ และการขาย การส่งมอบ และการรับสินค้าเป็นไปตามเงื่อนไขทางกฎหมายของการขายในทั้งสองรัฐดังกล่าวอย่างครบถ้วน (และให้ถือว่าผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต ตามวัตถุประสงค์ของอนุวรรคนี้ ได้ถูกสันนิษฐานไว้ก่อนว่าได้รู้ถึงกฎหมายของรัฐและกฎหมายที่เผยแพร่ของทั้งสองรัฐ) และ (B) การให้ยืมหรือให้เช่าปืนกับบุคคลใด ๆ สำหรับการใช้งานชั่วคราวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการกีฬาโดยชอบตามกฎหมาย

(4) เครื่องมือทำลาย ปืนกล (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5845 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2529) แก่บุคคลใด ปืนลูกซองล่ากลิ้งสั้น หรือปืนไรเฟิลล่ากลิ้งสั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นการเฉพาะจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับความปลอดภัย สาธารณะและความจำเป็น และ

(5) อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนเจาะเกราะแก่บุคคลใด ๆ เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะบันทึกชื่อ อายุ ถิ่นที่อยู่ หรือข้อมูลระบุตัวตนและสถานที่ประกอบธุรกิจหลักและท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว ไว้ในบันทึกซึ่งกำหนดให้เก็บรักษาไว้ตามมาตรา 923 ของบทนี้

อนุมาตรา (1), (2), (3) และ (4) ของวรรคนี้จะไม่นำไปใช้กับธุรกรรมระหว่างผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต และผู้เก็บ

สะสมที่มีใบอนุญาต อนุมาตรา (4) ของวรรคนี้จะไม่นำไปใช้กับการขายหรือการส่งมอบให้กับองค์กรวิจัยใด ๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(c) ในกรณีใดก็ตามที่ไม่ได้ห้ามไว้เป็นอย่างอื่นในบทนี้ ผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาต ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาต หรือตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาต อาจขายปืนให้กับบุคคลที่ไม่ปรากฏตัวในสถานที่ธุรกิจของผู้รับอนุญาต (นอกเหนือจากผู้นำเข้า ผู้ผลิต ที่ได้รับอนุญาตรายอื่น หรือตัวแทนจำหน่าย) เฉพาะในกรณีนี้

(1) ผู้รับโอนยื่นเอกสารรับรองต่อผู้โอนตามแบบดังต่อไปนี้

“ภายใต้บทลงโทษที่บัญญัติไว้ตามกฎหมาย ข้าพเจ้าขอสาบานว่า กรณีของอาวุธปืนอื่นใดนอกเหนือจากปืนลูกซองหรือปืนไรเฟิล ข้าพเจ้ามีอายุยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือในกรณีของปืนลูกซองหรือปืนไรเฟิล ข้าพเจ้าอายุสิบแปดปีหรือมากกว่านั้น ว่าข้าพเจ้าไม่ได้ถูกห้ามตามบทบัญญัติของบทที่ 44 ของหัวข้อ 18 ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา ที่ไม่ให้รับอาวุธปืนในการค้าระหว่างรัฐหรือต่างประเทศ และการได้รับอาวุธปืนนี้ของข้าพเจ้าจะไม่ละเมิดกฎหมายของรัฐและกฎหมายที่เผยแพร่ซึ่งบังคับใช้กับท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ นอกจากนี้ ชื่อจริง ชื่อ และที่อยู่ของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายหลักของท้องถิ่นที่จะส่งมอบปืน

คือ _____ ตายมือชื่อ _____ วันที่ _____” และ มีช่องว่างสำหรับแนบสำเนาถูกต้องของใบอนุญาตใด ๆ หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาที่ตีพิมพ์

(2) ก่อนมีการส่งมอบอาวุธปืน ผู้โอนต้องยื่นสำเนาเอกสารรับรองข้างต้นพร้อมรูปพรรณสัณฐานของอาวุธปืนตามแบบที่กำหนด ถึงหัวหน้าเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของสถานที่พำนักของผู้รับโอน ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือทางไปรษณีย์รับรอง (ขอใบตอบรับคืน) และได้รับใบตอบรับการส่งคืนที่เป็นหลักฐานการส่งหรือได้รับใบแจ้งคืนเนื่องจากการที่ผู้รับปฏิเสธที่จะยอมรับจดหมายดังกล่าวตาม United States Post และ

(3) ผู้โอนมีการจัดส่งหรือส่งมอบล่าช้าเป็นเวลาอย่างน้อยเจ็ดวัน นับแต่ได้รับหลักฐานแจ้งอนุมัติการรับหรือปฏิเสธการส่ง

สำเนาเอกสารรับรองและสำเนาการแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น พร้อมด้วยหลักฐานการรับหรือการปฏิเสธการแจ้งนั้นจะถูกเก็บไว้โดยผู้รับอนุญาตในฐานะส่วนหนึ่งของบันทึกที่ต้องเก็บไว้ตามมาตรา 923(g).

2.1.6 การเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 923 (e) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอาจเพิกถอนใบอนุญาตใด ๆ ที่ออกให้ตามมาตรานี้ หลังจากการบอกกล่าวและมีการพิจารณาคดีแล้ว หากผู้ถือใบอนุญาตดังกล่าวจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติใด ๆ ของหมวดนี้ หรือกฎหรือระเบียบใด ๆ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดตามหมวดนี้ หรือไม่มีที่เก็บปืนที่ปลอดภัยหรืออุปกรณ์รักษาความปลอดภัยในสถานที่ที่มีการขายอาวุธปืนภายใต้ใบอนุญาตให้กับบุคคลที่ไม่ได้รับใบอนุญาต (ยกเว้นว่าในกรณีใด ๆ ที่ที่เก็บปืนที่ปลอดภัยหรืออุปกรณ์ความปลอดภัยไม่สามารถใช้งานได้ชั่วคราวเนื่องจากการโจรกรรม วิทยาศาสตร์ การสูญหาย การจำหน่ายของผู้บริโภค การล้างจากผู้ผลิต หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกันซึ่งอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้รับใบอนุญาต ตัวแทนจำหน่ายจะไม่ถือว่าละเมิดข้อกำหนดในการจัดหาอุปกรณ์ดังกล่าว) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอาจเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ค้าที่จงใจส่งกระสุนเจาะเกราะหลังจากได้รับบอกกล่าวและมีโอกาสพิจารณาคดี

2.2 The New York Secure Ammunition and Firearms Enforcement Act of 2013

พระราชบัญญัติการบังคับใช้กระสุนปืนและอาวุธปืนนิวยอร์ก ค.ศ. 2013 (NY SAFE ACT of 2013) เกิดจากแผนควบคุมอาวุธปืนของประธานาธิบดี บารัค โอบามา (Barack Obama) ประกอบกับเหตุการณ์สังหารหมู่นักเรียนและครูที่โรงเรียนประถมแซนดี ฮุก ในรัฐคอนเนคติกัต ในวันศุกร์ที่ 14 ธันวาคม 2012 ส่งผลให้รัฐนิวยอร์กได้ผ่านร่างกฎหมายดังกล่าว โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติท้องถิ่นในรัฐนิวยอร์ก ได้ผ่านร่างกฎหมายควบคุมอาวุธปืนฉบับนี้ด้วยคะแนน 104 ต่อ 43 เสียง และสมาชิกวุฒิสภาระดับท้องถิ่นสนับสนุนร่างกฎหมายนี้ด้วยคะแนน 43 ต่อ 18 เสียง มีการลงนามเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2013 และมีผลบังคับใช้วันที่ 15 มีนาคม 2013

จากพระราชบัญญัติการบังคับใช้กระสุนปืนและอาวุธปืนนิวยอร์ก ค.ศ. 2013 ทำให้มีความเข้มงวดในการควบคุมอาวุธปืนหลายประการ ปรากฏตามกฎหมายต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 Restrictions on Magazines

ห้ามการครอบครองซองบรรจุกระสุนปืนที่สามารถบรรจุได้มากกว่า 10 นัด ซึ่งรวมถึงซองบรรจุกระสุนที่ผลิตก่อนวันที่ 14 กันยายน 1994 ซึ่งเคยได้รับการยกเว้นจากการห้ามด้วยปัจเจกบุคคลสามารถที่จะครอบครองได้เฉพาะซองบรรจุกระสุนที่สามารถบรรจุได้มากกว่า 7 นัด

เท่านั้น และอนุญาตให้บรรจุกระสุนได้เพียง 7 นัดเท่านั้น ทั้งนี้ การห้ามนี้นี้ไม่รวมของบรรจุกระสุนขนาดใหญ่ที่เป็นวัตถุโบราณ⁷⁷

2.2.2 กำหนดสถานที่ที่ห้ามพกพาอาวุธปืนโดยเด็ดขาด

มีการกำหนดสถานที่ที่ห้ามมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง เว้นแต่โดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย และห้ามพกพาปืนในเขตศาลเค็ดขาดภายใต้กฎของสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งมีผลบังคับเสมือนกฎหมาย รัฐบัญญัติเองก็ระบุห้ามการพกพาในเขตศาลและสำนักงานอัยการ เว้นแต่โดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ราชการของทุกเมืองและเขตปกครอง โดยรายละเอียดแล้วแต่สถานที่

มาตรา 265.01a⁷⁸ ได้กำหนดให้การครอบครองอาวุธในบริเวณโรงเรียนเป็นความผิดอาญา คือ เมื่อบุคคลผู้ครอบครองอาวุธปืนไรเฟิล ปืนพก หรืออาวุธปืนอื่น ๆ ในหรือบนอาคารหรือบริเวณที่มีวัตถุประสงค์สำหรับใช้ทางการศึกษา โรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยใด ๆ โดยไม่ได้รับการอนุญาตจากสถาบันนั้น ๆ เว้นแต่ในเขตวนศาสตร์ทุกแห่งที่เป็นของมหาวิทยาลัยประจำรัฐนิวยอร์ก คณะวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและวนศาสตร์ หรือบนรถโรงเรียน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 142 แห่งกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และการจราจร (vehicle and traffic law)

2.2.3 NICS Background Checks

NICS Background Checks คือการกำหนดให้บุคคลผู้มีความต้องการจะซื้อปืนเครื่องกระสุนปืน เพื่อได้รับใบอนุญาตอาวุธปืนของรัฐบาลกลาง (Federal Firearms Licensee (FFL)) เช็คข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลส่วนกลางของรัฐที่เรียกว่า “NICS” ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือทางโทรศัพท์ เพื่อทำการตรวจสอบประวัติผู้ซื้อว่าไม่มีประวัติอาชญากรรม หรือไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามมิให้ซื้อหรือเป็นเจ้าของอาวุธปืน ซึ่งโดยปกติแล้ว NICS จะให้บริการทางโทรศัพท์ 17 ชั่วโมงต่อวัน เจ็ดวันต่อสัปดาห์ รวมถึงวันหยุด (ยกเว้นวันคริสต์มาส) NICS E-Check ให้บริการทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง⁷⁹

⁷⁷ Veronica Rose, Chief Analyst, LAWS ON HIGH-CAPACITY MAGAZINES, WEAPONS - GUN CONTROL, <https://www.cga.ct.gov/2013/rpt/2013-R-0039.htm>, (Accessed December 3, 2022).

⁷⁸ S 265.01-A Criminal possession of a weapon on school grounds, (Accessed December 3, 2022), <https://www.nysenate.gov/legislation/laws/PEN/265.01-A>.

⁷⁹ Firearms Checks (NICS), <https://www.fbi.gov/how-we-can-help-you/need-an-fbi-service-or-more-information/nics>, (Accessed December 3, 2022).

2.2.4 กำหนดอายุใบอนุญาต

มาตรา 400.00 (10)⁸⁰ ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐนิวยอร์ก มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตให้ต้องได้รับการรับรองใหม่ กล่าวคือต่ออายุใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี เนื่องจากเดิมในรัฐนิวยอร์ก นอกเมืองนิวยอร์ก เวสเชสเตอร์ นาสซิว และ ซัฟฟอล์ก ใบอนุญาตอาวุธปืนไม่มีวันหมดอายุ ไม่มีขั้นตอนการต่ออายุ หมายความว่า ไม่มีการทบทวนคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อผู้ถือใบอนุญาตขาดคุณสมบัติที่จะพกพาอาวุธปืนภายหลังได้รับใบอนุญาต ผู้นั้นก็ยังสามารถมีใบอนุญาตนั้นได้ กฎหมายจึงต้องการให้บุคคลผู้ซึ่งถือใบอนุญาตอาวุธปืนต้องมรกรรมทบทวนคุณสมบัติ โดยให้รับรองอีกครั้งทุก ๆ 5 ปี

2.2.5 การจัดเก็บ (safe storage)

มาตรา 265.45⁸¹ ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐนิวยอร์ก กำหนดให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของอาวุธปืนหรือผู้ดูแลอาวุธปืนไรเฟิล อาวุธปืนลูกซอง หรืออาวุธปืนอื่น ๆ ซึ่งอาศัยอยู่กับบุคคลผู้ถูกจำกัดไม่ให้ครอบครองอาวุธปืนภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายของรัฐบาลกลาง พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 922(g)(1),(4),(8) หรือ (9) จะต้องเก็บอาวุธปืนนั้นให้พ้นจากความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลดังกล่าวทันที หรือต้องจัดเก็บอาวุธปืนไว้ในคลังจัดเก็บที่ปลอดภัยเหมาะสมก่อน หรือ ทำให้ไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ โดยใช้อุปกรณ์ล็อกที่เหมาะสมกับอาวุธปืนนั้น

คลังจัดเก็บที่ปลอดภัย (safe storage) หมายถึง ตู้เซฟหรือตู้สินค้านี้ที่มีความปลอดภัย ซึ่งเมื่อล็อกแล้วจะไม่สามารถเปิดได้หากไม่มีกุญแจหรือกลไกการปลดล็อกอื่น ๆ และสามารถป้องกันบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตไม่ให้เข้าถึงและครอบครองอาวุธที่บรรจุอยู่ในนั้น

2.2.6 Mental health

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพจิตเพื่อที่จะยกเลิกหรือระงับใบอนุญาตของบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต ว่าไม่สมควรที่จะมีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง เพราะอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวเองหรือผู้อื่น หากได้ครอบครองอาวุธปืน โดยได้รับการรับรองตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต ผู้อำนวยการหรือแพทย์ผู้รักษาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ของโรงพยาบาลหรือ

⁸⁰ New York Consolidated Laws, Penal Law - PEN § 400.00 Licenses to carry, possess, repair and dispose of firearms. (10. License: expiration), <https://ypdcrime.com/penal.law/article400.php>, (Accessed December 3, 2022).

⁸¹ New York Consolidated Laws, Penal Law - PEN § 265.45 Safe storage of rifles, shotguns, and firearms., <https://codes.findlaw.com/ny/penal-law/pen-sect-265-45.html>, (Accessed December 3, 2022).

สถานพยาบาลทางจิตของรัฐหรือเอกชน หรือกรณีบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือถูกคุมขังในสถาบันดังกล่าวด้วยอาการป่วยทางจิต

2.3 ประมวลกฎหมายอาญารัฐนิวยอร์ก

2.3.1 คำจำกัดความ

ตามมาตรา 265.00⁸² ประมวลกฎหมายอาญา ให้คำจำกัดความคำว่า อาวุธปืน หมายถึง

- (a) ปืนพกหรือปืนลูกโม่ใด ๆ
- (b) ปืนสั้นที่มีลำกล้องปืนหนึ่งกระบอกหรือมากกว่า โดยมีความยาวลำกล้องน้อยกว่า 18 นิ้ว หรือ
- (c) ปืนไรเฟิลที่มีลำกล้องปืนหนึ่งกระบอกหรือมากกว่า โดยมีความยาวลำกล้องน้อยกว่า 16 นิ้ว หรือ
- (d) อาวุธใดที่ทำจากปืนสั้นหรือปืนไรเฟิลโดยการแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลง หรือนำอาวุธมา แก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยมีความยาวโดยรวมน้อยกว่า 26 นิ้ว หรือ
- (e) อาวุธโจมตี เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยความยาวของลำกล้องของปืนสั้นหรือไรเฟิลจะถูกกำหนด โดยการวัดระยะห่างจากปากกระบอกปืนและหน้าไกปืน, ท้ายปืน หรือเครื่องลีดไกปืน เมื่อถูกปิดและเมื่อปืนสั้นหรือไรเฟิลนั้นขึ้นนกลดับ ความยาวโดยรวมของอาวุธที่ทำขึ้นจากปืนสั้นหรือไรเฟิลวัดจากปลายสุดของอาวุธวัดจากปลายสุดของริมเส้นขนานไปยังเส้นกึ่งกลางของปากกระบอกลำกล้องปืน อาวุธปืนนั้นไม่รวมถึงปืนโบราณ

2.3.2 ประเภทของใบอนุญาตพกพาปืนพก

ตามมาตรา 400.00 อนุมาตรา 2 ของประมวลกฎหมายอาญารัฐนิวยอร์ก

- (a) ในที่อยู่อาศัย – มีไว้และครอบครองในที่อยู่อาศัยโดยเจ้าบ้าน
- (b) ในสถานประกอบธุรกิจ – มีไว้และครอบครองในสถานประกอบธุรกิจโดยพ่อค้าหรือ เจ้าของร้าน

⁸² New York Consolidated Laws, Penal Law - PEN § 265.00 Definitions

(c) ธนาคารหรือผู้ให้บริการขนส่งด่วน – มีไว้และครอบครองโดยปกปิด ในขณะที่ได้รับ มอบหมายงานจากผู้จ้างงานการขนส่ง โดยสถาบันทางธนาคาร หรือโดยบริษัทที่ ให้บริการการขนส่งด่วน

(d) ตุลาการศาลฎีกาลาดับชั้นที่ 1 และที่ 2 หรือโดยผู้พิพากษาศาลแพ่ง หรือศาลอาญาใน เขตเมืองนิวยอร์ก – มีไว้และครอบครองโดยปกปิดโดยตุลาการศาลฎีกาลาดับชั้น ที่ 1 และที่ 2 หรือ โดยผู้พิพากษาศาลแพ่งหรือศาลอาญาในเขตเมืองนิวยอร์ก

(e) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ – มีไว้และครอบครองโดยปกปิดใน ขณะที่ได้รับ มอบหมายงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานทั่วไปจากหน่วยงานของมลรัฐ เขตปกครอง นคร เมือง หรือ หมู่บ้าน ภายใต้การควบคุมของอธิบดีราชการของเมือง หรือพัศดีเรือนจำ ผู้กำกับ การตำรวจ หรือหัวหน้าผู้คุมของเรือนจำประจำมลรัฐ

ทัศนสถาน สถานกักกัน ที่คุมขังประจำเขต หรือหน่วยงานอื่นใดที่ใช้ควบคุมตัวผู้ต้องหา หรือเป็น ที่พักพยานในคดีอาญา ซึ่งเป็นสถานที่อื่นได้รับการอนุมัติโดย อธิบดีราชการ พศดีเรือนจำ ผู้กำกับการ ตำรวจ หรือหัวหน้าผู้คุม

(f) เหตุอันสมควร – มีไว้และพกพาโดยปกปิด โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึง อาชีพ หรือ สถานที่ โดยบุคคลนั้นได้มีเหตุอันสมควร

(g) เป็นอาวุธปืนอันมีเอกลักษณ์ – มีไว้ ครอบครอง สะสมและพกพาได้ ซึ่งอาวุธปืนอันมี เอกลักษณ์ รายละเอียดปรากฏตาม มาตรา 400.00 อนุมาตรา 2(1)(2) กล่าวคือ

(1) ไม่ได้ออกแบบหรือออกแบบใหม่ เพื่อใช้กับกระสุนเกลียวในลำกล้อง ปืน หรือ ใช้กับกระสุนขนาดกลาง หรือ

(2) ใช้เกลียวในลำกล้องปืน และกระสุนขนาดกลางกับกระสุนปืนที่ไม่ได้ ผลิตใน ประเทศสหรัฐอเมริกาและไม่สามารถหาซื้อได้ตามปกติ

*เฉพาะในกรณีเจ้าพนักงานผู้บังคับใช้กฎหมายปลดเกษียณที่ได้รับการ รับรอง หรือกรณี ใบอนุญาตที่ไม่มีเงื่อนไขจำกัดสิทธิจึงจะเป็นใบอนุญาตพกพาแบบเต็มตัว ส่วน ใบอนุญาตอื่น ๆ ทั้งหมดนั้น จะมีเงื่อนไขจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ที่จะพกพาได้

2.3.3 คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

ตามมาตรา 400.00 ของประมวลกฎหมายอาญารัฐนิวยอร์ก กำหนดว่า ใบอนุญาตพกพา ครอบครอง ซ่อมแซม และจำหน่ายอาวุธปืน (1) คุณสมบัติ ห้ามมิให้ออกหรือต่อ

ใบอนุญาตตามนี้ เว้นแต่จากการตรวจสอบและพบว่าข้อความทั้งหมดเป็นความจริงและเหมาะสม โดยเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาต ห้ามมิให้ออกหรือต่อใบอนุญาต เว้นแต่ ผู้ขออนุญาต

A ต้องเป็นผู้มีคุณธรรม

B ไม่เคยต้องคำพิพากษาลงโทษในคดีอาญาอุกฉกรรจ์ รายละเอียดปรากฏตาม มาตรา 265.00 บทนิยาม อนุมาตรา 17 และ มาตรา 400.00 อนุมาตรา 1(d)

C ไม่เคยมีประวัติการป่วยทางจิต

D ปราศจากความทุพพลภาพทางจิต ความพิการ หรือโรคร้ายแรงใด ๆ ที่จะทำให้ ความสามารถในการดูแลและใช้ปืนอย่างปลอดภัยนั้นด้อยลง

E อาศัยหรือมีถิ่นที่อยู่ทางธุรกิจภายในเขตห้าเมืองตะวันตกของเขตปกครอง ซัฟฟอล์ก (บาบีโลน แสงดินตัน อีสวิป สมิททาวน์ บลองฮาเวน)

F ผู้ยื่นคำขอไม่มีสาเหตุอันใดที่ดีที่จะทำให้ถูกปฏิเสธการให้ใบอนุญาต

G มีอายุอย่างน้อยยี่สิบเอ็ดปี เว้นแต่ผู้ยื่นคำขอได้เคยถูกบรรจุในกองทัพสหรัฐอเมริกา นาวิกโยธิน ตำรวจน้ำ ทักษะอากาศ หรือหน่วยตะเวนชายฝั่ง หรือ หน่วยรักษาความปลอดภัยแห่งชาติประจำมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ เช่นนี้ข้อบังคับว่าด้วยอายุจักไม่คำนึงถึง

H ต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต อยู่ในระหว่างภาคทัณฑ์ หรือขาดคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในมาตรา 540.14 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือ มาตรา 842(a) ของพระราชบัญญัติศาลครอบครัว

I ไม่เคยต้องโทษคดีอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว การข่มขืนมีทั้งขโมยทั้งฉบับและต่ออายุ ในกรณีของใบอนุญาตพกพาปืนพก ซึ่งขอต่อหน่วยงานออกใบอนุญาตประจำเมืองหรือเขต แล้วแต่ว่าผู้ขออนุญาตนั้นมิได้อยู่ได้รับการจ้าง หรือมีสถานประกอบธุรกิจที่ใด ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตในฐานะผู้ขายอาวุธปืน ให้ขอกับหน่วยงานที่ร้านนั้นตั้งอยู่

3. กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายควบคุมอาวุธปืน คือ Firearm and Sword Possession Control Law 1958⁸³ หรือกฎหมายควบคุมการครอบครองอาวุธปืนและดาบ ค.ศ. 1958 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์

มาตรา 1 กฎหมายฉบับนี้ออกมาเพื่อกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยที่จำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการครอบครองและการใช้อาวุธปืนและดาบ

โดยมีนิยามตาม มาตรา 2 ดังนี้

ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ อาวุธปืน ได้แก่ ปืนพก ปืนไรเฟิลทหาร ปืนกล ปืนที่มีลำกล้องขนาดใหญ่ ปืนล่าสัตว์ หรือปืนอื่นที่ใช้ดินปืนหรือปืนลมไรเฟิล (รวมไปถึงสิ่งที่ใช้แก๊สอัดอากาศ) ที่ซึ่งบรรจุกระสุนโลหะ

3.2 ข้อห้ามครอบครอง

มาตรา 3 ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ครอบครองซึ่งปืนหรือดาบ ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้:

- (1) ครอบครองตามหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบ
- (2) ลูกจ้างขององค์กรมหาชนในระดับชาติหรือระดับภูมิภาค เพื่อการทดสอบหรือวิจัยเพื่อใช้ในสื่อการสอนรายวิชาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5-3(1) หรือภายใต้มาตรา 7-4(3) ของการคุ้มครองสัตว์และ กฎหมายล่าสัตว์ (กฎหมายฉบับที่ 32 พ.ศ. 2461) หรือเพื่อใช้ในการสอบวัดฝีมือตาม ข้อ 5-4(1) (เรียกว่า "การตรวจสอบทักษะ" ในข้อ 3-2 และ ข้อ 3-3(1)(2) และ (5)) หรือสำหรับใช้ในการแสดงต่อสาธารณะ

⁸³ Mark Alleman. Translation. Firearm and Sword Possession Control Law. (Accessed November 30, 2022).

(2-2) เมื่อพนักงานขององค์กรสาธารณะระดับชาติหรือระดับภูมิภาค ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการอาวุธปืนหรือดาบที่จำเป็นสำหรับการครอบครองตามสองวรรคก่อน มีอาวุธปืนหรือดาบไว้ในครอบครองตามหน้าที่ดังกล่าว

(3) สิ่งของที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 4 หรือข้อ 6 (ยกเว้นอาวุธปืนหรือดาบที่ปลอมขึ้นเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว (ไม่ว่าอย่างไร อาวุธปืนหรือดาบปลอมในลักษณะที่ทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นไม้เท้าหรือวัตถุบางอย่างที่ไม่ใช่ปืนหรือดาบ เดียวกันต่อไป)) ถูกครอบครองโดย ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าว (3-2) ผู้เข้าสอบวัดฝีมือมีปืนยาวล่าสัตว์ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบวัดฝีมือดังกล่าวเพื่อสอบวัดฝีมือดังกล่าว

(4) ผู้สอนยิงปืนตามข้อ 9-3(1) (เรียกว่า "ผู้สอนยิงปืน" ในมาตรา 3-3(1)(6)) เพื่อให้คำแนะนำในการยิงปืนล่าสัตว์หรือ ปืนลมที่สนามยิงปืนกำหนด ระยะฝึกยิงหรือซ้อมยิง มีปืนล่าสัตว์หรือปืนลมตามที่ได้รับอนุญาต ตามข้อ ๔ หรือข้อ ๖ โดยผู้รับคำสั่ง

(5) เมื่อผู้ได้รับมอบหมายให้เก็บปืนพกตามข้อ 10-5(1) ไว้ในครอบครอง

(6) เมื่อมีสิ่งของที่ได้อัปโหลดไว้ตามมาตรา 14 (เว้นแต่อาวุธปืนใด ๆ หรือดาบปลอม) ...

3.3 การอนุญาตในการครอบครองอาวุธปืน

มาตรา 4 บุคคลผู้ซึ่งตกอยู่ภายใต้ประโยชน์ใดดังต่อไปนี้ จะได้มาซึ่งการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ แต่โดยได้รับใบอนุญาตสำหรับการครอบครองจากคณะกรรมการด้านความปลอดภัยสาธารณะระดับจังหวัดซึ่งมีอำนาจเหนือบุคคลในท้องถิ่นนั้น

(1) บุคคลผู้ประสงค์จะครอบครองปืนล่าสัตว์ หรือปืนลมล่าสัตว์ ปืนทำลายสัตว์ที่เป็นอันตราย หรือการฝึกยิง

(2) บุคคลซึ่งใช้เพื่อป้องกันชีวิต ทำให้รู้สึกรังเกียจ หรือการฆ่าสัตว์ หรือในการตกปลา ก่อสร้าง หรืออุตสาหกรรมอื่น ๆ แสวงหาเพื่อจะครอบครองปืนยิงสายกู่ภัย ปืนยิงสัญญาณช่วยเหลือ ปืนส่งสัญญาณล่าปลาวาฬ ปืนก่อสร้าง ปืนประเภทยิงปล่อยเชือก หรือปืนอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ตามที่กำหนดโดยคณะรัฐมนตรี

(3) บุคคลที่ประสงค์จะครอบครองอาวุธปืนที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวิจัย หรือทดสอบตามที่กำหนดโดยคณะรัฐมนตรี

(4) บุคคลผู้ต้องการครอบครองปืนลมหรือปืนพกเพื่อใช้สำหรับการแข่งขันยิงปืนพก หรือการแข่งขันยิงปืนลม ซึ่งบุคคลนั้นเป็นนักกีฬาเข้าร่วมในการแข่งขันยิงปืนพก หรือการแข่งขันยิงปืนลมในการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติโดยคำสั่งของคณะกรรมการรัฐมนตรีตามความเหมาะสมในการเป็นผู้สมัคร

(5) บุคคลผู้ถูกแนะนำโดยผู้ที่ถูกกำหนดโดยคำสั่งของคณะกรรมการรัฐมนตรีตามความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ตัดสินในการแข่งขันกีฬาระดับชาติหรือระดับนานาชาติตามขอบเขตที่กำหนดโดยคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ซึ่งต้องการที่จะครอบครองปืนพกหรือปืนส่งสัญญาณเพื่อใช้ในการส่งสัญญาณในการเริ่มแข่งขันในการแข่งกีฬาดังกล่าว

(8) บุคคลผู้ต้องการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ ที่การครอบครองเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ในโรงละคร การเดิน หรือการแสดงสาธารณะอื่น ๆ

(9) บุคคลผู้ซึ่งต้องการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบเพื่อแสดงในงานนิทรรศการ หรืองานอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

(10) บุคคลผู้ซึ่งต้องการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ ที่งานแสดงสำหรับประชาชนได้เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

วรรค 2 คณะกรรมการด้านความปลอดภัยสาธารณะระดับจังหวัดนั้น เมื่อมีความจำเป็นที่จะป้องกันอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นเจ้าของอาวุธปืนหรือดาบ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องได้รับการอนุญาตตามวรรคก่อนนี้หรือภายใต้การได้รับอนุญาตดังกล่าวภายในขอบเขตที่จำเป็น

วรรค 3 การแนะนำโดยบุคคลผู้ได้รับมอบหมายโดยคณะกรรมการรัฐมนตรีตามวรรค 1 (4) ภายในจำนวนที่กำหนดโดยคณะกรรมการความปลอดภัยแห่งชาติ

วรรค 4 การอนุญาตภายใต้วรรค 1 (4)(8)(9) ในระยะเวลาที่ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการรัฐมนตรี

วรรค 5 กรณีที่นิติบุคคลมีเจตนาที่จะทำให้ผู้แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือคนงานอื่น ๆ ที่จะครอบครองอาวุธปืนหรือดาบเพื่อธุรกิจ ตามวรรค 1 ซึ่งมีขั้นตอนที่กำหนดโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีให้นิติบุคคล ผู้แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง หรือ คนงานอื่นที่ประสงค์จะครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการด้านความปลอดภัยสาธารณะระดับจังหวัดซึ่งมีอำนาจเหนือสถานที่ทำธุรกิจของนิติบุคคลนั้น

สิทธิพิเศษของชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันนานาชาติ:

มาตรา 6 ชาวต่างชาติซึ่งเข้ามาในประเทศไทยเพื่อร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติที่จัดขึ้นในประเทศไทยซึ่งต้องใช้อาวุธปืนหรือดาบต้องได้รับใบอนุญาตที่จะครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ ที่จะใช้สำหรับการแข่งขันจากคณะกรรมการด้านความปลอดภัยสาธารณะซึ่งมีอำนาจเหนือที่ตั้งของท่าเรือที่ชาวต่างชาตินั้นเข้ามา

วรรค 2 เมื่อคำร้องขออนุญาตตามวรรคก่อนหน้า คณะกรรมการเพื่อความปลอดภัยสาธารณะจะอนุญาตในระยะเวลาที่กำหนดตามคำสั่งของคณะรัฐมนตรี

วรรค 3 มาตรา 4-2 วรรคหนึ่ง จะนำมาใช้กับชาวต่างชาติ ในกรณีเช่นนี้ ตลอดทั้งวรรคหนึ่ง ของมาตรา 4-2 สถานที่ตั้งของท่าเรือสำหรับเข้าประเทศ หรือขึ้นฝั่งสำหรับที่อยู่ หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของนิติบุคคล

3.4 การขออนุญาต

มาตรา 4-2 บุคคลที่ประสงค์จะได้รับอนุญาตตามสองมาตราก่อนหน้านี ตามคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรีต้องยื่นคำร้องขออนุญาตอันประกอบไปด้วยข้อมูลต่อไปนี้ไปยังคณะกรรมการด้านความปลอดภัยสาธารณะระดับจังหวัดซึ่งมีอำนาจเหนือถิ่นที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือในกรณีนิติบุคคลคือสถานที่ประกอบธุรกิจ:

- (1) ที่อยู่ ชื่อ และ วันเดือนปีเกิด
- (2) ชนิดของอาวุธปืน หรือดาบ รวมไปถึงชนิดของปืนไรเฟิลล่าสัตว์ตามคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรี
- (3) จุดประสงค์ของการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ
- (4) ข้อมูลอื่นตามคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรี

วรรค 2 เอกสารที่ระบุไว้ตามคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรีจะถูกผนวกเข้ากับการสมัครเพื่อขออนุญาตในวรรคก่อนหน้า

มาตรา 4-3 ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา 4 และที่ได้มาครอบครองอาวุธปืนหรือดาบภายใน 14 วันนับจากวันที่ครอบครอง ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี จะต้องได้รับการยืนยันจากคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดที่มีอำนาจเหนือที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือกรณีเป็นนิติบุคคล สถานที่ประกอบกิจการ มีอาวุธปืนหรือดาบหรือไม่ก็ตาม ที่มีไว้เป็นอาวุธปืนหรือดาบตามที่ได้รับอนุญาตดังกล่าว

มาตรา 5 คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดจะไม่อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตตามมาตรา 4 ซึ่งเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งลงรายการเท็จเกี่ยวกับรายการสำคัญหรือไม่ลงรายการ

(1) บุคคลซึ่งมีอายุยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ (สำหรับการขออนุญาตมีปีนลมไว้ในครอบครองตามมติคำสั่งของคณะรัฐมนตรี บุคคลดังกล่าวต้องมีอายุสิบสี่ปีบริบูรณ์)

(2) ผู้มีจิตไม่ปกติ ผู้ติดสุรา สารเสพติด กัญชา ฝิ่นหรือสารกระตุ้นหรือบุคคลที่มีความสามารถลดลง

(3) บุคคลซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ประจำ

(4) ผู้ถูกเพิกถอนการอนุญาตตามมาตรา 11 ซึ่งภายในเวลาห้าปีไม่พ้นกำหนดนับแต่วันที่ถูกเพิกถอน (ไม่นับรวมกรณีบุคคลดังกล่าวถูกเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ข้อ ๓ วรรคสอง หรือวรรค 5 ของข้อเดียวกัน)

(4-2) บุคคลซึ่งศาลตัดสินยกเลิกการอนุญาตตามข้อ 11(1)(1), 11(1)(2)(3) หรือ 11 (1)(2)(4) หรือถูกตัดสินว่าจะไม่ลงโทษ หรือยุติการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบโดยเจตนา (ยกเว้น ผู้มีเหตุผลอันสมควรในการยุติการครอบครองอาวุธปืนหรือดาบ) และพ้นโทษยังไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่การครอบครองสิ้นสุดลง

(5) บุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา 3(1) มาตรา 3-2(1) หรือมาตรา 3-3(1) หรือข้อใดข้อหนึ่ง มาตรา 3-4 ถึงมาตรา 3-13 หรือผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา 31-12 มาตรา 31-13 มาตรา 31-15 มาตรา 31-17 มาตรา 31-18(1) หรือ มาตรา 32(1) และผู้ซึ่งได้รับโทษหนักกว่าโทษปรับ และผู้ที่พ้นโทษยังไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พ้นโทษหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหยุดรับโทษตามคำพิพากษา

(5-2) ผู้กระทำการฝ่าฝืนวรรค 2 ข้อ 2 ดังกล่าวมาตรานี้ และผู้ที่ได้รับโทษหนักกว่าโทษปรับและพ้นโทษยังไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่คำพิพากษาลิ้นสุดหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษา (ยกเว้นบุคคลตกอยู่ภายใต้บังคับของวรรคก่อน)

(5-3) บุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีมูลเหตุเพียงพอกล่าวว่าคุณคนนั้นจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผิดกฎหมายที่มีความรุนแรงหรือเป็นนิสัยหรือกระทำผิดทางอาญาหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดตามระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะแห่งชาติ

(6) บุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีมูลอันสมควรเพียงพอที่กล่าวว่าเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือความปลอดภัยสาธารณะ (ยกเว้นบุคคลตามความในวรรคก่อน)

2. คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดไม่อนุญาตให้ปลอมตัวอาวุธปืนหรือดาบ หรืออาวุธปืนที่มีโครงสร้างหรือการทำงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

3. กรณีผู้ขออนุญาตตามมาตรา 4 มีญาติอาศัยอยู่ครัวเรือนเดียวกันตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ข้อ 5-3 หรือข้อ 6 (เกี่ยวกับคุณสมบัติซึ่งหมายความว่ารวมถึงบุคคลที่มีได้ยื่นจดทะเบียนสมรสแต่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา และมาตรา 8(7)) คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดสามารถเลือกที่จะไม่อนุญาตได้ เมื่อทราบว่าญาติอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน อาจใช้อาวุธปืนหรือดาบที่อยู่ในบังคับของคำขออนุญาต ทำร้ายถึงแก่ชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือความปลอดภัยสาธารณะ

4. คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดสามารถเลือกที่จะไม่ให้อนุญาตได้ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตตามมาตรา 4 ผ่าฝ่ามาตรา 10-4 หรือมาตรา 21-2(2) และได้รับโทษหนักกว่าโทษปรับและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันสิ้นสุดโทษหรือนับแต่วันที่ผู้นั้นหยุดรับโทษ

3.5 การสอบวัดทักษะ

มาตรา 5-4 คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรีสำหรับบุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตอำนาจและขออนุญาตครอบครองปืนล่าสัตว์ตามมาตรา 4(1)(1) (ยกเว้นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 5-2(3)) จะดำเนินการสอบวัดทักษะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติและการยิงตามประเภทของปืนล่าสัตว์ที่ต้องการครอบครองโดยใช้ปืนล่าสัตว์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัด อย่างไรก็ตามบุคคลที่ไม่เป็นไปตามคุณสมบัติในการขออนุญาตมีปืนล่าสัตว์ตามมาตรา 4(1)(1) เพราะไม่ผ่านมาตรฐานการอนุญาตตามมาตรา 5 (ยกเว้นวรรค 1 ข้อ 1 หรือ 2) หรือมาตรา 5-2 (ยกเว้นวรรค 3) จะสอบวัดทักษะไม่ได้

ให้คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดตามคำสั่งคณะรัฐมนตรี ออกใบรับรองเป็นหลักฐานให้กับบุคคลที่ผ่านการตรวจสอบทักษะของวรรคก่อน

ให้นำมาตรา 4-2 ใช้กับบุคคลที่ต้องการสอบวัดทักษะตามวรรค 1

3.6 พื้นที่จัดเก็บอาวุธปืน

มาตรา 10-4 บุคคลที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 4 หรือ 6 (ยกเว้นในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บตามมาตรา 7 หรือมาตรา 10-8 หรือที่มีเหตุผลอันสมควรอื่น) จะต้องเก็บอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตเป็นการส่วนตัว

การจัดเก็บอาวุธปืนตามมาตรา 4 ก่อนหน้านี้จะต้องดำเนินการในสถานที่และตามวิธีการที่ได้มาตรฐานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดนี้ใช้ไม่ได้กับบุคคลซึ่งครอบครองเพื่อจุดประสงค์ของล่าสัตว์ พักอาศัยในที่ซึ่งไม่มีโรงเก็บที่ได้มาตรฐานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีหรือเมื่อมีเหตุอันสมควรอื่น

เมื่อเก็บปืนไว้ในสถานที่ตามวรรคก่อน กระสุนจริง กระสุนเปล่าและกระสุนโลหะที่เข้ากันได้กับปืนที่เก็บไว้จะต้องไม่เก็บไว้พร้อมกับอาวุธปืนกระบอกดังกล่าว

มาตรา 10-5 ผู้ได้รับอนุญาตให้มีปืนพกตามมาตรา 4(1)(4) เว้นแต่จะกำหนดโดยคำสั่งของคณะรัฐมนตรี ให้มอบหมายการจัดเก็บที่ได้รับอนุญาต ปืนพก ชิ้นส่วนปืนพกใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปืนพกดังกล่าว หรือกระสุนปืนที่เข้ากันได้กับปืนพกดังกล่าว ต่อบุคคลที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ผู้ได้รับมอบหมายให้จัดเก็บตามความในวรรคก่อนต้องจัดเก็บปืนพก ส่วนประกอบของปืนพกและเครื่องกระสุนปืนตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเทศญี่ปุ่นนั้น โดยหลักห้ามประชาชนมีปืนไว้ในครอบครองเด็ดขาด ยกเว้นประชาชนมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการกีฬาและการล่าสัตว์ ภายใต้กฎหมายที่ควบคุมอาวุธปืนอย่างเข้มงวด ไม่ว่าจะเป็นใบอนุญาตประเภทอาวุธปืนที่สามารถครอบครองได้เพียงปืนยาวไรเฟิล ซึ่งสามารถติดกล้องเล็งในระยะไกลและบรรจุกระสุนผ่านแม็กกาซีนได้ และปืนยาวลูกซอง โดยมีเงื่อนไขว่าอาวุธปืนทั้งสองชนิดจะต้องไม่สามารถยิงได้แบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ

ด้านการขอใบอนุญาตครอบครองนั้น ประเทศญี่ปุ่นมีการเข้าอบรมทั้งวัน มีการสอบทั้งภาคทฤษฎีกล่าวคือ สอบข้อเขียน และภาคปฏิบัติคือมีการทดสอบในสนามยิงปืน ซึ่งต้องมีความแม่นยำถึง 95% และต้องผ่านการทดสอบด้านสุขภาพจิต ต้องผ่านการตรวจสอบประวัติอย่างเข้มงวดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวต้องกระทำซ้ำใหม่ทุก ๆ สามปี

อีกทั้งประเทศญี่ปุ่นยังเข้มงวดเรื่องเก็บรักษาอาวุธปืน ซึ่งต้องเก็บในตู้ล็อก และเครื่องกระสุนปืนต้องเก็บแยกต่างหากจากอาวุธปืน ไม่สามารถเก็บในตัวเดียวกัน โดยมีการทำแผนที่ตู้เก็บ

ปืนและเครื่องกระสุนปืนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจโดยละเอียดว่าเก็บไว้ในบริเวณใดของบ้าน ถ้าหากมีการเคลื่อนย้ายตู้ล็อกดังกล่าวต้องมีการทำแผนผังใหม่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกด้วย โดยเจ้าหน้าที่จะมาทำการตรวจสอบทุกปี

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษาถึงแนวคิด ที่มา และบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าทุกประเทศล้วนยอมรับสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่สามารถมีและใช้อาวุธปืนได้ โดยไม่ได้มีการห้ามมิให้บุคคลมีและใช้อาวุธโดยเด็ดขาด แต่เนื่องจากอาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรง สามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย และอาวุธปืนมักถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรม ทำให้มีการออกมาตรการทางกฎหมายควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล เพื่อจำกัดการครอบครองอาวุธปืนของประชาชนให้มีและใช้อาวุธปืนได้ตามความจำเป็น เพื่อรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความเข้มงวดของการอนุญาตนั้นแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ โดยแยกอธิบายตามประเด็นปัญหาได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้มีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ตามมาตรา 13

1.1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 13

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ได้กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

1.1.1 บุคคลผู้มีสิทธิขอใบอนุญาต

ตามบทบัญญัติมาตรา 13 วรรคท้าย กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่

ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่า 6 เดือน โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลต่างด้าว ผู้ไม่มีสัญชาติไทย สามารถยื่นคำขอให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลได้ในขณะที่ตามคู่มือประชาชน กำหนดเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต โดยระบุให้มีบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาในกรณีประชาชนทั่วไป หรือบัตรประจำตัวข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ในกรณีที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานองค์กรรัฐ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนของกฎหมาย และอาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานเช่น นายทะเบียน เกิดความสับสนในการพิจารณาออกใบอนุญาต

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น การอนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืน ระบุไว้ตามกฎหมายควบคุมการครอบครองอาวุธปืนและดาบ ค.ศ. 1958 มาตรา 4 โดยกำหนดประเภทของบุคคลผู้มีสิทธิตามวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น บุคคลผู้ประสงค์จะครอบครองปืนล่าสัตว์, บุคคลซึ่งใช้เพื่อป้องกันชีวิต หรือบุคคลที่ประสงค์จะครอบครองอาวุธปืนที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวิจัย เป็นต้น และแยกสิทธิพิเศษของชาวต่างประเทศ ที่สามารถครอบครองอาวุธปืนได้ ในมาตรา 6 คือกรณีชาวต่างชาติซึ่งเข้ามาในประเทศเพื่อร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติที่จัดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นซึ่งต้องใช้อาวุธปืนต้องได้รับใบอนุญาตที่จะครอบครองอาวุธปืนที่จะใช้สำหรับการแข่งขัน และในประเทศสหรัฐอเมริกา ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 922(5)(8) ได้บัญญัติความผิดในกรณีที่ทำนายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนให้แก่บุคคลที่ตนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว หรือผู้ที่อยู่อาศัยโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายในสหรัฐอเมริกา หรือบุคคลซึ่งเคยเป็นพลเมืองของสหรัฐอเมริกาแล้วได้สละสัญชาติแล้ว

ดังนั้น หากพิจารณากฎหมายไทย โดยมองเจตนารมณ์ของกฎหมายและขั้นตอนที่กำหนดให้ปฏิบัติต่างๆ ย่อมเข้าใจได้ว่ากฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน คือประชาชนชาวไทย ประกอบกับเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศที่มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจน จึงเห็นควรเพิ่มเติมข้อห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยไว้ในกฎหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.1.2 บทบัญญัติกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

(1) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญาดังต่อไปนี้...”

จากบทบัญญัติข้างต้น กฎหมายใช้คำว่า “ตามกฎหมายลักษณะอาญา..” ซึ่งประเทศไทยได้มีการยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา⁸⁴ และมีการบังคับใช้ตามประมวลกฎหมายอาญารวมถึงมีการแก้ไขมาตราต่างๆ จึงเห็นควรปรับบทบัญญัติที่ระบุไว้ให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

1.1.3 การยกเว้นให้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแม้กระทำความผิดอาญา

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13 (1)(ข) กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตฯ ให้บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอาญา มาตรา 254 ถึงมาตรา 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต โดยยกเว้นในกรณีที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทสนั้น

เมื่อพิจารณากรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำด้วยความจำเป็น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 67⁸⁵ การกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หรือเพราะมีภัยอันตรายอันใกล้จะถึง กฎหมายจึงกำหนดให้การกระทำความผิดอาญานั้น ไม่ต้องรับโทษ อันเป็นเหตุยกเว้นโทษทางอาญา หรือกรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำเพราะเหตุป้องกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68⁸⁶ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเพราะจำต้องกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้พ้นจากภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้าย จึงจำต้องกระทำความผิดต่อผู้ก่อภัยอันตรายนั้น ๆ ทำให้การกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นความผิด อันเป็นเหตุยกเว้นความผิดจากการกระทำความผิดอาญา ดังนี้ การกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธ

⁸⁴ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 4 บัญญัติว่า “เมื่อประมวลกฎหมายอาญาได้ใช้บังคับแล้ว ให้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา”.

⁸⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 67 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยความจำเป็น

(1) เพราะอยู่ในที่บังคับ หรือภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หรือ

(2) เพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้ เมื่อภัยอันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตนถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

⁸⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 บัญญัติว่า “ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ การกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่มีความผิด”

ปิ่นที่กระทำความผิดอาญาด้วยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกัน สามารถมีสิทธิขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้ ย่อมสมเหตุสมผล

แต่กรณีการกระทำความผิดโดยถูกข่มขู่โทสะ พอเทียบได้กับการกระทำความผิดเพราะเหตุบันดาลโทสะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 72⁸⁷ ที่กำหนดให้การกระทำความผิดเพราะถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม เป็นเหตุลดโทษที่ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ อย่างไรก็ตาม การกระทำของผู้กระทำยังถือเป็นความผิดและต้องรับโทษอยู่ตนเอง เมื่อพิจารณาถึงการให้สิทธิแก่ผู้ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์จากการถูกข่มขู่หรือการบันดาลโทสะจนได้ลงมือกระทำความผิดมาก่อน ให้สามารถมีและใช้อาวุธปืนได้ ย่อมไม่เกิดประโยชน์ในทางใด อีกทั้งอาจเกิดผลเสียในอนาคต เนื่องจากอาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีอานุภาพร้ายแรง และสามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย

หากพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 922(d)(8)(9) ซึ่งบัญญัติความผิดในกรณีที่จำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนให้แก่บุคคลที่ตนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวตั้งนัยอยู่ภายใต้คำสั่งศาลที่ห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวดวลละเมิด สะกดรอยตาม หรือคุกคามผู้ใกล้ชิด และบุคคลซึ่งเคยต้องโทษในศาลใด ๆ ในคดีอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว และในประเทศญี่ปุ่นตามกฎหมายควบคุมอาวุธปืน 1958 มาตรา 5 (5-3)(6) ได้กำหนดข้อห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีมูลเหตุเพียงพอกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผิดกฎหมายที่มีความรุนแรงหรือเป็นนิสัยหรือกระทำความผิดทางอาญาหรือกฎหมายอื่น ๆ และบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีมูลอันสมควรเพียงพอที่กล่าวว่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือความปลอดภัยสาธารณะ จะเห็นได้ว่ากฎหมายของต่างประเทศมีมาตรฐานการควบคุมอาวุธปืนไม่ให้ผู้ที่มีประวัติการกระทำผิดที่รุนแรงสามารถมีและใช้อาวุธปืนได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้ตัดข้อความ “โดยถูกข่มขู่โทสะ” ออกเพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดอาญาในความผิดที่กำหนดที่ได้กระทำเพราะเหตุบันดาลโทสะ ไม่สามารถขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลได้

⁸⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 72 บัญญัติว่า “ผู้ใดบันดาลโทสะ โดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

1.1.4 อายุของผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน

จากพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13 (4) ซึ่งบัญญัติ “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตแก่บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ” หากพิจารณาประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งวางหลักไว้ว่า การบรรลุนิติภาวะของผู้เยาว์ มี 2 กรณีคือ

1. บรรลุนิติภาวะโดยอายุ คือ บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ตามมาตรา 19⁸⁸

2. บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส คือ ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำเมื่อชายและหญิงมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์แล้ว (มาตรา 20 และมาตรา 1448)⁸⁹

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากผู้เยาว์ที่มีอายุ 17 ปี แต่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ก็สามารถขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนได้ ซึ่งถือว่ามีมาตรฐานของเกณฑ์กำหนดอายุที่ต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา The Gun Control Act 1968 หรือ พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 923 (d)(1) ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตผลิต นำเข้า จำหน่าย หรือเก็บสะสมอาวุธปืน ต้องมีอายุ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ประกอบกับมาตรา 922 (b) ซึ่งบัญญัติความผิดในกรณีที่ยำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนให้แก่บุคคลที่ตนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวมีอายุน้อยกว่า 18 ปี และถ้าอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนนั้นไม่ใช่ปืนลูกซองหรือปืนไรเฟิล แก่บุคคลซึ่งผู้รับอนุญาตรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีอายุไม่ถึง 21 ปี และตามกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมอาวุธปืนของมลรัฐนิวยอร์ก ก็กำหนดให้ออกใบอนุญาตพกพา ครอบครองอาวุธปืนหรือต่ออายุใบอนุญาตนั้นแก่บุคคลที่มีอายุอย่างน้อย 21 ปี

ส่วนประเทศญี่ปุ่น ตามกฎหมายควบคุมอาวุธปืน หรือ Firearm and Sword Possession Control Law 1958 มาตรา 5 ซึ่งกำหนดห้ามคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัด ไม่ให้ออกใบอนุญาตให้ผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามมาตรา 4 หากบุคคลดังกล่าวอายุยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ โดยประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้ประชาชนครอบครองปืนได้เฉพาะปืนยาวไรเฟิล ซึ่งสามารถติดกล้องเล็งในระยะไกลและบรรจุกระสุนผ่านแม็กกาซีนได้ และปืนยาวลูกซอง โดยมีเงื่อนไขว่าอาวุธปืนทั้งสองชนิดจะต้องไม่สามารถยิงได้แบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ หรือปืนลมล่าสัตว์เท่านั้น

⁸⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์”

⁸⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 20 บัญญัติว่า ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติมาตรา 1448”

ดังนั้น หากพิจารณากฎหมายไทย โดยมองถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้บุคคลที่บรรลุนิติภาวะเท่านั้น ถึงจะสามารถขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนได้ เพราะเนื่องจากบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ย่อมมีความสามารถที่จะใช้สิทธิตามกฎหมายได้ด้วยตนเอง มีความรู้ความเข้าใจและวุฒิภาวะเพียงพอกับการมีและใช้อาวุธปืน ได้อย่างปลอดภัย จึงเห็นว่าควรระบุนายของผู้ขออนุญาตฯ ให้ชัดเจนแก่เช่นกฎหมายของต่างประเทศ โดยกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

1.1.5 ความผิดปกติทางจิตและการใช้สารเสพติด

ปัญหาสุขภาพจิต เป็นสิ่งที่สังคมในปัจจุบันต่างให้ความสำคัญ ตามกฎหมายควบคุมอาวุธปืนสหรัฐอเมริกา มีบทบัญญัติ เพื่อที่จะยกเลิกหรือระงับใบอนุญาตของบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต หากได้รับการรับรองตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต ผู้อำนวยการหรือแพทย์ผู้รักษาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลทางจิตของรัฐหรือเอกชน ว่าผู้ได้รับอนุญาตฯ มีอาการป่วยทางจิต หรือกรณีบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือถูกคุมขังในสถานดังกล่าวด้วยอาการป่วยทางจิต

ในประเทศสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 922(d)(3) ได้บัญญัติความผิดในกรณีที่ขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืนให้แก่บุคคลที่ตนทราบหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ใช้สารควบคุมอย่างผิดกฎหมายหรือติดสารควบคุมใด ๆ ส่วนประเทศญี่ปุ่น ตามกฎหมายควบคุมอาวุธปืน มาตรา 5 ก็มีความเข้มงวดที่มากขึ้น โดยกำหนดบุคคลต้องห้ามที่ไม่อาจอนุญาตให้ครอบครองอาวุธปืนได้ หากเป็นผู้มีจิตไม่ปกติ ผู้ติดสารเสพติด กัญชา ฝิ่นหรือสารกระตุ้นหรือบุคคลที่มีความสามารถลดลง และตามประมวลกฎหมายอาญารัฐนิวยอร์ก มาตรา 400.00 (1) (C)(D) มีการกำหนดห้ามมิให้ออกหรือต่อใบอนุญาตพกพาครอบครอง ซ่อมแซม และจำหน่ายอาวุธปืน เว้นแต่ผู้ขออนุญาตไม่เคยมีประวัติการป่วยทางจิต และปราศจากความทุพพลภาพทางจิต ความพิการ หรือโรคร้ายแรงใดๆ ที่จะทำให้ความสามารถในการดูแลและใช้ปืนอย่างปลอดภัยนั้นลดลง อันเป็นการให้ความสำคัญกับความสามารถในการใช้อาวุธปืนได้อย่างปลอดภัย

ในขณะที่กฎหมายไทยตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13(6) กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตแก่บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ เท่านั้น โดยหากพิจารณาถึงบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศแล้ว ย่อมเห็นข้อดีของการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการใช้อาวุธโดยไม่มีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ เนื่องจากผู้มีความผิดปกติทางจิต ผู้ที่ติดสุรา หรือผู้ที่ใช้สารเสพติด ย่อม

ทำให้ความสามารถในการครองสติ การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ ไม่อาจเท่าบุคคลปกติ และหากบุคคลดังกล่าวสามารถครอบครองอาวุธปืนได้ ย่อมเกิดความเสี่ยงต่อประชาชนในสังคมส่วนรวมในการที่จะไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ข่าวสารปัจจุบัน

ดังนั้น เห็นว่าควรแก้ไขพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 13(6) โดยกำหนดเพิ่มห้ามมิให้ออกใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืน แก่บุคคลไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือผู้คิดสุราเรื้อรัง สารเสพติดหรือมีประวัติใช้สารเสพติด

นอกจากนี้ ควรออกกฎหมายลำดับรองกำหนดให้ผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ต้องนำเอกสารใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลในเครือที่ได้มาตรฐานว่าเป็นบุคคลผู้มีสุขภาพกายดี และมีสุขภาพจิตดี มาใช้ประกอบการขออนุญาต

1.2 ทักษะความสามารถในการใช้อาวุธปืน

จากการศึกษาพบว่าปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมเกี่ยวกับอาวุธปืนส่วนใหญ่ ล้วนเกิดจากความที่ผู้ครอบครองและใช้อาวุธปืนไม่ได้มีความเชี่ยวชาญมากพอ ดังจะเห็นได้จากข่าวการสูญเสียจากอาวุธปืน ที่แม้จะไม่ได้ใช้โดยตั้งใจแต่ก็เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่ายหากประมาท เมื่อศึกษากฎหมายของประเทศญี่ปุ่น จะพบว่า มีการคุณสมบัติของผู้ที่จะขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนไว้อย่างเข้มงวดในส่วนของทักษะการใช้อาวุธปืน โดยกฎหมายควบคุมอาวุธปืน 1958 มาตรา 5-4 ประกอบกับมาตรา 4-2 กำหนดให้ บุคคลที่ขออนุญาตครอบครองปืน จะต้องดำเนินการสอบวัดทักษะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติและการยิงตามประเภทของปืนที่ต้องการครอบครอง โดยใช้ที่กำหนดโดยคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดนั้น ดังนั้น การจะขอใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายญี่ปุ่น ผู้ขอจะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประเมินว่าสามารถใช้อาวุธปืนได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยต้องมีการอบรมทั้งภาคทฤษฎี การสอบข้อเขียน และการสอบปฏิบัติในสนามยิงปืน ซึ่งต้องมีความแม่นยำถึง 95% จึงจะผ่านการทดสอบดังกล่าว ในประเด็นนี้ ทำให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีความสามารถในการใช้อาวุธปืนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมจริง เกิดประโยชน์ในสังคม และช่วยลดความเสี่ยงจากการใช้อาวุธปืนลงได้

สำหรับประเทศไทย ไม่มีกฎหมายกำหนดบังคับว่าผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล จะต้องมีความรู้พื้นฐานที่พิสูจน์ได้ว่าผู้ขออนุญาตฯ มีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนแต่อย่างใด กลับพบแต่เพียงการกำหนดหลักฐานหรือเอกสารที่ใช้ประกอบการขออนุญาตฯ ในคู่มือ

สำหรับประชาชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเอกสารการขออนุญาตเท่านั้น ซึ่งก็คือ หลักฐานการเป็นนักกีฬายิงปืนที่รับรองโดยนายสนามยิงปืนหรือนายกสมาคมกีฬายิงปืน ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งระบุนชนิด ขนาดและประเภทของอาวุธปืนที่ใช้ในการกีฬา และหลักฐานการเป็นสมาชิกสนามยิงปืนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน โดยหลักฐานดังกล่าวใช้เฉพาะกรณีที่ยื่นขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการกีฬา จึงไม่ได้ครอบคลุมไปถึงประชาชนทั่วไป

ดังนั้น เนื่องจากอาวุธปืนเป็นอาวุธที่มีความร้ายแรง สามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย ทักษะความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมาย ในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของไทย โดยกำหนดให้ผู้ขออนุญาต ต้องผ่านการทดสอบทักษะความรู้เกี่ยวกับอาวุธปืนและการใช้อาวุธปืนที่ถูกต้องและปลอดภัย ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามประเภทของอาวุธปืนที่ขออนุญาต จากสนามยิงปืนที่ได้มาตรฐานของรัฐ และมีเอกสารรับรองการผ่านการทดสอบดังกล่าว เพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานในการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน

2. วิเคราะห์ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ตามมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ กำหนดไว้ว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ โดยใบอนุญาตนั้นออกให้สำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 มาตรา 101 ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการมีและใช้อาวุธปืนไว้เพื่อการล่าสัตว์ การกีฬา การป้องกันตัว และเพื่อประกอบกิจกรรมอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นมีการอนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ใหญ่ๆของการขออนุญาต คือเพื่อการกีฬาและล่าสัตว์เท่านั้น ในการวิเคราะห์ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล จึงแยกพิจารณาเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการกีฬา

พิจารณาประเด็นการมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการกีฬานั้น ไม่น่าจะเป็นปัญหาเนื่องจากผู้ที่เป็นนักกีฬาที่สามารถตรวจสอบได้ และการมีอาวุธปืนเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมก็เป็นสิ่งจำเป็น เพียงมีหลักฐานครบถ้วนว่าเป็นนักกีฬายิงปืนชนิดและขนาดที่ขออนุญาตก็เพียงพอแล้ว

2.2 การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน

พิจารณาประเด็นการมีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน จากการศึกษาประกอบกับสภาพสังคมไทย ในเมื่อรัฐไม่อาจที่จะคุ้มครองภัยให้กับประชาชนได้ทั่วทุกหนแห่ง ผู้ที่มีทรัพย์สินมากหรือผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง ไม่มีความปลอดภัย ห่วงไกลชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการที่จำเป็นต้องรักษาทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง ก็ควรที่จะมีอาวุธไว้สำหรับป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตน แต่ทั้งนี้ ก็ต้องปรากฏเหตุอันสมควรและมีหลักฐานประกอบเช่นกัน

ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 55 กำหนดให้ ประเภท ชนิด และขนาดของอาวุธปืนที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้ได้ตามมาตรา 7 นั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ข้อ 2 มีการกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของอาวุธปืน ที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้บุคคลมีและใช้ได้ และคำสั่งที่ 674/2490 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2490 เรื่องระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนพ.ศ. 2490 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตฯ ไว้ตามข้อ 12 ซึ่งให้อำนาจนายทะเบียนใช้ดุลพินิจพิจารณาสภาพความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมประกอบเป็นเป็นรายๆ ไป

แต่ปัญหาคือ กฎหมายไม่ได้กำหนดชนิดหรือประเภทของอาวุธปืนที่อนุญาตให้มีและใช้ให้เฉพาะเจาะจงตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขออนุญาต และยังไม่ได้จำกัดว่าบุคคลที่ขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนั้น สามารถขอครอบครองอาวุธปืน ณ เวลาเดียวกันได้กี่กระบอก เพียงแต่กำหนดไว้ว่าใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนหนึ่งใบสำหรับอาวุธปืนหนึ่งกระบอกเท่านั้น ทำให้ประชาชนบางคนอ้างเหตุจำเป็นและครอบครองอาวุธปืนมากเกินไป ซึ่งเกินกว่าความจำเป็นในการอ้างเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งยังเป็นการให้อำนาจนายทะเบียนในการใช้ดุลพินิจในการออกใบอนุญาตให้แก่บุคคล ๆ หนึ่งได้โดยไม่จำกัดจำนวน ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดเป็นกฎหมายลำดับรอง เพื่อระบุประเภท ชนิดของปืน สำหรับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามวัตถุประสงค์การใช้งาน และควรจำกัดจำนวนอาวุธปืนที่มีไว้เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินให้มีความเหมาะสม

2.3 การมีและใช้อาวุธปืนเพื่อยิงสัตว์

พิจารณาประเด็นการมีและใช้อาวุธปืนเพื่อยิงสัตว์ อันมีที่มาจากการใช้ชีวิตในสมัยโบราณที่มีการล่าสัตว์มาเป็นอาหาร หรือเพื่อความบันเทิง แต่ในปัจจุบันไม่มีสัตว์ขนาดใหญ่ให้อิงอีกแล้ว อีกทั้งยังมีกฎหมายที่ออกมาคุ้มครองสัตว์ป่า คือพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ที่มีวัตถุประสงค์ในการสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และกฎหมายที่ออกมาคุ้มครองสัตว์บ้าน คือพระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ดังนั้น วัตถุประสงค์การขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนเพื่อยิงสัตว์ จึงไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เห็นควรยกเลิกการรับรองสิทธิในส่วนนี้ โดยกำหนดให้บุคคลสามารถขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลได้เพื่อการกีฬาและการป้องกันตัวหรือทรัพย์สินเท่านั้น

3. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

3.1 การกำหนดอายุใบอนุญาต

หลังจากมีการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลแล้ว ทางภาครัฐไม่มีมาตรการในการควบคุมอาวุธปืนต่อไป เนื่องจากพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 23(3) กำหนดให้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น ทำให้เมื่อประชาชนมาขออนุญาตและได้รับใบอนุญาตแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำอะไรอีก เพราะกฎหมายไม่ได้กำหนดหน้าที่สิ่งใด และเป็นการยากที่จะทราบได้ว่าอาวุธปืนยังอยู่ในพื้นที่หรือไม่อย่างไร หรือมีการเปลี่ยนมือ หรือถูกขายหรือไม่ อีกทั้งยังไม่มีการอัปเดตในระบบฐานข้อมูลของส่วนกลาง และประการสำคัญคือ ไม่สามารถทบทวนคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนว่ายังเหมาะสมที่จะได้รับใบอนุญาตต่อไปหรือไม่ และหากหลังจากรับใบอนุญาตแล้ว บุคคลผู้มิใบอนุญาตและครอบครองอาวุธปืนได้อย่างถูกต้องกลับเป็นผู้กระทำความผิด อันเป็นข้อต้องห้ามมิให้มีและใช้อาวุธปืน รัฐก็ไม่อาจตรวจสอบข้อนั้น ได้เลย อีกทั้งความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการมีอาวุธปืนนั้น อาจเปลี่ยนไปตามกลางเวลา เดิมทีบุคคลผู้มิอาชีพรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ทหารหรือตำรวจ ผู้ซึ่งมีสิทธิที่จะขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนในการ

ปฏิบัติการตามหน้าที่ หากต่อมา บุคคลดังกล่าวไม่ได้ประกอบอาชีพเดิมอีกต่อไป การครอบครองอาวุธปืนจึงไม่มีความจำเป็นอีกเช่นกัน รวมถึงกรณีนักกีฬาด้วย

เปรียบเทียบประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเดิมก็ไม่ได้มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตไว้ เช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ปัจจุบันได้มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ทำให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องต่ออายุใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี ตามมาตรา 400.00 (10) ประมวลกฎหมายอาญาของรัฐนิวยอร์ก และในประเทศญี่ปุ่น ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีอายุเพียง 3 ปี หากครบกำหนดแล้ว ผู้ที่ต้องการมีและใช้อาวุธปืนก็ต้องเข้าสู่กระบวนการขออนุญาตใหม่ รวมถึงการวัดทักษะความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนด้วย ทำให้สามารถควบคุมอาวุธปืนได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิผล

ดังนั้น เห็นว่าควรแก้กฎหมาย พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 23(3) โดยกำหนดให้ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุ 5 ปี ก่อนครบกำหนดในใบอนุญาต ผู้ประสงค์จะยังต้องการมีและใช้อาวุธปืนต่อไป ต้องดำเนินการขออนุญาตอีกครั้ง โดยเข้าสู่กระบวนการขออนุญาตใหม่ ทั้งนำเอกสารหลักฐานมาแสดง การตรวจสอบประวัติอาชญากรรม และใบรับรองแพทย์ในปัจจุบัน การแสดงถึงเหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการขออนุญาต และมีการทดสอบวัดความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนอีกครั้งเช่นเดียวกับกฎหมายต่างประเทศ

3.2 การจัดเก็บข้อมูลอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้

ภายหลังจากที่มีการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธส่วนบุคคลให้แก่ผู้ดำเนินการขออนุญาตแล้ว ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ มาตรา 10 กำหนดให้นายทะเบียนทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้เท่านั้น โดยไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงขั้นตอนการตรวจสอบภายหลังจากที่ได้ออกใบอนุญาต รวมถึงไม่มีการจัดเก็บข้อมูลของอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตนั้น ทำให้ไม่สามารถที่จะควบคุมอาวุธปืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีระบบฐานข้อมูลส่วนกลางอย่างละเอียดที่ช่วยให้ทราบได้ว่าบุคคลใด ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนชนิดใดบ้าง และจำนวนเท่าใด ดังนั้นจึงเห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมาย กำหนดให้นายทะเบียนท้องที่จัดทำข้อมูลอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับอาวุธปืนที่นำมาทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนตามมาตรา 10, รายละเอียดบุคคลผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน รวมถึงข้อมูลที่จำเป็นอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูล การตรวจสอบภายหลังอนุญาต การตรวจสอบอาวุธปืนกรณีที่มีการนำไปใช้ในการประกอบอาชญากรรม หรือประโยชน์อื่นใด

3.3 การเก็บรักษาอาวุธปืน

การเก็บรักษาอาวุธปืน ถือเป็นเรื่องสำคัญ หากไม่มีการเก็บรักษาอาวุธปืนไว้ในที่ปลอดภัยแล้ว อาจทำให้บุคคลอื่นเข้าถึงอาวุธปืนและอาจเกิดอันตรายได้ โดยเฉพาะเด็กหรือบุคคลที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือมีความบกพร่องทางความสามารถ ซึ่งไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจอาวุธปืน อาจคิดว่าเป็นของเล่นและอาจเกิดอุบัติเหตุดังที่เป็นข่าวเศร้าให้เห็น

ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการเก็บรักษาอาวุธปืน โดยกำหนดไว้ในกฎหมายควบคุมการครอบครองอาวุธปืนและดาบ ค.ศ. 1958 มาตรา 10-4 โดยกำหนดให้บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะต้องเก็บอาวุธปืนไว้เป็นการส่วนตัวในสถานที่และวิธีการที่ได้มาตรฐานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี และต้องเก็บกระสุนจริง กระสุนเปล่าและกระสุนโลหะที่เข้ากันได้กับอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาต แยกต่างหากจากกัน ไม่เก็บกระสุนไว้พร้อมกับอาวุธปืน กระบอกดังกล่าว

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ก็มีข้อกำหนดหน้าที่ของบุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ดูแลอาวุธปืน ที่ต้องเก็บอาวุธปืนในที่ปลอดภัยเหมาะสมเช่นกัน หากเจ้าของหรือผู้ดูแลอาวุธปืนอาศัยอยู่กับบุคคลผู้ถูกจำกัดไม่ให้ครอบครองอาวุธปืนภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายของรัฐบาลกลาง เจ้าของหรือผู้ดูแลอาวุธปืนจะต้องเก็บอาวุธปืนนั้นให้พ้นจากความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลดังกล่าวทันที หรือต้องจัดเก็บอาวุธปืนไว้ในคลังจัดเก็บที่ปลอดภัยเหมาะสมก่อน โดยอาจจะเป็นตู้เซฟหรือสิ่งอื่นใดที่ปิดล็อกแล้วไม่สามารถเปิดได้โดยไม่ต้องใช้กุญแจหรือกลไกการปลดล็อกอื่นๆ ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ โดยใช้อุปกรณ์ล็อกที่เหมาะสมกับอาวุธปืนนั้น ตามมาตรา 265.45 ประมวลกฎหมายอาญา

แต่สำหรับประเทศไทย ปัจจุบัน พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ยังมุ่งเน้นเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตการครอบครองอาวุธปืนเท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดเกี่ยวกับการเก็บรักษาอาวุธปืนซึ่งใช้บังคับกับประชาชนแต่ประการใด มีเพียงการบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บอาวุธปืนเป็นการเฉพาะของแต่ละหน่วยงานของรัฐ เช่น ระเบียบของกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2543 ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการเบิกจ่ายอาวุธปืนให้แก่ข้าราชการกรมราชทัณฑ์ เฉพาะกรณีการปฏิบัติหน้าที่ราชการเท่านั้น ดังนี้ เห็นว่า ควรเพิ่มกฎหมายให้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ที่มีและใช้อาวุธปืนต้องเก็บรักษาอาวุธปืนให้ปลอดภัยและเหมาะสม และกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ไว้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุป

บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ผู้อื่นไม่อาจก้าวล่วงได้ อันเป็นสิทธิที่มีแต่ธรรมชาติ และกฎหมายก็บัญญัติรับรองไว้ เมื่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นสังคมขนาดใหญ่ ความขัดแย้งและการเกิดอาชญากรรมเริ่มมีขึ้น และนับวันยิ่งทวีความรุนแรง “อาวุธปืน” จึงกลายเป็นเครื่องมือที่ช่วยป้องกันอันตรายอันมาถึงคนได้ และเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความอุ่นใจให้กับผู้ครอบครอง แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า อาวุธปืน เป็นอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรง และสามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย หากอาวุธปืนตกอยู่ในความครอบครองของอาชญากร, ผู้กระทำความผิดกฎหมาย หรือผู้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำอาวุธปืนไปใช้ในทางมิชอบ รวมถึงผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธปืนอย่างถูกต้องเหมาะสม อาวุธปืนก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดเช่นกันและก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงตามมา สร้างความหวาดหวั่นของประชาชนและสังคมส่วนรวมในการที่จะใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัย รัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนในสังคม จึงต้องกำหนดกฎหมายที่ขึ้นมาควบคุมและจำกัดการใช้อาวุธปืนให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมายธรรมชาติในอันที่จะมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเอง ดังนั้น การใช้อำนาจของรัฐจึงต้องเป็นไปตามหลักนิติรัฐและนิติธรรม

จากการศึกษาถึงบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลของประเทศไทย กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น จะเห็นได้ว่าทุกประเทศล้วนยอมรับสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่จะมีและใช้อาวุธปืนเพื่อใช้ป้องกันสิทธิของตน โดยไม่ได้มีการห้ามมิให้บุคคลมีและใช้อาวุธ โดยเด็ดขาด แต่ก็มีกรอบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธที่มีความร้ายแรง เพื่อรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และความเข้มงวดของการอนุญาตนั้นแตกต่างกันออกไป กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างเสรี เนื่องจากมีการรับรองสิทธิของประชาชนในการถือครองและพกพาอาวุธไว้ในรัฐธรรมนูญ และมีหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้ประชาชนสามารถมีและใช้อาวุธปืนไม่เข้มงวด โดยประชาชนทั่วไปที่ไม่มี ความ

บกพร่องทางจิต ไม่มีประวัติอาชญากรรม อายุเกิน 21 ปี ก็สามารถจะซื้อปืนมาเป็นของตนเองได้ตามแต่ประเภทของปืนที่มลรัฐกำหนด การควบคุมอาวุธปืนไม่ได้อยู่ที่ประชาชนโดยตรง แต่มีการควบคุมจากต้นทาง คือผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่าย โดยมีการกำหนดคุณสมบัติและขั้นตอนการออกใบอนุญาตของผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่ายเป็นสำคัญ และการกำหนดบทบัญญัติอันผิดกฎหมายในกรณีที่ขายหรือจำหน่ายอาวุธปืนให้แก่บุคคลที่ตนรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายกำหนด ตามมาตรา 922(d) ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาวุธปืน 1968 (The Gun Control Act 1968) เพื่อควบคุมให้บุคคลทั่วไปที่ขายหรือจัดหาอาวุธปืนมีความระมัดระวัง การพิจารณาคณะสมบัติประชาชนผู้มีและใช้อาวุธปืนจึงกลายเป็นหน้าที่ของตัวแทนจำหน่าย และตัวแทนจำหน่ายเป็นผู้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การขนส่ง และการจัดการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืน โดยรัฐก็จะตรวจสอบผู้นำเข้า ผู้ผลิต และผู้จัดจำหน่ายอีกชั้นหนึ่ง อีกทั้งยังมีบทลงโทษผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จัดจำหน่ายในกรณีที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายด้วย

แม้จะมีกฎหมายควบคุมอาวุธปืนอยู่แล้ว แต่ในข้อเท็จจริงก็จะพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวนผู้ครอบครองอาวุธปืนสูงอยู่อันดับต้นๆ ของโลก อีกทั้งยังเกิดเหตุอาชญากรรมจากอาวุธปืนที่สูงเช่นกัน จึงมีการเรียกร้องให้แก้ไขบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับอาวุธปืน เพื่อควบคุมให้ประชาชนเข้าถึงอาวุธปืนได้ยากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีฝ่ายที่เห็นว่าควรให้การใช้อาวุธปืนเป็นไปอย่างเสรีเพื่อป้องกันสิทธิในชีวิตและทรัพย์สินคั่งที่มีการรับรองสิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญ การแก้ไขให้มีการควบคุมอาวุธปืนจึงเป็นเรื่องยาก แต่ทั้งนี้ ความเข้มงวดของการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนก็แตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ จะเห็นได้จากรัฐนิวยอร์ก ซึ่งมีการออกกฎหมายเพื่อใช้ควบคุมอาวุธปืนให้มีความเข้มงวดมากขึ้น มีการปรับปรุงคุณสมบัติของผู้ที่จะมีสิทธิมีและใช้อาวุธปืนให้เหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับปัญหาสุขภาพจิต และมีการตรวจสอบประวัติผู้ขออนุญาตกับระบบฐานข้อมูลออนไลน์ มีการจำกัดจำนวนซองบรรจุกระสุนปืน ตลอดจนการเก็บรักษาอาวุธปืน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด อีกทั้งยังมีการกำหนดอายุใบอนุญาตมีอาวุธปืนไว้เพียง 5 ปี เพื่อสามารถทบทวนคุณสมบัติผู้ครอบครองอย่างต่อเนื่อง

กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างเข้มงวด อาวุธปืนแทบจะเป็นสิ่งของที่เห็นได้ยากในชีวิตประจำวัน และสถิติจำนวนประชากรที่ครอบครองอาวุธปืนมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด เพราะแม้ประเทศญี่ปุ่นจะไม่ได้ห้ามมิให้ประชาชนมีและใช้อาวุธปืนโดยเด็ดขาดก็ตาม แต่การขออนุญาตนั้น ก็ค่อนข้างยุ่งยากและหลายขั้นตอน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนเพื่อการศึกษาและการล่าสัตว์เท่านั้น อีกทั้งยังมีการกำหนดประเภทของอาวุธปืน การเก็บรักษาอาวุธปืนที่จะต้องเก็บในตู้ล็อก และเครื่อง

กระสุนปืนแยกต่างหากจากอาวุธปืน มีการกำหนดให้ทำแผนที่ตั้งเก็บปืนและเครื่องกระสุนปืนแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และหลักเกณฑ์การทดสอบคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ที่จะต้องผ่านการทดสอบว่ามีความสามารถในการใช้อาวุธปืนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน มีการสอบทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติโดยการทดสอบในสนามยิงปืน อีกทั้งยังมีการทบทวนคุณสมบัติดังกล่าวโดยการกำหนดอายุของใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ทำให้ผู้ที่ต้องการได้รับอนุญาตต่อไปต้องเข้าสู่กระบวนการขออนุญาตอีกครั้ง รวมถึงการทดสอบความสามารถในการใช้อาวุธปืนด้วย การที่ประชาชนสามารถมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลในประเทศญี่ปุ่นจึงเป็นเรื่องที่ย่างยาก สอดคล้องกับการครอบครองปืนของประชาชนญี่ปุ่นที่มีจำนวนน้อยเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย มีกฎหมายควบคุมอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และมีกฎหมายลำดับรองทั้งระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบ โดยให้สิทธิบุคคลสามารถมีและใช้อาวุธปืนได้เพื่อการกีฬา การยิงสัตว์ และเพื่อป้องกันสิทธิและทรัพย์สิน จึงเป็นการให้สิทธิของประชาชนในการที่จะสามารถมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลได้ แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายควบคุมอาวุธปืนแล้วนั้น แต่ก็ไม่สามารถควบคุมอาวุธปืนได้เท่าใดนัก เห็นได้จากสถิติการครอบครองอาวุธปืนของไทยติดอันดับต้น ๆ ของโลก การเกิดอุบัติเหตุเศร้าสลดเมื่อผู้ใช้อาวุธปืนมิได้มีความถนัดชำนาญ หรือไม่มีทักษะความรู้ในการใช้อาวุธปืนที่ดีเพียงพอ และปัญหาการใช้อาวุธปืนในการก่ออาชญากรรมที่มีให้เห็นอยู่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกฎหมายของไทยที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืน ถูกบัญญัติและบังคับใช้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีความล้าสมัย ความคลุมเครือ และอาจไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการปรับปรุงกฎหมายอยู่ตลอด และกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของไทยก็ไม่ได้เคร่งครัดมากเท่ากับของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งสามารถควบคุมอาวุธปืนได้ในระดับที่ดี การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศจึงสามารถนำข้อดีของข้อบังคับหรือตัวบทบัญญัติมาปรับใช้ และเป็นแนวทางแก้ไขกฎหมายไทยเกี่ยวกับการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปัจจุบัน โดยการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่สามารถมีและใช้อาวุธปืนให้มีความเหมาะสม, การเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของผู้ขออนุญาต, การจัดเก็บรักษาอาวุธปืนให้เข้มงวดและรัดกุมขึ้น, การกำหนดให้มีการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะการใช้อาวุธปืนให้เกิดความปลอดภัย รวมถึงการทบทวนคุณสมบัติของผู้ที่สามารถมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคลภายหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว อันเป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมจำนวนอาวุธปืนและตรวจสอบความจำเป็นในการมีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล ลดความสูญเสียจากอาวุธปืนที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่ตั้งใจ และเพื่อช่วยลดพฤติกรรมที่อาจนำอาวุธปืนไปใช้เป็นเครื่องมือประกอบอาชญากรรม ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

2.1.1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 13

ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 ในหลายอนุมาตรา กล่าวคือ อนุมาตรา (1)(4) และ (6) และแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญาที่บังคับใช้ในปัจจุบัน จึงขอเสนอให้ยกเลิกความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 13 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่

- (1) บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) บุคคลซึ่งเป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 107 มาตรา 108 มาตรา 109 มาตรา 110 มาตรา 111 มาตรา 112 มาตรา 113 มาตรา 114 มาตรา 115 มาตรา 116 มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ มาตรา 129 มาตรา 135/1 มาตรา 135/2 มาตรา 135/3 มาตรา 135/4 มาตรา 138 วรรคสอง มาตรา 139 มาตรา 140 มาตรา 209 มาตรา 210 มาตรา 211 มาตรา 212 มาตรา 213 มาตรา 214 มาตรา 215 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ มาตรา 336 มาตรา 336 ทวิ มาตรา 337 มาตรา 338 มาตรา 339 มาตรา 339 ทวิ มาตรา 340 มาตรา 340 ทวิ หรือมาตรา 340 ตริ

(ข) มาตรา 290 มาตรา 295 มาตรา 296 มาตรา 297 หรือมาตรา 298 และได้พ้นโทษมายังไม่เกินห้าปีในวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำด้วยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกัน

(3) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

(4) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีก่อนวันยื่นคำขอ สำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (2) และ (3) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) บุคคลซึ่งมีอายุยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์

(6) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา 11

(7) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นผู้ติดสุราเรื้อรังหรือสารเสพติด

(8) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

(9) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

(10) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(11) บุคคลซึ่งไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือไม่มีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาต”

และควรออกกฎหมายลำดับรองกำหนดให้ผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ส่วนบุคคล ต้องนำเอกสารใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐหรือโรงพยาบาลในเครือที่ได้มาตรฐานว่าเป็นบุคคลผู้มีสุขภาพกายดี และมีสุขภาพจิตดี รวมถึงการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม มาใช้ประกอบการขออนุญาต

2.1.2 ทักษะความสามารถในการใช้อาวุธปืน

เห็นควรกำหนดให้บุคคลผู้ขอมิและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล จำต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้อาวุธได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีเอกสารรับรองเพื่อใช้ประกอบในการขออนุญาต จึงขอเสนอให้เพิ่มเติมกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ

ระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยเพิ่มเติมในมาตรา 13 ทวิ มีถ้อยคำดังต่อไปนี้

“มาตรา 13 ทวิ สำหรับบุคคลผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา 7 ให้ดำเนินการสอบวัดทักษะที่เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนตามประเภทของอาวุธปืนที่ต้องการขออนุญาต ตรวจสอบสุขภาพ และตรวจประวัติอาชญากรรม โดยหลักเกณฑ์และรายละเอียดให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

และควรออกกฎกระทรวงกำหนดสถานที่ที่ได้มาตรฐานในการสอบวัดทักษะของผู้ขออนุญาต ซึ่งต้องมีทั้งภาคทฤษฎีโดยการสอบข้อเขียน และภาคปฏิบัติ คือการทดสอบยิงปืนที่สนามยิงปืน และกำหนดขั้นตอน และเกณฑ์ของการผ่านวัดทักษะ ควรมากกว่า 90% นอกจากนี้ ต้องมีการกำหนดให้เอกสารรับรองการผ่านการทดสอบดังกล่าว เป็นเอกสารหรือหลักฐานที่บังคับให้ต้องนำมาประกอบการขออนุญาต

2.2 ปัญหาความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้แทน

“มาตรา 9 ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬา

ใบอนุญาตนั้นให้ออกสำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก

ประเภท ชนิด ขนาด และจำนวนของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

และมีการออกกฎกระทรวง โดยกำหนดให้จำนวนอาวุธปืนที่บุคคลจะขออนุญาตมีและใช้เพื่อป้องกันสิทธิในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ควรเกิน 3 กระบอก และไม่ควรเป็นชนิดเดียวกัน เว้นแต่กรณีมีเหตุสมควรอย่างยิ่ง

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนส่วนบุคคล

2.3.1 การกำหนดอายุใบอนุญาต

ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 23(3) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้แทน

“มาตรา 23 ใบนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตามความในส่วนนี้จะออกได้แต่ตามประเภทและมีกำหนดอายุ ดังต่อไปนี้

...

(3) ใบนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบนุญาตนั้น

...”

2.3.2 การจัดเก็บข้อมูลอาวุธปืนที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้

ผู้ศึกษาขอเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 10 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้แทน

“มาตรา 10 อาวุธปืนที่ได้ออกใบนุญาตให้ตามมาตราก่อน ให้นายทะเบียนทำ

เครื่องหมายประจำอาวุธปืนนั้นไว้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อดำเนินการตามวรรคแรกแล้ว ให้นายทะเบียนจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับอาวุธปืนที่นำมาทำเครื่องหมายประจำอาวุธปืนและบุคคลผู้ได้รับอนุญาต รายละเอียดที่จะต้องจัดทำนั้น ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

2.3.3 การเก็บรักษาอาวุธปืน

ในประเด็นการเก็บรักษาอาวุธปืน ผู้ศึกษาขอเสนอให้เพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมาย มาตรา 23 ทวิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยมีถ้อยคำดังต่อไปนี้

“มาตรา 23 ทวิ ใบนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนตามความในส่วนนี้ เก็บรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนอย่างเหมาะสม หลักเกณฑ์และวิธีการเก็บรักษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

และมีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนอย่างเหมาะสม อาทิเช่น เก็บไว้ในที่ปลอดภัย หรือทำให้ไม่สามารถนำออกมายิงได้ในทันที โดยใช้อุปกรณ์ล็อกที่เหมาะสมกับอาวุธปืนนั้น

บรรณานุกรม

- กิริติ บุญเจือ. (2512). *ปรัชญาเบื้องต้นและตรรกวิทยาเบื้องต้น*. สำนักพิมพ์ผดุงวิทยาการพิมพ์.
 เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). *คำอธิบาย กฎหมายอาญา ภาค 1* พิมพ์ครั้งที่ 9 (แก้ไขเพิ่มเติม).
 หจก.จิรัชการพิมพ์.
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน
 วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490. (2522, 14 สิงหาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับพิเศษ เล่ม 96. ตอนที่ 140. หน้า 1-3.
- กรมการปกครอง. (2555). *คู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน เล่มที่ 1 (ฉบับปรับปรุง)*.
https://multi.dopa.go.th/ilab/work_manual/read9.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. *คู่มือสำหรับประชาชน ตามพ.ร.บ. การอำนวยความสะดวก
 ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ*.
[http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER6/DRAWER031/GENERAL/
 DATA0000/00000040.PDF](http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER6/DRAWER031/GENERAL/ DATA0000/00000040.PDF)
- จรัญ โฆษณานันท์. (2557). *นิติปรัชญา*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เฉลิมเกียรติ พิวนวล. (2530). *ปรัชญาสิทธิมนุษยชนและพันธกรณีในสังคมไทย*. กลุ่มประสานงาน
 ศาสนาเพื่อสังคม.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. *กฎหมายมหาชน ความเป็นมา ทฤษฎี และหลักการที่สำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
 วิญญูชน.
- บงกช เอกกาญจนกร. (2557). *ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนในประเทศไทย*. [วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์]. NIDA Wisdom Repository.
<https://repository.nida.ac.th/items/4b52304c-28b8-4bc1-9b27-65f9fa17505d>.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์
 ครั้งที่ 2). วิญญูชน.
- บรรหาญ จงเจริญประเสริฐ. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมและนิติรัฐ*.
https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1266
- ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 87/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตาม
 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ (2557, 21 กรกฎาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 131 ตอนที่พิเศษ 134 ง. หน้า 18-19.

- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2501. (2501, 16 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 75 ตอนที่ 72. หน้า 449-457.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2510. (2510, 3 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 84 ตอนที่ 93. หน้า 771-775.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 5)
พ.ศ. 2517. (2517, 26 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 91 ตอนที่ 109. หน้า 22-24.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 6)
พ.ศ. 2518. (2518, 29 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 174.
หน้า 1-4.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 7)
พ.ศ. 2522. (2522, 1 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. ฉบับพิเศษ เล่ม 96. ตอนที่ 28. หน้า
13-20.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 8)
พ.ศ. 2530. (2530, 24 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. ฉบับพิเศษ เล่ม 104. ตอนที่ 141.
หน้า 22-25.
- พระราชบัญญัติอาวุธรูปเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธรูป (ฉบับที่ 9)
พ.ศ. 2543. (2543, 11 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 117. ตอนที่ 92 ก. หน้า 4-7.
- พรนัชชา ชวนชม. (2558). *ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธรูป*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5501031800_4128_3179.pdf
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *สถิติฐานความผิดคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม)
หน่วยงานทั่วประเทศ*.
<https://www.crimespolice.com/portal/%e0%b8%82%e0%b9%89%e0%b8%ad%e0%b8%a1%0%b8%b9%e0%b8%a5%e0%b8%aa%e0%b8%96%e0%b8%b4%e0%b8%95%e0%b8%b4%e0%b8%84%e0%b8%94%e0%b8%b52/>
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. *สถิติฐานความผิดคดีอาญา(คดี 4 กลุ่ม)
หน่วยงานทั่วประเทศ*. <http://thaicrimes.org/pdf/crimes/2566.pdf>.
- อนันต์ อริยะชัยพานิชย์. “หลักสิทธิมนุษยชน” เรื่อง มุมมองหลักสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย.
https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1397.

เอกพล ปริมา. (2542). *การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำไว้เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายไว้ล่วงหน้า*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

http://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:117835.

Cornell Law School. (n.d.). *U.S. Code. Title 18 Part 1 chapter 44 § 921 - Definitions*.

<https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/921?quicksearch=&quicksearch=101>

Constitution Annotated. (n.d.). *Second Amendment*.

<https://constitution.congress.gov/browse/amendment-2/>.

FBI. (n.d.). *Firearms Checks (NICS)*. <https://www.fbi.gov/how-we-can-help-you/need-an-fbi-service-or-more-information/nics>

Jiratchaya Chaichumkhun. (2565). *เปิดกฎหมายพกปืนในไทย ใครพกได้บ้าง ฝ่าฝืนมีโทษแค่ไหน?*.

<https://thematter.co/quick-bite/gun-law-in-thailand/187434>.

Mark Alleman. (2000, February 1). *Firearm and Sword Possession Control Law*.

<https://digitalcommons.law.uw.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1236&context=wilj>

New York Consolidated Laws. (n.d.). *Penal Law - PEN § 400.00 Licenses to carry, possess, repair and dispose of firearms*. <https://ypdcrime.com/penal.law/article400.php>.

Thosapol. (2566). *เพศวิถี 2566 ไทยครอบครองอาวุธปืน 10.3 ล้านกระบอก สูงสุดในอาเซียน*.

<https://thethaiger.com/th/news/679328/>.

Veronica Rose, Chief Analyst. (2013, January 24). *LAWS ON HIGH CAPACITY MAGAZINES*.

<https://www.cga.ct.gov/2013/rpt/2013-R-0039.htm>

This is Mendeley biography

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	โสภิตา ละจา
วัน เดือน ปี เกิด	พฤศจิกายน 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดตาก
ที่อยู่ปัจจุบัน	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์การแพทย์) มหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. 2556 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. 2556
ประวัติการทำงาน	นิติกร การประปานครหลวง กรุงเทพมหานคร

